

Veiligheidsonderzoek vier zoeklocaties maatschappelijke opvang Amersfoort

**Hervestiging algemene dagopvang, nachtopvang en 24-uurs
alcoholopvang**

Carolien van den Handel
Tobias Woldendorp

RAPPORT

Veiligheidsonderzoek vier zoeklocaties maatschappelijke opvang Amersfoort

Hervestiging algemene dagopvang, nachtopvang en 24-uurs alcoholopvang

Carolien van den Handel
Tobias Woldendorp

Met medewerking van:
Manja Abraham

Amsterdam, 25 mei 2012

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Carolien van den Handel', with a long vertical line extending downwards from the end of the signature.

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Achtergrond Veiligheidsonderzoek	4
1.2	Vraagstelling en onderzoeksopzet	5
1.3	Leeswijzer	6
2	De doelgroepen: huidige ervaringen en visie op de toekomst	8
2.1	Ervaring op de huidige locaties	8
2.2	Verwachtingen bij clustering van de voorzieningen	9
3	Locatie Keerkring	11
3.1	Algemeen beeld van de buurt	11
3.2	Huidige situatie	12
3.3	Verwachtingen	19
3.4	Samenvatting en vooruitblik	21
4	Locatie Oliemolenkwartier	26
4.1	Algemeen beeld van de buurt	26
4.2	Huidige situatie	27
4.3	Verwachtingen	33
4.4	Samenvatting en vooruitblik	35
5	Locatie Coninckstraat	38
5.1	Algemeen beeld van de buurt	38
5.2	Huidige situatie	39
5.3	Verwachtingen	45
5.4	Samenvatting en vooruitblik	46
6	Locatie Weberstraat	49
6.1	Algemeen beeld van de buurt	49
6.2	Huidige situatie	50
6.3	Verwachtingen	56
6.4	Samenvatting en vooruitblik	58

Bijlagen

Bijlage 1.....	63
Bijlage 2.....	64
Bijlage 3.....	66
Bijlage 4.....	67
Bijlage 5.....	68

1 Inleiding

1.1 Achtergrond Veiligheidsonderzoek

De Algemene Dagopvang voor dak- en thuislozen en de 24-uurs alcoholopvang zijn sinds 2009 gevestigd op een tijdelijk locatie. De gemeente Amersfoort onderzoekt nu de mogelijkheden voor hervestiging van de voorzieningen. Behalve beide genoemde voorzieningen, betreft dat tevens de nachtopvang en in de wintermaanden de noodopvang¹.

Na een eerste verkenning zijn vijf locatie naar voren gekomen die mogelijk geschikt kunnen zijn. Dat betreft de locaties:

- Smallepad 4 (huidige locatie Algemene Dagopvang)
- Keerkring 5 (voorheen Hogeschool van Utrecht, de 'Meridiaan')
- Oliemolenkwartier (hoek Eemlaan, geen bestaand pand)
- Coninckstraat 58 (voorheen Scholen in de Kunst)
- Weberstraat 2 (voorheen wijkcentrum het Klokhuis)

De situatie op locatie Smallepad is bekend omdat hier, sinds de vestiging van de Algemene Dagopvang, in de afgelopen jaren drie metingen naar overlast en (on)veiligheid zijn uitgevoerd. Deze laten een gunstig beeld zien. We vatten dat aan het eind van dit hoofdstuk samen. Op de andere locaties wil de gemeente middels een veiligheidsonderzoek zicht krijgen op de kansen en risico's bij vestiging van een of een combinatie van twee voorzieningen.

Op de nieuwe locatie zullen de dag- en nachtopvang samen worden gevoegd tot één voorziening, waar tijdens vorstperioden ook ruimte voor noodopvang is.

Tevens overweegt de gemeente de dag/nachtopvang en de 24-uurs alcoholopvang te clusteren in één pand, als de sociale en fysieke omstandigheden dat toelaten. In deze 2-onder-1 kap constructie blijven de doelgroepen gescheiden, maar kunnen bepaalde faciliteiten worden gedeeld (keuken, vergaderruimtes e.d.)

Op de locaties Oliemolenkwartier en Keerkring zou een clustering mogelijk kunnen zijn en daar moet het veiligheidsonderzoek informatie opleveren over mogelijkheden voor zowel de vestiging van één als voor een combinatie van beide voorzieningen. Op de locaties Coninckstraat en Weberstraat wordt alleen de vestiging van òf de dag/nachtopvang òf de alcoholopvang onderzocht.

In opdracht van de gemeente heeft DSP-groep op deze vier locaties een onderzoek naar de sociale veiligheid uitgevoerd, waarvan de bevindingen in dit rapport zijn samengevat.

Noot 1 Voor een beschrijving van de doelgroepen verwijzen we naar het rapport 'Onderzoeksresultaten toetsing opvanglocaties daklozen en alcoholverslaafde daklozen' van de gemeente Amersfoort. In hoofdstuk 1 staat een toelichting op de problematiek van de doelgroep voor de twee opvangvoorzieningen.

1.2 Vraagstelling en onderzoekopzet

Als vraagstelling voor het veiligheidsonderzoek is het volgende geformuleerd:

Wat zijn de verwachtingen ten aanzien van overlast en sociale veiligheid op de vier zoeklocaties, bij vestiging van één of een combinatie van beide voorzieningen, uitgaande van de huidige situatie en op basis van de inschatting daarvan in de toekomst.

Indien sprake is van veiligheidsrisico's, welke (fysieke) maatregelen kunnen worden genomen om deze te ondervangen.

Voor het beantwoorden van de vraagstelling is gekozen voor een combinatie van kwalitatieve en kwantitatieve informatieverzameling, en zijn de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Schouw (overdag en in donker);
- Interviews met sleutelpersonen: wijkagenten, medewerkers Veiligheid en Wijken, straatcoaches, buurtvaders, medewerkers wijkbeheer woningcorporatie;
- Interviews met beheerders bestaande voorzieningen;
- Inventarisatie buurtreacties op twee informatieavonden (27.02 en 01.03.2012);
- Raadpleging woningcorporatie Alliantie;
- Analyse politieregistratie (aangiften²);
- Analyse wijkatlassen gemeente;
- Vooruitblik op maatregelen;
- Bespreking bevindingen op informatieavond voor bewoners (21.05.2012).

In overleg met de gemeentelijke betrokkenen is vooraf, voor alle vier locaties, een onderzoeksgebied afgebakend. Dat is de directe omgeving van de locatie en de (verwachte) looproutes daarnaartoe/daarvandaan. De gebieden zijn zo afgebakend dat als er sprake van overlast zou zijn, de kans het grootst is dat dat binnen dit gebied ervaren zal worden. Naar verwachting is dit het gebied waarvan de omwonenden het meest zullen merken van de aanwezigheid van de voorziening en de doelgroep.

In de vier onderzoeksgebieden is onderzocht wat de huidige overlast- en veiligheidssituatie is en welke verwachtingen daarover bestaan als een of twee opvangvoorzieningen hier wordt/worden gevestigd.

Het onderzoek richtte zich op de objectieve veiligheid (de geregistreerde criminaliteit, overlast, vandalisme) en op de subjectieve veiligheid (de persoonlijke veiligheidsbeleving). In beperkte mate is ook gekeken naar de verkeersveiligheid.

Bij het schouwen zijn de basiscriteria van sociale veiligheid gehanteerd: zichtbaarheid, toegankelijkheid/bereikbaarheid (inclusief vluchtmogelijkheden), aantrekkelijkheid, en eenduidigheid (zonering en markering van functies en van privé-openbaar). Een toelichting op de basiscriteria is in de bijlage opgenomen.

Noot 2 Uit het registratiesysteem van de politie (BVH) kunnen om technische redenen geen betrouwbare gegevens over meldingen worden gehaald. Dat betekent dat geen cijfermatige informatie over overlast aangeleverd kon worden. Van overlast kan geen aangifte worden gedaan, alleen melding.

Voor de cijfermatige informatie zijn gegevens uit de politieregistratie opgevraagd. Het gaat om incidenten (delicten) die zich hebben voorgedaan in de afgebakende onderzoeksgebieden. Er is een selectie gemaakt van die typen voorvallen en misdrijven die samen een beeld geven van de veiligheid in de buurt. De selectie is terug te vinden in bijlage. Voor de rapportage zijn deze voorvallen vervolgens geclusterd, zodat een overzichtelijk beeld ontstaat.

Om de politiecijfers meer zeggingskracht te geven zijn de aangiftecijfers van twee jaar bekeken (2010 en 2011), zodat ontwikkelingen naar voren kunnen komen. Tevens zijn naast de cijfers van het onderzoeksgebied, de cijfers van een groter referentiegebied bekeken. Zo kan de ontwikkeling in het onderzoeksgebied gerelateerd worden aan de ontwikkeling in de wijk als geheel. Voor deze referentiegebieden is de gemeentelijke indeling gebruikt.

In de bijlage is tenslotte nog een overzicht opgenomen van de ontwikkeling in Amersfoort als geheel.

Het in kaart brengen van mogelijke toekomstige risico's betekent niet dat dat ook realiteit zal worden. Met het benoemen van risico's wordt slechts aangegeven dat, mochten zich problemen voordoen, het waarschijnlijk is dat het om deze omstandigheden en deze plekken gaat. Het veiligheidsonderzoek levert dus vooral een beeld op van de kwetsbaarheden in de buurt.

Om het risicoprofiel iets te nuanceren is vervolgens een globale inschatting van mogelijke en noodzakelijke maatregelen gemaakt. Dit is niet verder uitgewerkt maar heeft de functie van een vooruitblik op eventuele inzet.

Het conceptrapport is met alle betrokkenen besproken en op de informatiebijeenkomst van 21 mei zijn de bevindingen aan bewoners en bedrijven in de onderzoeksgebieden gepresenteerd. Zij hebben daarop gereageerd en deze reacties zijn in het definitieve rapport verwerkt.

Locatie Smallepad

Locatie Smallepad heeft bewezen een goede vestigingsplek voor de Algemene Dagopvang te zijn. De dagopvang is hier gevestigd sinds 2009. Voor de komst is een veiligheidsonderzoek en een 0-meting uitgevoerd, na de vestiging gevolgd door een 1- en 2-meting. De laatste meting was in december 2010 - januari 2011. Uit de metingen blijkt dat de locatie goed beheersbaar is en dat zich geen problemen in de omgeving voordoen, waarbij de veiligheid in de openbare ruimte in het geding is. Er is veel ruimte rond de locatie, zodat ook eventuele lawaaioverlast voorkomen wordt. Deze mening wordt gedeeld door de buurtbewoners die in de buurtbeheergroep participeren. Dit gegeven vormt een gunstige uitgangspositie voor een combinatie van de dag- en nachtopvang op deze plek. Gunstig is ook dat door de bestaande buurtbeheergroep de lijnen al kort zijn en verantwoordelijken en belanghebbenden op elkaar zijn ingespeeld.

De beheerder van de Algemene Dagopvang (Kwintes) beoordeelt de plek als een prima locatie, ook voor een gecombineerde dag- en nachtopvang. De beheerder van de 24-uurs alcoholopvang (nu aan de Kleine Haag gevestigd) acht deze locatie ook geschikt voor een stand alone vestiging van het zorgcentrum. Locatie Smallepad wordt ook door de politie als een goede vestigingsplek gezien.

Als het complex wordt aangepast is het wenselijk zo veel mogelijk ruimte tot voet/fietspad te bewaren. Dat draagt bij aan het veiligheidsgevoel van passanten. Met name zou het gunstig zijn als bij de entree zo veel mogelijk ruimte bestaat. Behalve voor het veiligheidsgevoel is ruimte ook wenselijk voor de verkeersveiligheid. Fietsers die om de hoek komen hebben liefst zo veel mogelijk overzicht, zodat (bijna) botsingen kunnen worden voorkomen. Verplaatsing van de entree zou dan de voorkeur hebben.

1.3 Leeswijzer

Voor we de veiligheidsanalyse van de zoeklocaties presenteren, geven we in hoofdstuk 2 eerst een korte schets van de voorzieningen waarvoor naar een nieuwe locatie wordt gezocht. Omdat dit bestaande voorzieningen zijn, en DSP-groep deze in de afgelopen jaren heeft gemonitord, kunnen we die ervaringen mee laten wegen bij de beoordeling van de kansen op de nieuwe zoeklocaties. In hoofdstuk 3 tot en met 6 beschrijven we de bevindingen op de zoeklocaties. Elke locatie wordt in een apart hoofdstuk besproken. Na een korte buurtschets beschrijven we eerst de huidige situatie van veiligheid en overlast in de onderzoeksgebieden. We doen dit aan de hand van de schouwresultaten, de informatie van buurtbewoners en van sleutelpersonen, en de politiecijfers. Vervolgens vatten we de verwachtingen voor de toekomst samen, zoals die door belanghebbenden en verantwoordelijken zijn geformuleerd.

Elk hoofdstuk wordt afgesloten met een samenvattend risicoprofiel, een vooruitblik op maatregelen en een eindconclusie. Het risicoprofiel is gestructureerd volgens de basiscriteria voor sociale veiligheid. Door dat voor elke locatie op dezelfde wijze te doen kunnen de bevindingen naast elkaar worden gelegd.

In het rapport is de informatie uit alle bronnen zo veel mogelijk samengevat en in het totale beeld geïntegreerd. In bijlage 5 geven we een reactie op alle individuele opmerkingen van de bewoners die zij tijdens de inventarisatieronde op twee informatieavonden gaven.

2 De doelgroepen: huidige ervaringen en visie op de toekomst

2.1 Ervaring op de huidige locaties

2.1.1 Algemene Dagopvang

De Algemene Dagopvang zit sinds 2009 aan het Smallepad nr. 4, tegenover het nieuwe gebouw van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. De opvang wordt beheerd door Kwintes. In de afgelopen jaren is deze locatie gemonitord en het aantal meldingen en ervaringen met overlast is bijzonder laag. Als zich problemen met de cliënten voordoen –wat onvermijdelijk wel eens het geval is- dan spelen die zich binnen de muren van de voorziening af. De Rijksdienst was huiverig voor deze overburen, maar constateert geen problemen. Overlast op het Burgemeester Brouwerplantsoen wordt voornamelijk veroorzaakt door hangjeugd.

De bewoners uit de buurtbeheergroep zijn goed te spreken over toezicht en handhaving door beveiligers van Kwintes, politie en stadstoezicht. De samenwerking tussen verantwoordelijke partijen loopt goed. De gekwalificeerde beveiligers loopt eenmaal per uur een rondje rond de voorziening.

Van de dagopvang wordt door gemiddeld maximaal 45 cliënten per dag gebruik gemaakt. In de zomerperiode zijn dat er doorgaans minder dan in de winterperiode.

Er zijn enkele cliënten die gebruik maken van een scootmobiel. Daarvoor moet de situatie geschikt zijn. Het gros gaat te voet of met de fiets.

2.1.2 Nachtopvang

De nachtopvang herbergt over het hele jaar genomen, inclusief de winteropvang, gemiddeld zo'n 15 personen per nacht. Gedurende de wintermaanden is er voor Amersfoortse ingezetenen ruimer gelegenheid om langer achtereen in de nachtopvang te slapen. In de vorstperiode is het aantal nachtelijke cliënten uiteraard groter dan bij mooi weer, dat kan flink verschil uitmaken. Ook de nachtopvang wordt beheerd door Kwintes.

De nachtopvang is al jaren aan de Arnhemseweg gevestigd, en staat daar midden in een woongebied. Dat leidt niet tot grote problemen. Wel komt het voor dat cliënten met een pilsje door de straat lopen en het lege blikje onderweg in tuin of op straat achterlaten.

Vorig jaar zijn er voor het eerst sinds jaren enkele incidenten geweest die tot klachten hebben geleid: slapen langs spoor en het doen van de behoefte hier, en het parkeren van een fiets tegen een auto aan.

Voor de voorziening geopend wordt staan altijd al wat cliënten bij de deur te wachten. 's Morgens gaan de cliënten min of meer op dezelfde tijd de deur uit. Dit leidt niet tot klachten van omwonenden.

In principe mogen daklozen 10 nachten achtereen gebruik maken van de nachtopvang. Daarnaast bestaat de mogelijkheid gebruik te maken van 'belnachten'. Als er plek is zijn extra overnachtingen mogelijk. De praktijk wijst uit dat daklozen ongeveer 20 nachten per maand in de nachtopvang

kunnen verblijven. Een deel van hen vindt de overige nachten een slaapplek in het eigen netwerk, gaat naar opvanglocaties in andere gemeenten of slaapt thuis.

2.1.3 24-uurs Alcoholopvang

Het zorgcentrum voor alcoholisten, beheerd door Centrum Maliebaan, is sinds 2009 gevestigd aan de Kleine Haag. Overlast en (on)veiligheid rond de voorziening zijn gemonitord. Het zorgcentrum veroorzaakt, op een enkel incident na, nauwelijks overlast of onveiligheid(sgevoelens).

Omwonenden gaven aan dat de veiligheidssituatie rond de voorziening stabiel is. Voor directe burens is in de zomermaanden, aan de achterzijde, sprake van enige geluidsoverlast, omdat de buitenruimte van de voorziening (balkon) zich op korte afstand van de burens bevindt. De enkele incidenten die zich hebben voorgedaan betroffen het lastigvallen van passanten op straat. De buurt uitte zich positief over de handelswijze van Centrum Maliebaan, na het melden van klachten. Een enkele maal veroorzaakte een cliënt met een time-out overlast op straat. De politie had de indruk dat er soms sprake was van aandacht trekken, in de hoop een overnachting op het bureau te kunnen bewerkstelligen. Sinds nauwere afspraken tussen het zorgcentrum en de nachtopvang zijn gemaakt, is dit probleem opgelost. Centrum Maliebaan probeert cliënten zo veel mogelijk binnen te houden door binnen de muren gelimiteerd en gecontroleerd alcohol te verkopen. Daarmee wordt ook het drankgebruik zo veel mogelijk gereguleerd. Toch is niet te voorkomen dat door een deel van de cliënten in de omgeving wordt bij gedronken.

Vanuit het zorgcentrum loopt eenmaal per uur (24 uur per dag) een beveiligder rond de omgeving van het pand.

Het zorgcentrum heeft 25 24-uurs passen en 10 dagpassen.

De cliënten van het zorgcentrum verplaatsen zich te voet of met de fiets.

2.2 Verwachtingen bij clustering van de voorzieningen

Visie Kwintes

Combinatie van dag- en nachtopvang op één locatie

In de visie van Kwintes, beheerder van zowel dag- als nachtopvang, heeft het samenvoegen van deze beide voorzieningen alleen voordelen. Het gaat om grotendeels dezelfde doelgroep, die bij clustering niet meer heen en weer hoeft te lopen van de ene voorziening naar de andere. Cliënten zullen geen 24 uur per etmaal binnen zijn, maar zullen individueel komen en gaan. Er ontstaan geen groepen cliënten op openings- en sluitingstijden bij of in de omgeving van de voorziening. Er zal efficiencywinst zijn door opheffing van een aparte winteropvanglocatie.

2-onder-1 kap constructie

Kwintes ziet veel voordelen in een 2-onder-1 kap constructie. De beheerder van de dag/nachtopvang verwacht geen problemen door het in elkaars nabijheid verkeren van de doelgroepen in de openbare ruimte. De doelgroepen zitten elkaar niet in de weg.

Voordelen van een 2-onder-1 kap constructie zijn gebaseerd op overwegingen van efficiency, maar ook van beheer, zorg en begeleiding. Gezamenlijke huisvesting kan met actuele vraagstukken in de huidige tijd leiden tot intensievere samenwerking en betere doorstroom van cliënten.

Bij de clustering van beide voorzieningen kan ook in de beveiliging efficiency winst worden behaald³.

Voorwaarde voor een goede gang van zaken in een 2-onder-1 kap constructie, is het scheiden van de buitenruimten voor cliënten van beide voorzieningen.

Kwintes verwacht niet dat ongewenste bezoekers zullen worden aangetrokken door een gecombineerde voorziening. Huidige ervaringen op de bestaande locaties wijzen niet in die richting. In dit opzicht zijn er ook nu zelden problemen.

Visie Centrum Maliebaan

2-onder-1 kap constructie

Ook Centrum Maliebaan ziet goede kansen voor een gecombineerde voorziening, mits voldaan wordt aan een aantal voorwaarden. Het scheiden van buitenruimten is ook voor Centrum Maliebaan een belangrijk aandachtspunt. De organisatie geeft verder aan dat in elk geval goede beheersing en beveiliging nodig is.

Er moet een (gescheiden) fietsenberging aanwezig zijn en voor de omgeving is het van belang dat de aanvoer van goederen geen last veroorzaakt.

Voor goed toezicht en beheer vindt Centrum Maliebaan een – in ruimtelijk opzicht - overzichtelijke omgeving essentieel. Een openbare ruimte waarin cliënten snel in de anonimiteit kunnen opgaan is op zich gunstig. Een te anonieme situatie kan vanuit oogpunt van toezicht echter ook juist weer lastig zijn.

Visie op de zoeklocaties

Zowel met Kwintes als met Centrum Maliebaan zijn de mogelijkheden en beperkingen van de verschillende zoeklocaties besproken. Opmerkingen hierover zijn in de volgende hoofdstukken opgenomen.

Noot 3 De ervaring heeft geleerd dat het rondlopen van beveiligers in de praktijk niet alleen een gunstig effect heeft op het gedrag van de cliënten, maar ook op het gedrag van overlastgevende jeugd.

3 Locatie Keerkring

3.1 Algemeen beeld van de buurt

Locatie Keerkring is gelegen in De Koppel, ingeklemd tussen Keerkring en het spoor. Behalve het grote, leegstaande pand (een voormalig schoolgebouw), dat zich aan de kant van de Meridiaantunnel bevindt, liggen langs het spoor verder sportvelden.

Aan de andere zijde van Keerkring ligt een woonbuurt. De buurt wordt in noord-zuid richting doorkruist door een brede doorgaande route: Meridiaan. Hierlangs staan flats en er is een winkelstrook met buurtwinkels.

Tegenover de locatie staat in de punt Keerkring, Meridiaantunnel, Hooglandseweg Noord, het Meridiaan College. Aan het Zuiderkruis staat basisschool Triangel. Het Trias College tenslotte, staat in het noordelijk deel van De Koppel.

Als onderzoeksgebied is het gebied gekozen, dat begrensd wordt door Ringweg Koppel, het spoor, en Hooglandseweg Noord – Zuiderkruis.

De bebouwing in De Koppel stamt overwegend uit de jaren '50 en '60. In recente jaren is aan de Keerkring en in het direct daarachter gelegen gebied nieuwbouw gerealiseerd. Dit betreft vooral koopwoningen.

De Koppel als geheel heeft veel (relatief lage) sociale huur en veel hoogbouw. Het inkomensniveau is relatief laag en er is relatief veel werkloosheid. In de wijk wonen relatief veel niet-westerse huishoudens en relatief veel kinderen en jongeren. Daarnaast wonen er relatief veel eenoudergezinnen⁴. De Koppel behoort tot de prioriteitswijken van Amersfoort (AV wijk).

Uit de wijkatlas blijkt verder dat de sociale samenhang niet erg gunstig is, er veel overlastproblemen in de buurt zijn (vooral jongerenoverlast), het veiligheidsgevoel relatief slecht is en dat buurtbewoners hun buurt een relatief slecht rapportcijfer geven Een kwetsbare buurt dus.

3.2 Huidige situatie

3.2.1 Schouwresultaten

Het pand Keerkring 5, voormalige huisvesting van de Hogeschool van Utrecht, staat op een kruispunt van wegen en is omgeven door ruimte. Het gebouw verkeert in zeer slechte staat en maakt een sombere en onaantrekkelijke indruk. Tijdens de schouw kwam er een groepje jongeren uit het gebouw, waarvan duidelijk was, dat die daar niets te zoeken hadden.

Het voormalige schoolgebouw zal op termijn worden gesloopt.

Delen van de voormalige school worden (tijdelijk gebruikt). Er is een kledingbank in het pand gevestigd, die op enkele middagen in de week geopend is. Verderop aan het, op eigen terrein gelegen pad, zit de entree voor twee anti-kraak bewoners. De rest van het gebouw wordt niet gebruikt en oogt ook als zodanig.

Direct naast het perceel van de school bevindt zich de Amersfoortse Duikvereniging. Verder noordwaarts liggen langs het spoor de velden van voetbalclub Amersfoortse Paars Wit Combinatie. Deze voorzieningen brengen op enkele dagen van de week enige levendigheid in de verder nogal verlaten strook.

Voorzijde voormalig schoolgebouw

Toegang naar kledingbank

Noot 4 De buurtinformatie komt uit de wijkatlas. De meest recente cijfers zijn van 2009, de situatie kan sindsdien gewijzigd zijn.

Toegang naar clubhuis Duikvereniging

Fietspad Keerkring (richting Schothorst)

Bij de eigenaren – Portaal en Vastbouw – bestaan plannen voor nieuwbouw, die echter nog niet concreet zijn uitgewerkt. Het integreren van een opvangvoorziening met woningbouw (koop of huur) is een van de mogelijkheden. De termijn waarop sloop en nieuwbouw zullen plaatsvinden is nog onduidelijk. Het is mogelijk dat de oudbouw er nog staat op het moment dat een eventuele opvangvoorziening wordt gerealiseerd, als onderdeel van een totaalplan dat pas later wordt uitgevoerd. Bij het in beschouwing nemen van deze locatie zijn daarom twee opties bekeken: een plek vóór het schoolgebouw, aan de Keerkring, en een plek achter het schoolgebouw, aan de zijde van het spoor.

In de wijde omgeving van de locatie bevinden zich verschillende scholen, en dus veel scholieren. Behalve het leegstaande gebouw heeft ook de winkelstrip aan de Meridiaan een aanzuigende werking op jongeren. En dan vooral de Turkse bakker op de hoek. De scholieren gooien erg veel afval op straat, waardoor er een spoor van zilverpapier loopt van de strip naar de scholen en verder (de Meridiaantunnel is geen grens in pauzes).

De winkelstrip herbergt een mix van functies. Naast eerder genoemde bakker zitten er een Turks theehuis, café Happyness, dat doordeweeks tot 03.00 uur open is, een halal slager en een supermarkt. In deze supermarkt wordt geen alcohol verkocht (islamitische eigenaar). In de winkelstrip bevindt zich, tussen de bakker en Vreekamp (op de hoek), een afgesloten toegang naar een achter terrein en een niet afgesloten toegang naar een brandtrap (naar toegangspunt boven Vreekamp). Deze ligt in een nis, waarin zich ook een uitbouw bevindt. Er is geen zicht op de ruimte achter de uitbouw en de verantwoordelijkheid voor dit gebied is onduidelijk. Tijdens de schouw hing hier een groepje scholieren rond, deels verscholen achter de uitbouw. Er wordt geblowd (informatie medewerker Veiligheid en Wijken) en vooral ook veel op de grond gegooid: de omgeving is hier duidelijk van niemand en “dat voelen de jongeren op hun klompen aan”. Dat er oude matrassen staan, die niet gisteren zijn neergezet maakt het beeld niet plezieriger en niet eenduidiger. Op deze plek is verschuilen goed mogelijk en 's avonds is het er aardedonker.

Meridiaan ter hoogte van winkelstrip

Nis naast Vreekamp

Wat zich hier in het klein openbaart is aan de achterzijde van de winkelstrip helemaal een bron van zorg. Daar bevindt zich een privaat terrein dat vrij toegankelijk is vanaf de Keerkring. Toegangspunt en terrein worden duidelijk niet beheerd. Er staat halverwege een verbodsbord, waar niemand zich iets van lijkt aan te trekken. Het gebied kenmerkt zich door inspringen van uitbouwen achter de winkelpanden. Wie voor welk gebied verantwoordelijk is, is onduidelijk, evenals wie wat schoon houdt. Overal waar inspringingen zijn ligt zwerfvuil. Het is goed zichtbaar dat niemand zich (overkoepelend) eigenaar voelt van dit gebied. De semi-openbare ruimte is kwetsbaar voor onbedoeld gebruik, waaronder drugsgebruik en -handel. De afsluitbaarheid aan de noordzijde is ook niet optimaal.

Vanaf de bovenverdiepingen van de woningen boven de winkelstrip en aan Zuiderkruis is beperkt zicht op het gebied. Verrassenderwijs oogt het gebied 's avonds minder onplezierig; er is op de meeste plaatsen redelijke verlichting.

Toegang tot terrein achter winkelstrip

Achterzijde winkelstrip

Restruimte achter winkelstrip

Doorsteek achterterrein winkelstrip naar Zuiderkruis

Langs de Meridiaan (oostzijde) staan verder noordwaarts enkele hoogbouwflats, geplaatst rond een rechthoekig groengebied. De omgeving oogt verzorgd en er zijn speelplekken, een sportveld met kunstgras en er komt een Buitenkast tegen een van de flats. De omgeving is open en er zijn lange goede zichtlijnen. Tot aan het Trias College (vmbo onderwijs), die aan de noordrand van het onderzoeksgebied staat. Hier is informele controle op de wijk en op de scholieren mogelijk. .

Het perceel van het Meridiaan College, met toegang aan de Hooglandsweg Noord, is begrensd door een hek en heeft camerabewaking bij de poort. Basisschool Triangel aan het Zuiderkruis heeft enkel een laag hekwerk als markering en is in die zin mogelijk kwetsbaar voor oneigenlijk betreden door de doelgroep. 's Avonds is het terrein rond de Triangel in duister gehuld.

Keerkring 5 staat op een kruispunt van (fiets)wegen. Naar het noordoosten loopt het belangrijkste fietspad naar de Vinex-wijken van Amersfoort (Kattenbroek, Vathorst e.a.): de Keerkring. De route is zeer druk, zowel overdag als 's avonds. De woningen aan het fietspad zijn van recente datum en voegen informele controle op een eerder verlaten stuk pad toe. De Keerkring is goed verlicht.

Tegenover Keerkring 5 staat het kerkgebouw van de Apostolische Gemeenschap. Hier zijn trap treden, die als rustruimte gebruikt zouden kunnen worden.

Achter de kerk staan garageboxen, die weliswaar keurig geordend zijn, maar die toch ook uitnodigend zouden kunnen zijn voor de doelgroep, omdat het zicht erop beperkt is.

De nieuwbouwstrook aan de Keerkring markeert de grens van de nieuwbouw in deze buurt: de achtergelegen bouwblokken aan Voerman en Tweelingen. Aan Voerman bevinden zich enkele toegangspunten naar achterpaden. Deze zijn afsluitbaar, maar tijdens de schouw stonden er verschillende open. Dat kan ongewenste bezoekers toegang tot de achterzijden van de woningen geven en gelegenheid bieden tot ongewenst gedrag. De nieuwbouwbuilt oogt verder overzichtelijk en aantrekkelijk. 's Avonds is het gebied goed verlicht.

In het noordelijk gedeelte van het onderzoeksgebied bevindt zich de Buurttuin, die een warme betrokkenheid uitstraalt. In dit gedeelte zit ook een klein woonwagenkamp.

Er zijn twee voor de hand liggende routes naar de binnenstad: onder de Meridiaantunnel door, of vlak daarvoor rechtsaf en dan via Kopersteeg en Chirurgijns Gilde naar de Grote Koppel en bijvoorbeeld het Eemplein.

De Meridiaantunnel is recent opgeknapt. De graffiti is verdwenen en een aantrekkelijk kunstwerk siert de liggers, die de rails dragen. De tunnel is goed verlicht en oogt overzichtelijk. Aan beide zijden van de tunnel zijn camera's geplaatst. Deze maken onderdeel uit van de 17 vaste camera's die bekeken worden door de politie.

De situatie is echter niet overzichtelijk als men vanuit de binnenstad komend, de tunnel weer uit loopt/rijdt. Direct na de onderdoorgang bevindt zich aan de linkerzijde een trap, waar mensen zich vanuit de Kopersteeg bij de looproute voegen. Er gaat een sterk schrikkende effect van uit. Dat is onprettig, zeker met de doelgroep in ogenschouw.

Tijdens de avondschouw troffen we onder de tunnel een groepje jongeren aan op het lagere, niet in gebruik zijnde gedeelte van de onderdoorgang. De vrieskou verhinderde hen niet, elkaar hier te treffen.

Meridiaantunnel, gezien richting binnenstad

Meridiaantunnel, gezien richting Koppel

Fietspad vanaf Meridiaantunnel naar Meridiaan

Trapopgang bij Meridiaantunnel thv Kopersteeg

De route via Kopersteeg en Chirurgijngilde voert naar het onderzoeksgebied van locatie Oliemolenkwartier. In dit gebied wordt op dit moment drugshandel geconstateerd. Dit kan om die reden een aantrekkelijke, maar minder wenselijke, route zijn. (zie verder locatie Oliemolenkwartier)

3.2.2 Informatie van sleutelpersonen

In de interviews met wijkagent, medewerker Veiligheid en Wijken, straatcoaches, buurtvaders en wijkbeheer woningcorporatie zijn de volgende aandachtspunten genoemd:

- In het (recente) verleden was sprake van veel overlast van jongeren in de buurt, vooral rond de winkelstrook aan de Meridiaan. Dat is door ingrijpen van samenwerkende partijen verminderd. Het gebied blijft echter wel gevoelig voor overlast. Er is een groep risicojongeren die dreigt naar de criminaliteit af te glijden.
De uitbater van Café Happy ness werkt samen met de politie aan voorkomen en bestrijden van overlast rond het café.
- Vooral in het weekend is er overlast van jongeren die onder en rond de tunnel rondhangen en soms vechtpartijtjes veroorzaken. Ook zijn er incidenten van straatroof. Ondanks politieoptreden, toezicht door straatcoaches en plaatsing van camera's zijn de problemen niet voorbij. De wijkagent hoort van buurtbewoners dat ze zich daar onveilig voelen. Enerzijds omdat het er stil en verlaten kan zijn, anderzijds vanwege de aanwezigheid van genoemde jongeren.
Recent hebben zich weer enkele voorvallen voorgedaan van (pogingen tot) straatroof/overval in het gebied tunnel-Meridiaan-Keerkring.
- Het terrein achter de winkelstrook is in de ogen van de wijkagent een risico plek. Er bestaat een vermoeden van drugsgebruik en van dealen. Ook bestaat het vermoeden dat er gestolen spullen worden opgeslagen en verhandeld; de politie probeert dat hard te krijgen maar krijgt de vinger er nog niet goed achter. Bewoners voelen zich er onveilig.
- Op het Boogschuttersplein is zomers sprake van overlast door voetballende en/of lawaaimakende en/of hinderlijk gedrag vertonende jongeren.
- Er is sprake van overlast van leerlingen van het Trias College.

3.2.3 Informatie van buurtbewoners

Op de informatieavond van 1 maart hebben bewoners (en instellingen en ondernemers) uit de buurt hun mening gegeven over de huidige veiligheidssituatie. De volgende punten zijn genoemd:

- De Koppel is een achterstandswijk en dus kwetsbaar. Er zijn veel doelloze jongeren die voor problemen zorgen. Nu het wat beter gaat moet er geen nieuwe lastige doelgroep komen. Dat geeft spanningen.
- De Meridiaantunnel is een hangplek en er vinden overvallen en berovingen plaats.
- Op het parkeergebied achter de winkelstrip wordt gedeald.
- Ook vóór de winkels wordt gedeald, onder andere voor café Happy ness. In deze strook en de Meridiaantunnel voelen buurtbewoners zich vaak niet veilig. De politie heeft de problemen onvoldoende onder controle.
- Voor Café Happy ness is sprake van lawaaioverlast.
- De rondhangende jongeren in het gebied (omgeving Meridiaan) missen een eigen voorzieningen, er zijn te weinig activiteiten voor hen.
- De bosjes langs het spoor bieden verstopplekken. Hier hangen junkies rond.
- Gedrag van de anti-kraak bewoners van Keerkring 5 roepen onveiligheidsgevoelens op.
- Aan de Sextant slapen regelmatig daklozen in de portieken van de woningen.
- Donderdag- t/m zaterdagavond gaan veel fietsers over de Keerkring naar en van de binnenstad (uitgaanspubliek). Dit gaat door tot zeker 03.00 uur in de nacht. Een deel is dronken en de fietsers maken veel lawaai.
- Op de Keerkring vinden berovingen plaats. (Volgens informatie van de medewerker Veiligheid en Wijken en de wijkagent gaat het met name om het gebied ten noorden van de wijk.)

- Het woonwagenkampje geeft geen problemen. Het buurttuintje daarnaast heeft last van rondhangende jongeren die vernielingen aanrichten.
- Tussen de nieuwbouwwoningen achter Keerkring lopen stegen naar de achteringen van de woningen. Deze zijn afgesloten met hekken, maar die staan vaak open in verband met spelende kinderen. In de doorgangen hangen regelmatig scholieren rond.
- Jongeren hangen ook in de portieken aan de Meridiaan en voor de kerk op de hoek met de Keerkring (onder de overkapping). Vooral 's avonds.
- Aan de Keerkring zit al de kledingbank (nr 5) en de weggeefwinkel (nr 118). Aan de Koppelweg zit de voedselbank. De buurt vindt dat wel genoeg op deze schaal.
- Als positief punt wordt de ontwikkeling van de buurthuiskamer genoemd, waar ook jongeren gebruik van kunnen maken, in ruil voor het uitvoeren van klusjes in de buurt.

3.2.4 Politieregistratie

In figuur 1 en 2 zijn de absolute en de relatieve cijfers over aangiften in het onderzoeksgebied Keerkring weergegeven⁵. In figuur 1 staan de absolute cijfers over aangiften die in 2010 en 2011 zijn gedaan over de genoemde onderwerpen. In 2010 werd bijvoorbeeld 25 keer aangifte gedaan van inbraak in of diefstal uit woningen. In 2011 was dat 19 maal.

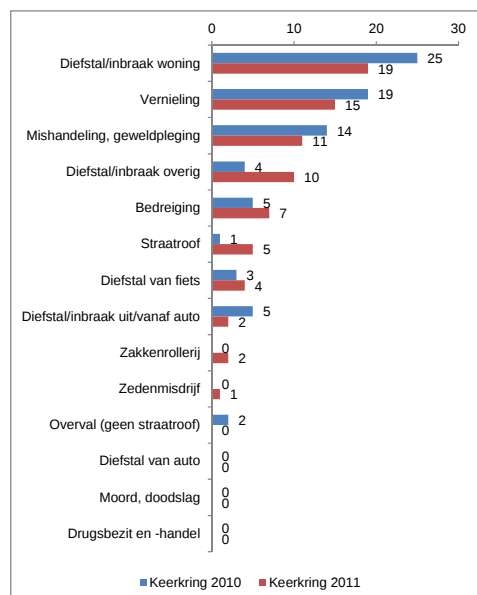
Figuur 2 geeft per onderwerp aan hoe de ontwikkeling in de aangiften was, in de periode 2010-2011. Lichtgroen en lichtrood geeft de ontwikkeling in het onderzoeksgebied weer, donkergroen en donkerrood de ontwikkeling in het referentiegebied. Als referentiegebied voor dit onderzoeksgebied is de Koppel genomen.

Leesvoorbeeld: in figuur 2 valt bijvoorbeeld te lezen dat in de periode 2010 tot 2011 het aantal aangiften van woninginbraak/diefstal uit woning in het onderzoeksgebied met 24% is gedaald. In de Koppel als geheel is de afname 39%. In het onderzoeksgebied is de terugloop van dit delict dus relatief minder sterk dan in de wijk als geheel. Straatroof kwam in 2011 in het onderzoeksgebied vaker voor dan in 2010. Deze toename is groter dan de toename van dit delict in de wijk als geheel.

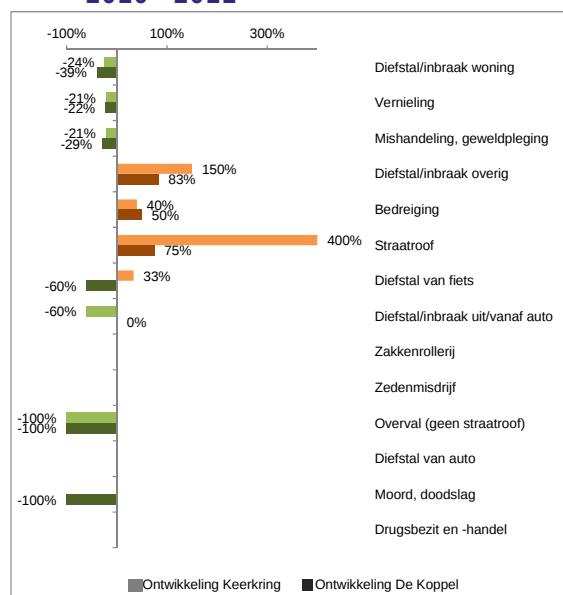
In totaal werd in het onderzoeksgebied Keerkring in 2011 76 keer aangifte gedaan (van door ons geselecteerde delicten). In de Koppel als geheel lag dat aantal op 120.

Noot 5 Het betreft een selectie van typen delicten. Zie paragraaf 1.2.

Figuur 1: Aantal politieaangiften gebied Keerkring, 2010 en 2011

Figuur 2: Ontwikkelingen gebied Keerkring ten opzichte van referentiegebied de Koppel, 2010 - 2011

Het beeld dat uit deze cijfers naar voren komt is dat de veiligheid ten aanzien van een aantal onderwerpen is verbeterd (groene balkjes) en ten aanzien van enkele andere onderwerpen is verslechterd (rode balkjes). Het onderzoeksgebied houdt daarin grotendeels gelijke tred met de Koppel als geheel, maar de positieve ontwikkelingen zijn hier en daar minder groot en de negatieve ontwikkelingen zijn vaak groter. Een niet al te gunstig beeld voor de ontwikkeling in het onderzoeksgebied dus. Dat betekent dat de buurt nogal kwetsbaar is. Het gaat overigens vaak om zulke geringe aantallen, dat enkele incidenten meer of minder al snel een forse invloed op het geheel hebben⁶.

3.3 Verwachtingen

3.3.1 Visie beheerders

Met de vertegenwoordigers van Kwintes en Centrum Maliebaan zijn de kansen en kwetsbaarheden op de deze locaties besproken. De reacties staan hieronder samengevat.

Kwintes

- De nabijheid tot de binnenstad vormt een gunstig aspect voor de cliënten van de dag/nachtopvang.
- Op deze locatie kan voldoende ruimte rondom de voorziening worden gecreëerd en vanaf de locatie kunnen cliënten snel naar de anonimiteit van de binnenstad.

Noot 6 De percentages geven de toe- of afname weer van het aantal betreffende aangiften. Wanneer het om een klein aantal aangiften gaat, kan dit percentage al snel extreme waarden aannemen. Een voorbeeld, straatroof: de toename van 4 aangiften (van 1 naar 5) resulteert in een percentage van 400%. Wanneer er in 2010 geen aangiften waren is het percentage weggelaten. Er is immers geen aantal aangiften om het verschil tegen af te zetten (delen door nul).

- In de nabije omgeving zijn de dagelijkse voorzieningen, waarvan de cliënten gebruik maken, voorhanden.
- Kwintes ziet geen risico's in de nabijheid van het ROC. De basisschool Triangel ligt ver genoeg weg om geen bijzonder risicofactor te vormen.

Centrum Maliebaan

- De omgeving rond de locatie is goed overzichtelijk en dat is zeker een pluspunt.
- Het café in de winkelstrip vormt een risicolocatie voor het bijdrinken, omdat in de directe nabijheid geen supermarkt aanwezig is waar men alcohol kan kopen.
- Geïnterviewden zien een zeker risico in mogelijke confrontatie met de (allochtone) jongeren uit de buurt. Jongeren die in groepjes optreden zoeken bij verveling een doelwit, en kunnen die vinden in de alcoholcliënten.
- Als er jongeren bij/onder de Meridiaantunnel hangen vormt dat een risico op ongewenste confrontaties.
- Men verwacht niet dat de cliënten op de sportvelden zullen gaan rondhangen.

3.3.2 Visie handhavers en toezichthouders

Wijkagent

De wijkagent acht de locatie niet erg geschikt voor het vestigen van een opvangvoorziening. Met name de cliënten van de alcoholopvang zullen hier naar verwachting extra overlast en onveiligheid veroorzaken:

- Alcohol gebruikende cliënten zullen worden aangetrokken door café Happyness en daar opnieuw voor overlast zorgen.
- Alcohol gebruikende cliënten zullen onder de tunnel voor extra onveiligheid zorgen: door eigen gedrag en door confrontatie met de jongeren.
- Er bestaat een niet gering risico dat de cliënten passerende fietsers op de Keerkring zullen hinderen.

Straatcoaches

In de visie van de straatcoaches is dit juist wel een geschikte locatie:

- De ruime afstand tot woningen is gunstig.
- Het ontbreken van winkels waar drank kan worden ingeslagen vormt een positief punt.
- Vóór de locatie is voldoende bewegingsruimte, zodat confrontaties met passanten vermeden kunnen worden. Voetgangers kunnen het overliggende voetpad kiezen.
- Het gebied rond de locatie is overzichtelijk en goed beheersbaar.
- De Apostolische Gemeenschap in het kerkgebouw tegenover de locatie, zal een goede overbuur zijn. Ongewenste confrontaties tussen cliënten en kerkgangers zijn niet te verwachten.
- Voor de cliënten zelf - zeker voor de alcoholverslaafden – is het gunstig dat er geen autoverkeer direct nabij is.

3.3.3 Visie buurtbewoners

Tijdens de informatieavond hebben buurtbewoners hun zorgen geuit over verwachte overlast als de voorziening in hun buurt wordt gevestigd:

- Bewoners voorzien vervelende confrontaties tussen cliënten en jongeren, onder andere op het kruispunt van Keerkring en Meridiaan, direct naast de locatie.
- Een enkele bewoner geeft aan zich onveilig te zullen voelen nabij de voorziening.
- De combinatie van de opvangvoorziening met de voedselbank en de kledingbank vindt men ongunstig. Bovendien zijn bewoners van mening dat de buurt al genoeg ruimte biedt aan sociaal zwakkeren.
- Het gebied is volgens bewoners moeilijk te bereiken voor hulpdiensten, vanwege de fietsroutes rond de locatie.
- Het is niet te vermijden dat ook cliënten op de binnenterreinen van de woonblokken gaan rondhangen.
- Bewoners achten de voorziening ongewenst omdat er veel kleine kinderen in de directe omgeving wonen (onder andere aan de Keerkring) en omdat er in het onderzoeksgebied drie scholen zijn (en nog twee in de directe omgeving). Ouders maken zich zorgen dat hun kinderen geconfronteerd worden met daklozen en verslaafden.
- Bewoners zijn bang voor waardevermindering en onverkooptbaarheid van de nieuwbouwwoningen aan en achter de Keerkring.
- Tot slot geven bewoners aan dat de verantwoordelijke wethouder in 2005 heeft toegezegd dat de vestiging van de opvang in die periode tijdelijk en eenmalig zou zijn. Hier nu toch een opvangvoorziening plaatsen zou een vertrouwensbreuk met de buurt betekenen.

Aanvulling vanuit wijkbeheer Alliantie

- De keuze van deze locatie vormt een risico gezien de bestaande problemen in de buurt en de status van de wijk als achterstandswijk.
- Het vestigen van een voorziening die risico's met zich meebrengt, verhoudt zich slecht met de wijkvernieuwing, die de buurt juist minder kwetsbaar moet maken.
- Er bestaat in de buurt veel onrust en angst over verwacht gedrag van de cliënten in de buurt.
- Bewoners voelen zich onveilig bij het idee dat cliënten die niet in de nachtopvang terecht kunnen, in de buurt gaan rondhangen.

3.4 Samenvatting en vooruitblik

In deze paragraaf vatten we de bevindingen samen, door deze te structureren volgens de basiscriteria van sociale veiligheid. We nemen hierin niet alle details mee, maar volgen zo veel mogelijk de hoofdlijn. We besluiten de paragraaf met een vooruitblik op de inzet van maatregelen om tot een beheersbare situatie te komen.

3.4.1 Risicoprofiel: beoordeling sociale veiligheid

Sociale setting

- Dit is een kwetsbare buurt. Veel rondhangende scholieren (vooral rond winkelstrip) en tot recent veel jeugdoverlast. Er wordt momenteel veel ingezet op rust en er is sprake van een labiel evenwicht.
- Het voorkomen van overvallen/straatroof door jeugd, onder de Meridiaantunnel, vraagt om aandacht.
- De algehele veiligheidssituatie is niet onverdeeld gunstig.
- Diverse bewoners maakten, tijdens de informatieavond, in relatief felle bewoording hun verzet tegen de mogelijke komst van de opvangvoorziening kenbaar. Draagvlak ontbreekt.
- Als over de tijdelijke opvang enkele jaren gelden, daadwerkelijk de toezegging van eenmaligheid is gedaan, zal nieuwe vestiging van een opvangvoorziening op grote weerstand stuiten.

Zichtbaarheid

- + Locatie Keerkring 5 kenmerkt zich door overzichtelijkheid. Dat is gunstig voor formeel en informeel toezicht. Er zijn sociale ogen van passerende fietsers en bewoners aan de overzijde van de locatie. Vanuit het pand is zicht op de entree en de openbare ruimte te realiseren.
- + Het gebied is goed te surveilleren.
- + Meridiaantunnel is overzichtelijk en er is camera toezicht. Echter...
- ...er zijn weinig sociale ogen en de tunnel zelf, zowel als het overgangsgebied naar de achterliggende buurt, wordt door menig een als onveilig ervaren. Berovingen vinden nog steeds plaats.
- Diepe nis tussen Vreekamp en Turkse bakker aan winkelstrip Meridiaan nodigt uit tot ongewenst gedrag.

Toegankelijkheid/bereikbaarheid-vluchtwegen

- + De locatie ligt op loopafstand van de binnenstad.
- + Het perceel biedt de mogelijkheid tot toegangsregulering.
- + Gescheiden entrees voor twee doelgroepen zijn realiseerbaar. In de visie van DSP-groep heeft dit de voorkeur.
- + De locatie is goed bereikbaar voor hulpdiensten (in nood kunnen zij, behalve over de normale verkeerswegen, ook over het fietspad Keerkring of onder de Meridiaantunnel door – beide fietspaden zijn op de draaglast berekend).
- + De locatie is goed bereikbaar voor vrachtwagens (laden en lossen goederen).
- + Er zijn voldoende vluchtmogelijkheden (te creëren) – voor cliënten en voor passanten.
- + Voetgangers kunnen het overliggende trottoir gebruiken, hoeven dus niet direct langs het pand.
- Kruispunt Meridiaan - Keerkring is druk en krap ontworpen en nodigt uit tot afspreken/hangen, wat tot overlast in confrontatie met de doelgroep kan leiden.

Eenduidigheid/zonering

- + Keerkring 5 staat op een eigen perceel, helder af te bakenen van de omgeving. Ook rondom de locatie zijn functies duidelijk gemarkeerd.

- + De situatie biedt mogelijkheden om (gescheiden) buitenruimtes te creëren, waarvan de omgeving geen last heeft.
- + De afstand vanaf Keerkring 5 tot wonen is groot genoeg om overlast te voorkomen.
- Op het terrein achter de winkelstrip is zonering, verantwoordelijkheid en beheer zeer onduidelijk

Attractiviteit

- + De directe omgeving van het pand/perceel oogt netjes, afgezien van rondslingerend zwerfvuil van scholieren.
- Het perceel zelf, het bouwvallige schoolgebouw en de toegangspunten naar de kledingbank en de anti-kraak woningen zien er zeker niet aantrekkelijk uit. Dat nodigt uit tot erosievandalisme. Dat is ongunstig, zo dicht bij de opvang.
- Café Happyness kan aantrekking hebben op cliënten van het zorgcentrum.

3.4.2 Vooruitblik op maatregelen

Ten tijde van het veiligheidsonderzoek was nog niet bekend wat de concrete plannen voor het schoolgebouw en het perceel zijn. Inmiddels is wel bekend dat de eigenaar nieuwbouw voor een nieuwe bestemming beoogt, maar de planontwikkeling bevindt zich nog in de beginfase, zodat daarover geen uitspraken kunnen worden gedaan. Een (gedeeltelijke) woonbestemming is een van de mogelijkheden die wordt onderzocht. Over de planning in de tijd is geen duidelijkheid. De gemeente moet de huidige opvangvoorzieningen in de periode 2013/2014, en in elk geval vóór eind 2014, verplaatsen. Of het voormalige schoolgebouw dan zal zijn gesloopt is niet met zekerheid te zeggen. Bij de beoordeling van de locatie is er daarom van uit gegaan dat de kans bestaat dat de school er dan nog staat, en we bekeken de situatie als de voorziening of vóór of achter het huidige pand moet worden neergezet. De ruimte vóór het gebouw is beperkt; het gebied achter is groter.

- Indien vóór de school wordt gebouwd, komt de voorziening dicht aan het trottoir te staan. Door goede situering van bebouwing en entree moet in die situatie worden voorkomen dat in- en uitlopende cliënten last veroorzaken voor passerende voetgangers en fietsers. In dit geval lijkt een 2-onder-1 kap constructie minder wenselijk, omdat waarschijnlijk alle ruimte benut moet worden en er veel cliënten heen en weer lopen.

Als in deze situatie op termijn woningbouw gerealiseerd zou worden, achter de voorziening, dan moeten deze bewoners langs de opvang naar de Keerkring toe (en terug). Om dat prettig te laten verlopen moet enige afstand worden gecreëerd.

- Een locatie achter het schoolgebouw biedt enkele voordelen. Door de ruimere maatvoering en de begrenzing van het spoor biedt deze plek meer mogelijkheid voor een 2-onder-1 kap constructie. Eventuele bewoners van de nieuwbouw hoeven in dat geval niet langs de voorziening en als de toegang tot het perceel wordt gerealiseerd vanaf een punt even voorbij de Meridiaantunnel, dan hoeven de cliënten ook niet langs de woningen. Gunstig in het licht van eenduidigheid. Dit kan worden gerealiseerd door in het talud langs het fiets/voetpad een trap te maken. De cliënten kunnen dan vanaf en naar de trap de lage onderdoorgang onder de tunnel kiezen en zijn direct de buurt uit.

Voor cliënten met een alcoholverslaving is het belopen van een trap echter een groot risico, voor cliënten die zich per scootmobiel verplaatsen onneembare hindernis. Een tweede ontsluitingspunt is dus zeker gewenst.

- De brandveiligheid van het oude schoolgebouw is onvoldoende. Het pand nodigt uit tot vandalisme. Dit vormt een risicopunt. De toegang tot het pand moet onmogelijk zijn en brandbaar materiaal aan de buitenzijde moet worden verwijderd.
- Gezien de bestaande aandachtspunten (jeugd/scholieren) in de buurt is (blijvend) goed toezicht en strakke handhaving noodzakelijk.
- Met de uitbater van café Happyness dienen afspraken gemaakt te worden over het zo nodig ook naar cliënten van de opvang regulerend of corrigerend optreden.
- Overwogen kan worden om de nu ongebruikte lagere doorgang onder de tunnel formeel als alternatief voetpad in gebruik te nemen (bijvoorbeeld schelpenpad). Vanuit Keerkring 5 zou het trottoir de bocht om kunnen gaan, naar deze onderdoorgang, waardoor de cliënten gestimuleerd worden op een lager niveau naar het centrum en terug te lopen.
- We adviseren om de nis naast de Turkse bakker af te sluiten en alleen bewoners van de woningen boven Vreekamp een sleutel te geven.
- Activeer het opruimen en handhaven op het terrein achter de winkelstrip. Liefst in overleg afsluiten.
- Zoek samenwerking met huidige buurtaanpak om de leefbaarheid gezamenlijk op peil te houden (positieve inzet doelgroep). Denk aan mogelijkheden van de buurthuiskamer.
- Monitoren waar cliënten blijven, die voor de nacht geweigerd worden. Dat verdient echter ook opvolging.

3.4.3 Concluderend

Vanuit twee overwegingen bevelen we de keuze voor locatie Keerkring niet aan:

- Locatie Keerkring ligt op dit moment in een sociaal kwetsbare omgeving. Het plaatsen van de opvang op deze plek brengt risico's op overlast en onveiligheid met zich mee, die met alleen aan de voorziening gekoppelde maatregelen niet volledig kunnen worden opgelost. Uiteraard weten we niet of confrontaties tussen doelgroepen zich daadwerkelijk zullen voordoen, maar dit is op voorhand niet uit te sluiten.
- Als het voormalige schoolgebouw niet gesloopt is vóórdat de opvangvoorziening hier gevestigd zou moeten worden, bestaat de mogelijkheid dat deze suboptimaal moet worden vormgegeven, zodat ramen, deuren en looproutes niet de gewenste plek krijgen. Dat geldt zeker voor een 2-onder-1 kap constructie, maar – hoewel in mindere mate - ook voor een stand alone variant. In deze kwetsbare omgeving is dit niet wenselijk.

Alleen in de bijzondere situatie dat alle partijen gezamenlijk alles op alles zetten om de opvang op deze locatie te laten slagen, zien wij kansen voor goede beheersbaarheid vanuit oogpunt van openbare orde en veiligheid.

Om op deze locatie tot een verantwoorde plaatsing van een of beide voorzieningen te komen zou aan een aantal voorwaarden moeten worden voldaan. Niet alleen zou voor een goed ontworpen en goed gesitueerde voorziening het perceel eerst vrij moeten worden gemaakt door het oude schoolgebouw te slopen, daarnaast is intensieve samenwerking tussen diverse partijen nodig om bestaande problemen verder terug te dringen en nieuwe problemen te voorkomen. Het toevoegen van een of twee voorzieningen bovenop de bestaande problemen vraagt om een integrale aanpak waarin krachten worden gebundeld. Politie, woningcorporatie, gemeentelijke

diensten, jeugd-/gezins- en opbouwwerk, ondernemers (winkelstrip) en beheerders (Kwintes/Centrum Maliebaan) moeten daarvoor voldoende capaciteit en middelen vrij kunnen maken. Door gezamenlijke inspanningen zou het risico kunnen worden omgezet in een kans om het leefmilieu in de hele buurt op een hoger niveau te brengen. De komst van de voorziening zou dan een motor voor buurtverbetering kunnen zijn.

Dit scenario is echter – zeker in deze tijden van bezuiniging – kwetsbaar. Het slaagt alleen met brede ondersteuning van alle betrokken partners ‘op hoog niveau’ en wellicht het vastleggen van afspraken in de vorm van (bijvoorbeeld) een convenant.

4 Locatie Oliemolenkwartier

4.1 Algemeen beeld van de buurt

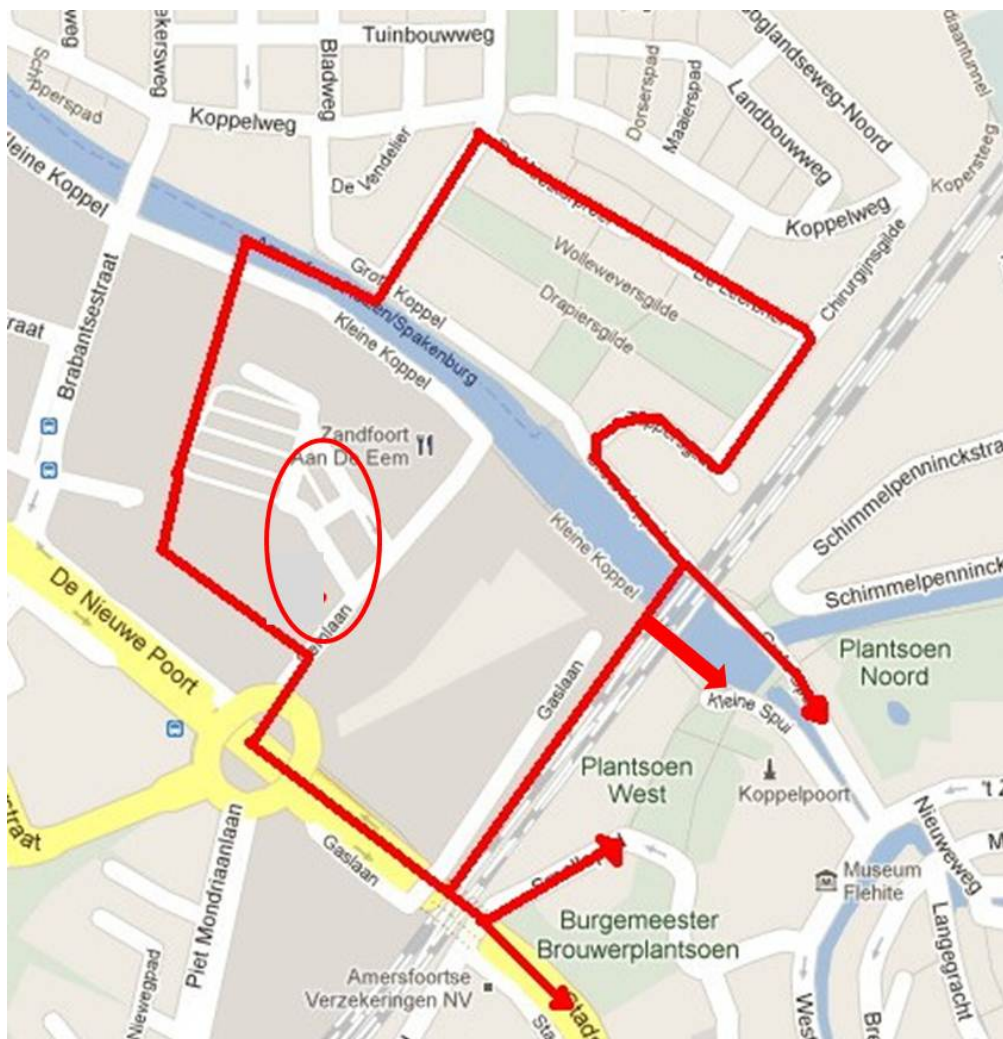
Ten noorden van het spoor, direct grenzend aan het Eemplein, ligt de ontwikkelingslocatie Oliemolenkwartier. Het Oliemolenkwartier is aangewezen als toekomstig creatief hart van de stad. Op dit moment staan er, rondom een groot parkeerterrein, enkele gebouwen die ofwel al een nieuwe uitgaans-, culturele-, of creatieve functie hebben, of dat in de toekomst zullen krijgen. De Hogeschool Utrecht heeft nieuwbouw betrokken aan de zijde van De Nieuwe Poort. Aan de zijde van de Kleine Koppel staan enkele blokken met tijdelijke studentenwoningen. Deze zullen op termijn plaats maken voor nieuwe ontwikkelingen. Op enkele plekken zijn horecavoorzieningen in gebruik genomen. Kenmerkend voor Oliemolenkwartier op dit moment, is de dominantie van het enorme parkeerterrein in het hart.

De Eemlaan vormt de overgang tussen Oliemolenkwartier en Eemplein. Ter hoogte van de zoeklocatie wordt deze gemarkeerd door een dichte (achter)wand. Het Eemplein zal culturele en commerciële voorzieningen herbergen, alsmede woonvoorzieningen, educatie en uitgaansgelegenheden. Het Eemplein zal een uitbreiding vormen van het Stadshart, die zich in het Oliemolenkwartier voortzet.

De route vanaf de locatie naar de stad loopt of via De Nieuwe Poort, of –veel aantrekkelijker voor voetgangers en fietsers- via de Kleine Koppel. In de toekomst is het mogelijk via het Eemplein door te steken.

Aan de overzijde van De Nieuwe Poort, zit, aan de Puntenburgerlaan, een coffeeshop (op ongeveer 400 meter lopen afstand).

Het onderzoeksgebied is afgebakend door het spoor, De Nieuwe Poort, Eemlaan, de achterzijde van de Hogeschool Utrecht, volgt dan de begrenzing van de parkeerplaats tot aan de Eem en gaat verder aan de overkant van het water, waar het het nieuwbouwproject aan en achter de Grote Koppel omvat.

In het Oliemolenkwartier zijn op dit moment drie mogelijke plekken voor een opvangvoorziening. Deze bevinden zich binnen het met een ovaal aangegeven gebied.

4.2 Huidige situatie

4.2.1 Schouwresultaten

Het Oliemolenkwartier heeft momenteel een perifere uitstraling. Dit heeft te maken met de ontwikkeling van het Eemplein, ontwikkelingen die door de bouwstop enigszins vertraagd zijn, waardoor er al wel veel gesloopt is, maar de laatste jaren nog niet veel ontwikkeld. Pas recent is er weer flinke bouwactiviteit aan het Eemplein.

Mede door deze Slow Urbanism is er in het gebied ook een beweging ontstaan van het benutten van de tijdelijke situatie.

In het hart van het plangebied ligt een grote parkeerplaats van asfalt, afgesloten met een slagboom. De parkeerplaats is overzichtelijk, oogt goed beheerd en ziet er verzorgd uit. Op een groot deel van het terrein is ook 's avonds goed zicht door adequate verlichting.

Grenzend aan de het parkeerterrein staan een aantal voorzieningen, die een bijzondere rol spelen door de organisch gegroeide samenhang.

Zo is daar een restant van een plantsoen uit de tijd dat de smeerfabriek hier stond. In het parkje hebben de oude arbeiders van de fabriek een bescheiden honk gebouwd en ligt een Jeu de boules baan met bankjes en een open hok met afdak. Dit gebied ziet er goed onderhouden en daardoor aantrekkelijk uit. Bij opname komt een groep oudere mannen aangereden en -gelopen en neemt gebruik van het plantsoen, hun plantsoen, de Sassiaan. Overdag is het een beschutte locatie, 's avonds vormt dit echter een donker gat in het gebied.

Slagboom parkeerterrein

Achterwand Eemplein met graffiti wand

Studentenwoningen aan parkeerterrein

Jeu des boulesbaan de Sassiaan

Aan de overzijde van de straat staan meerdere wanden, waarop graffiti gedoogd wordt. Eerder gestimuleerd. Deze plek heeft net als de Sassiaan 'eigenaren', een groep jongeren die zich betrokken en verantwoordelijk voelt voor dit deel van de openbare ruimte. Hier staat ook het informatiecentrum voor het Eemplein, een robuust vormgegeven opengewerkte kubus, Paviljoen Amersfoort 750, waarin vooral overdag activiteit is.

Parallel aan de Eem staan de gebouwen van de voormalige zeepfabriek Rohm en Haas, evenals de witte villa van de voormalige fabriek. Op een bijna organische manier vloeien de nieuwe functies in de oudbouw over. Zonder harde grenzen.

Zandfoort aan de Eem, met de vele aanlokkelijke zitplekken in de buitenlucht, is zeer open toegankelijk. Zowel overdag als 's avonds. En biedt daarmee alle mogelijkheden om ook onbevoegd rond te hangen.

Naast de functies in oudbouw en nieuw opgerichte architectuur met een tijdelijke uitstraling staan er containers met studentenwoningen, 96 om precies te zijn.

Aan de kade (Kleine Koppel) liggen boten, waarvan meerdere een horeca-functie hebben en een enkele een woonfunctie.

Het gebied herbergt, kortom, veel verschillende groepen, met een grote betrokkenheid bij hun omgeving. Wat opvalt, is de weinig eenduidige afbakening van de terreinen. Alles loopt geleidelijk in elkaar over en er zijn veel verspringende rooilijnen in dit deel van het plangebied. Cliënten van de opvang kunnen hier goed in de omgeving opgaan, zeker als in de loop van de tijd meer voorzieningen en activiteiten in het gebied worden opgenomen, met de te verwachten levendigheid van dien. Door de veelzijdigheid ontstaat een stedelijke mix, waar zij goed in kunnen mengen.

De (oud- en) nieuwbouw van het Eemplein en van de Hogeschool, grenzend aan het onderzoeksgebied heeft een veel meer robuuste uitstraling, waarbij de rechte rooilijnen (eenduidigheid) van het Eemplein opvallen. Hetzelfde geldt overigens ook voor de Prodentfabriek, die ondanks zijn wat grilliger rooilijn, toch een heldere markering heeft (door situering gebouwen en slagboom met portier). Het is niet aannemelijk dat onbevoegden op het terrein van de fabriek zullen komen, noch dat er al te zeer vervuiling optreedt in nissen. Iets waarvoor het eerder genoemde gebied met veel meer grillige rooilijnen wel kwetsbaar is.

Door het gebied loopt een druk gebruikt fietspad, de Eemlaan, met doorgaande verbindingen naar het centrum. Aan de westzijde via De Nieuwe Poort, aan de oostzijde via de Kleine Koppel. Aan deze zijde kan men ook de nieuwe fietsburg over naar het Gildenkwartier.

De Kleine Koppel is vanaf het Oliemolenkwartier een voor de hand liggende route voor wandelaars en fietsers. De tunnel is goed overzichtelijk en 's avonds goed verlicht.

Aan de overzijde loopt de Grote Koppel, een vrij open kadegebied. Vanaf het noorden kunnen auto's tot de Gildenplaats komen, daarna is het een verblijfsruimte en voetpad naar het centrum toe. De tunnel aan deze zijde van de Eem is minder aangenaam. Dit komt door de hoogteverschillen, het besloten karakter van het pad (je loopt a.h.w. onder de waterlijn) en het achterstallig beheer van de overkluisde ruimte (veel peuken, glas en ander zwerfvuil). Door de steile hellingshoek is het eind van de tunnel aan het begin niet te zien. De verlichting is wel goed.

Onderdoorgang tunnel Grote Koppel

Onderdoorgang tunnel Kleine Koppel

Zicht op kade Grote Koppel, vanaf Kleine Koppel

Zicht op ontwikkelingsgebied, vanaf Grote Koppel

Op de kade van de Grote Koppel zijn, naast ontworpen zitplekken (banken), veel hoogteverschillen (trappen en steigers) die aanleiding zijn voor zitten en rondhangen. Vanaf de woningen aan de Grote Koppel is goed zicht op de kade zelf, maar niet op de zitbankjes aan de steiger, omdat die op een lager niveau liggen.

Vanaf de Grote Koppel draait, in een kromming achter de huizen langs, de Trappersgilde. De erfscheidingen zijn hier duidelijk gemarkeerd. Het fiets- en voetpad loopt naar een knooppunt, waar er weer autoverkeer bijkomt. Hier komen Trappersgilde, Drapiersgilde en Chirurgijngilde samen. Vanaf hier gaan fietsers samen met auto's via de Chirurgijngilde richting Schothorst. Op dit knooppunt is een parkeerterreintje gesitueerd. Door het gebrek aan sociale ogen op dit scharnierpunt van achterkanten en de anonimiteit van de parkeerplaats zou deze plek aantrekkelijk kunnen zijn om vanuit de auto te dealen. Dit gebied is 's avonds bovendien slecht verlicht.

Parkeerterrein Trappersgilde / Chirurgijngilde

Speelenterreintje op De Gildenplaats

De rest van het nieuwe Gildenkwartier is vrij monofunctioneel en goed overzichtelijk. Cliënten van de voorziening(en) zouden hier direct opvallen. Daarom is het niet erg aannemelijk dat ze hier zullen gaan dolen. Er is vrij veel eenduidigheid in markering. Alleen de diepliggende nissen en trappen van de portiekflats aan het Drapiersgilde, nabij De Gildenplaats, kunnen aantrekkelijk zijn om te hangen. Vooral overdag, wanneer de bewoners niet thuis zijn. Bij de speelplek op De Gildenplaats is een bord met hangverbod geplaatst. De verlichting van dit woongebied is goed.

4.2.2 Informatie van sleutelpersonen

In de interviews met wijkagent, medewerker Veiligheid en Wijken en programmamanager zijn de volgende aandachtspunten naar voren gebracht:

- Op het parkeerterrein van het Oliemolenkwartier deden zich problemen voor die verband hielden met de open toegankelijkheid en de geringe sociale controle. De plek trok zwartparkeerders en ambulante handel (goederen en drugs) aan. Daardoor ontstond een criminogene omgeving. In dit gebied met de perifere uitstraling konden de auto's bij onraad snel de kofferbak sluiten en weggrijden. Sinds mei 2011 is bij de toegang van het terrein een slagboom geplaatst. Anno 2012 is de situatie ten goede gekeerd.
- Aan de kade (Kleine Koppel) worden door baldadige jeugd wel eens geintjes uitgehaald, door de touwen van de aangemeerde boten los te maken, waardoor deze vrij rond gaan drijven. Grappen, die tegen vandalisme aanhangen.
- De bankjes, de trappen en steigers aan de kade van de Grote Koppel nodigen uit om rond te hangen, te drinken en te blowen. Het gaat zowel om lokale jeugd, als om uitgaanspubliek en daklozen. De overlast bestaat vooral uit lawaai.
De daklozen zijn bekenden van de opvang (zowel van Algemene Dagopvang als van Hostel Hirundo en van Zorgcentrum Kleine Haag). Cliënten die niet binnen mogen gebruiken, zoeken elders in de stad een plek om dat buiten te doen. Cliënten die van de dagbesteding aan de Kwekersweg/Koppelweg komen, lopen via de Grote Koppel terug naar de stad. Zij blijven hier soms rondhangen. De route voert verder over de Eemlaan, waar men ook hier en daar wat rondhangt – onder andere achter Zandfoort aan de Eem - op weg naar de coffeeshop op de Puntenburgerlaan.
- Op de kade van de Grote Koppel (vanuit auto's) en op het water (vanaf een boot) wordt gedeald.
- Sinds de coffeeshop aan de Schimmelpenninckstraat is gesloten, is de daaraan gekoppelde overlast onder/rond de tunnel van de Grote Koppel verminderd, maar niet voorbij.
- Soms hangen jongeren in de portieken van de flats aan de Grote Koppel en Drapiersgilde.
- Op de fietsburg over de Eem hangen en blowen jongeren, die voor overlast zorgen.

4.2.3 Informatie van buurtbewoners

Op de informatieavond van 27 februari hebben bewoners (en instellingen en ondernemers) uit de buurt hun mening gegeven over de huidige veiligheidssituatie. De volgende punten zijn genoemd:

- Enkele bewoners geven aan dat op en rond het parkeerterrein op het Oliemolenkwartier nog steeds wordt gedeald, ondanks de geplaatste slagboom. Het gaat niet zozeer meer om auto's maar om scooters, die via de jeu des boulesbaan het terrein opkomen en bij 'onraad' het terrein weer snel kunnen verlaten. .

Door bewoners worden enkele overlastkwesaties genoemd die vooral aan en rond de kades van de Eem spelen:

- Aangemeerde boten aan de Kleine Koppel worden van de trossen losgegooid.
- Er wordt ingebroken bij deze boten.
- Mensen die hun behoefte doen op straat omdat openbare wc's ontbreken (locatie niet gespecificeerd, maar het zou vooral gaan om seizoentoeristen (Bruine vloot)).
- Er zitten mensen aan de kade te drinken (Grote Koppel).

- Op de Grote Koppel wordt gedeald. Omdat auto's hier niet mogen rijden, gebeurt dat vooral door drugskoeriers per scooter. Zij kunnen snel wegkomen als de politie hen in beeld heeft. De scootertjes zorgen bovendien voor geluidsoverlast (wegscheuren op één wiel).
- In tenminste een van de portieken van de woningen aan de Grote Koppel hangen mensen rond, die daar soms ook hun behoefte doen.
- Sommige overlastgevers gedragen zich agressief (locatie niet gespecificeerd).
- Een bewoner geeft aan dat in de tunnel onder het spoor aan eind van de Grote Koppel regelmatig sprake is van wildplassen en dat daar glas van bierflesjes wordt aangetroffen. Iemand anders geeft aan dat daarvan geen sprake is.

Er is enige verwarring over de vraag wie de overlastgevers zijn. Volgens de een gaat het over uitgaanspubliek, de ander noemt vooral jongeren of toeristen (van de fietsboot of van boten die tijdelijk aangemeerd zijn) en weer anderen menen dat het (deels) om daklozen gaat. Er is wel overeenstemming over het feit dat de overlast in de winter aanmerkelijk minder is dan in de zomer. Waar het de bewoners vooral om gaat is dat er in de afgelopen tijd enige verbetering is bereikt en dat men die wil vasthouden, of liever nog de situatie verder wil verbeteren. De komst van de opvangvoorziening zou de verbeteringen teniet kunnen doen.

4.2.4 Politieregistratie

In figuur 3 en 4 zijn de absolute en de relatieve cijfers over aangiften in het onderzoeksgebied Oliemolenkwartier weergegeven⁷. In figuur 3 staan de absolute cijfers over aangiften die in 2010 en 2011 zijn gedaan over de genoemde onderwerpen. In 2010 werd bijvoorbeeld 21 maal aangifte gedaan van fietsendiefstal. In 2011 was dat 5 maal.

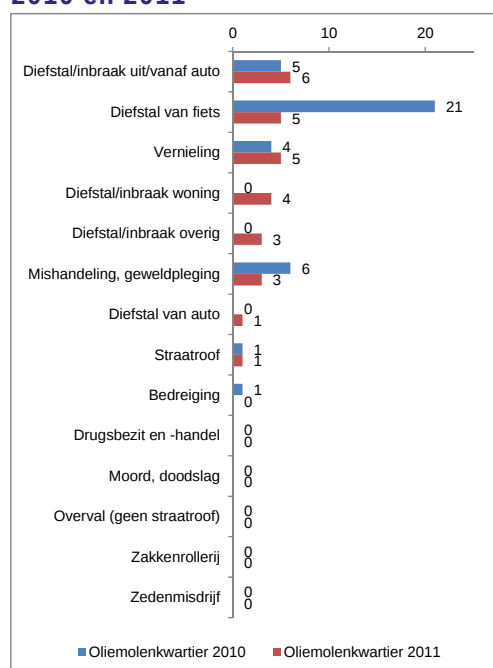
In totaal werd in het onderzoeksgebied Oliemolenkwartier in 2011 28 keer aangifte gedaan (van door ons geselecteerde delicten).

Figuur 4 geeft per onderwerp aan hoe de ontwikkeling in de aangiften was, in de periode 2010-2011. Het Oliemolenkwartier valt buiten de gangbare buurtindeling en daarom zijn voor deze locatie geen cijfers uit een referentiegebied opgenomen⁸.

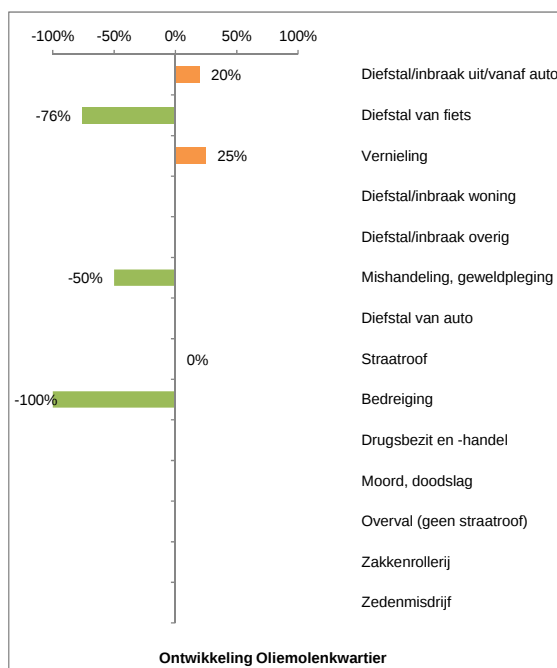
Noot 7 Het betreft een selectie van typen delicten. Zie paragraaf 1.2.

Noot 8 Anders dan voor de andere onderzoeksgebieden gaat het hier om aangiften in *hele* straten, *ook* als deze deels buiten de (door de politie gedefinieerde) sub-buurt vallen waarin het onderzoeksgebied zich bevindt. Dit betekent in dit geval dat ook delen straat die buiten het onderzoeksgebied vallen zijn meegenomen in de telling. Dit geldt voor: Chirurgijngilde, Grote Koppel, De Nieuwe Poort, Kleine Koppel. Het was niet mogelijk de cijfers op te vragen voor het door ons afgebakende onderzoeksgebied omdat dit in meerdere sub-buurtten valt. De vertekening is echter miniem, het gaat om enkele aangiften. Een voorbeeld: in 2011 was er een aangifte voor fietsendiefstal in de Grote Koppel. We weten niet of het een aangifte betreft voor het stuk van de Grote Koppel binnen ons onderzoeksgebied of daarbuiten.

Figuur 3: Aantal politieaangiften gebied Oliemolenkwartier, 2010 en 2011

Figuur 4: Ontwikkelingen gebied Oliemolenkwartier, 2010 - 2011

Samenvattend kunnen we zeggen dat de veiligheidssituatie in het onderzoeksgebied zich vooral in gunstige zin heeft ontwikkeld. Zo is fietsendiefstal sterk afgenomen en is het aantal aangiften over mishandeling en geweldpleging gehalveerd. Weliswaar is het aantal aangiften over diefstal uit/inbraak woningen en overige diefstal/inbraak toegenomen, maar het gaat slechts om geringe aantallen. Omdat er voor deze delicten geen aangiften zijn geweest in 2010, is er geen percentage berekend ('delen door nul')⁹.

4.3 Verwachtingen

4.3.1 Visie beheerders

Met de vertegenwoordigers van Kwintes en Centrum Maliebaan zijn de kansen en kwetsbaarheden op de zoeklocaties besproken. De reacties staan hieronder samengevat.

Kwintes

- De korte afstand tot de binnenstad is gunstig voor de cliënten van de dag/nachtopvang.
- Voordeel van deze locatie is de ruime afstand tot woningen en een omgeving waarin de cliënten snel in de anonimiteit op kunnen gaan.
- In de nabije omgeving zijn bovendien de dagelijkse voorzieningen voorhanden, waarvan de cliënten gebruik maken.
- Kwintes ziet geen risico in de nabijheid van ROC en Hogeschool.

Noot 9 De percentages geven de toe- of afname weer van het aantal betreffende aangiften. Wanneer het om een klein aantal aangiften gaat, kan dit percentage al snel extreme waarden aannemen. Wanneer er in 2010 geen aangiften waren is het percentage weggelaten. Er is immers geen aantal aangiften om het verschil tegen af te zetten (delen door nul).

Centrum Maliebaan

- Centrum Maliebaan beschouwt het Oliemolenkwartier als een hele geschikte locatie voor de opvang.

4.3.2 Visie handhavers en toezichthouders

Wijkagent

De wijkagent zien met name twee punten als zorgelijk, wanneer op deze locatie een of twee voorzieningen worden geplaatst:

- De combinatie van cliënten met leerlingen van ROC en Hogeschool Utrecht. Bijvoorbeeld door uitdagend gedrag (van leerlingen) kan dat tot ongewenste confrontaties leiden.
- De combinatie met de bibliotheek. De ervaring heeft geleerd dat de oude bibliotheek in de binnenstad daklozen trekt. Zij kunnen binnen rustig (en warm) zitten en in een hoekje een pilsje drinken. Het is een openbare voorziening en er is weinig controle. Het is bekend dat een deel van de cliënten van de 24-uurs alcoholopvang buiten de voorziening bijdrinkt. Als dat zo dichtbij kan, vormt dat een risico. De cliënten van de dag/nachtopvang mogen binnen sowieso niet drinken, en voor hen is de bibliotheek dus ook een makkelijke locatie.

Overige kwetsbare punten in de omgeving kunnen zijn:

- De levendige drukte die op het Oliemolenkwartier te verwachten is, met een grote diversiteit van categorieën mensen, biedt weliswaar anonimiteit, maar kan ook ongewenste prikkels oproepen, terwijl de sociale controle wellicht gering is (tolerantie in dit gebied groot).
- Het is te verwachten dat de cliënten op het Eemplein zullen gaan rondhangen. De Mediamarkt die hier komt, biedt een ongewenste mogelijkheid om verhandelbare goederen te verwerven.
- Aan de overkant van De Nieuwe Poort komt een Dirk vd Broek en een Dirk III; dat kan een aanzuigende werking op de doelgroep (van het zorgcentrum) hebben.
- De coffeeshop op de Puntenburgerlaan kan cliënten aantrekken.
- Cliënten kunnen gaan rondhangen bij Zantfoort aan de Eem, vooral in de zomerperiode.

4.3.3 Visie buurtbewoners

Tijdens de informatieavond hebben buurtbewoners hun zorgen geuit over verwachte overlast als de voorziening in hun buurt wordt gevestigd:

- Een vertegenwoordiger van de bibliotheek geeft aan dat in de vestiging aan de Zonnehof (vooral in de winter) met enige regelmaat daklozen binnen zitten te drinken (alcohol in koffiebekertjes). Als de bibliotheek verhuist naar het Eemplein, zal dit probleem niet alleen mee verhuizen, maar zelfs toenemen als de opvangvoorziening zo dichtbij is.
- Een vertegenwoordiger van de Hogeschool maakt zich zorgen over de veiligheid omdat men vreest dat de cliënten:
 - op de trappen van het bordes zullen gaan zitten;
 - de school binnen zullen komen. 's Avonds is er minder toezicht dus is het risico hierop groter;
 - de school een negatief imago zullen bezorgen.

- Een bewoner van de Grote Koppel is bevreesd dat cliënten van de opvang de portieken van de woningen als wc zullen gebruiken (zoals in zijn ervaring jongeren en daklozen dat ook nu al doen).

4.4 Samenvatting en vooruitblik

In deze paragraaf vatten we de bevindingen samen, door deze te structureren volgens de basiscriteria van sociale veiligheid. We nemen hierin niet alle details mee, maar volgen zo veel mogelijk de hoofdlijn. We besluiten de paragraaf met een vooruitblik op de inzet van maatregelen om tot een beheersbare situatie te komen.

4.4.1 Risicoprofiel: beoordeling sociale veiligheid

Sociale setting

- + De veiligheidssituatie is redelijk positief en redelijk stabiel; het plaatsen van de slagboom op het parkeerterrein heeft een gunstig effect gehad.
- + Er zijn geen woningen in de directe omgeving waarvan bewoners last van de voorziening kunnen hebben. De studentenwoningen zijn tijdelijk.
- + Cliënten kunnen straks eenvoudig mengen met de andere gebruikers van het gebied en zodanig snel in de anonimiteit op gaan, maar...
- ± ... de grote diversiteit van te verwachten voorzieningen, activiteiten, gebruikers en bezoekers, kan ook tot te veel prikkels leiden en een onoverzichtelijke situatie voor de doelgroep en het toezicht daarop vormen.
- ± Kan de opvangvoorziening zich in deze creatieve/culturele omgeving voldoende invoegen of zal het te veel detoneren en daardoor een negatief imago krijgen?
- Het Eemplein biedt straks veel verleidingen voor de doelgroep, die hier wellicht ook rond gaat hangen.
- Bestaande drugshandel op de Grote Koppel en bestaande overlast aan de Grote en Kleine Koppel en onder de voetgangerstunnel (Grote Koppel) kunnen negatief effect op doelgroep hebben en op het imago van de doelgroep en de voorziening in de buurt (overlast en criminaliteit wordt hen toegerekend).

Zichtbaarheid

- + Het beschikbare kavel ligt op dit moment in een goed overzichtelijk gebied. Rondom zijn lange zichtlijnen van en naar de locatie en is sociale controle goed mogelijk.
- + Het gebied is goed te surveilleren.
- De Sassiaan (jeu des boules) is slecht verlicht en biedt een verstoppiek.
- Onvoldoende zicht op parkeerterreintje Trappersgilde/Chirurgijngilde, dat tevens niet goed verlicht is.

Toegankelijkheid/bereikbaarheid-vluchtwegen

- + De locatie ligt op loopafstand van de binnenstad.
- + Er zijn goede mogelijkheden voor toegangsregulering (afsluiten terrein).
- + De locatie is goed bereikbaar voor hulpdiensten.
- + De locatie is goed bereikbaar voor vrachtwagens (laden en lossen goederen).

- + Er zijn goede vluchtmogelijkheden (te creëren) – voor cliënten en voor passanten.
- + Er is afstand te creëren tussen de (entree van de) voorziening en de loop/fietsroute voor passanten en gebruikers Oliemolenkwartier.
- + Gescheiden entrees en gescheiden routing van en naar het pand voor de twee doelgroepen is (tot op zekere hoogte) mogelijk. Dit heeft in de visie van DSP-groep de voorkeur.
- De jeu des boulesbaan biedt scooters (drugskoeriers) toegang tot het parkeerterrein (scooters worden niet tegengehouden door de slagboom).

Eenduidigheid/zonering

- + Het pand kan zodanig gesitueerd worden dat er zo weinig mogelijk ongewenste interactie ontstaat tussen cliënten en overige gebruikers van het Oliemolenkwartier.
- + De situatie biedt mogelijkheden om (gescheiden) buitenruimtes te creëren waarvan de omgeving geen last heeft.
- Beheer en toegankelijkheid is in het Oliemolenkwartier op dit moment niet overal duidelijk, gebieden lopen in elkaar over. Lastig voor begrenzing verblijf en gedrag cliënten.
- Door het open karakter nodigen Zandfoort aan de Eem en de jeu de boules baan uit om gebruik van bankjes etc. te maken.

Attractiviteit

- + In de toekomst zal dit een steeds aantrekkelijker verblijfsgebied worden.
- + De veelzijdigheid geeft het gebied een stedelijk karakter, maar...
- ... vormt een uitdaging voor cliënten om rond te gaan zwerven.

4.4.2 Vooruitblik op maatregelen

- Keer het pand af van het Oliemolenkwartier en richt het op de Eemlaan.
- Let bij ontwikkelingen in het Oliemolenkwartier op eenduidigheid in zonering/markering en pas die zo mogelijk bij bestaande voorzieningen aan.
- Maak afspraken met bibliotheek, Hogeschool Utrecht en omliggende bedrijven en horecagelegenheden, introduceer een burenbelsysteem, of het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO).
- Plaats schrikverlichting bij Zandfoort aan de Eem en jeu des boulesbaan.
- Handhaaf: overlast op de kade aan de Grote Koppel. Bewoners zien in de aanwezigheid van straatcoaches goede mogelijkheden tot bijdrage aan rust en veiligheid.
- Plaats mobiele wc's. Ten onrechte toerekenen van overlast door wildplassen en –poepen aan de cliënten van de opvang kan wellicht worden ondervangen door het in de zomer plaatsen van mobiele wc's.
- Dat cliënten door het gebied lopen is niet te voorkomen en staat hen, net als iedere burger, vrij. Surveillanten moeten er echter wel op toezien dat zij niet langdurig rondhangen en zich verzamelen.
- Besteed bijtijds aandacht aan 'veilig ontwerp en beheer en voer een veiligheidstoets op de plannen uit bij toekomstige planontwikkeling in het Oliemolenkwartier'¹⁰.

Noot 10 Bij de planontwikkeling voor het Eemplein heeft DSP-groep in het verleden ook al naar CPTED aspecten gekeken, en aandacht besteed aan zaken als rechte roolijnen en goede zichtlijnen. (CPTED: Crime Prevention Through Environmental Design. Dit is de internationale aanduiding. In Nederland spreken we van Veilig Ontwerp en Beheer). Een dergelijke veiligheidstoets helpt onveilige situaties te voorkomen.

4.4.3 Concluderend

Vanuit de optiek van veiligheid en leefbaarheid biedt locatie Oliemolenkwartier mogelijkheden om een of twee voorziening(en) verantwoord te vestigen. Omdat er geen bestaand pand is, kan de situering van de opvang en de plaatsing van entrees en overige gevelopeningen zo optimaal mogelijk worden vormgegeven. Gunstig voor het voorkomen van overlast.

Indien voor een 2-onder-1 kap gekozen wordt kunnen entrees gescheiden worden en looproutes enigszins uiteengelegd.

In dit dynamische gebied met in de nabije toekomst een grote diversiteit aan publiek, waardoor aan de ene kant de cliënten niet opvallen, maar aan de andere kant veel verleidingen bestaan, is intensief toezicht en handhaving echter wel van belang. De locatie kan geschikt worden gemaakt voor een 2-onder-1 kap constructie of voor een stand alone vestiging van een van beide voorzieningen. Voor beide varianten geldt dat niet alleen goede afspraken met de politie moeten worden gemaakt, maar dat ook wordt ingezet op voldoende (eigen) beveiliging met surveillancerondes, ook in de avonden.

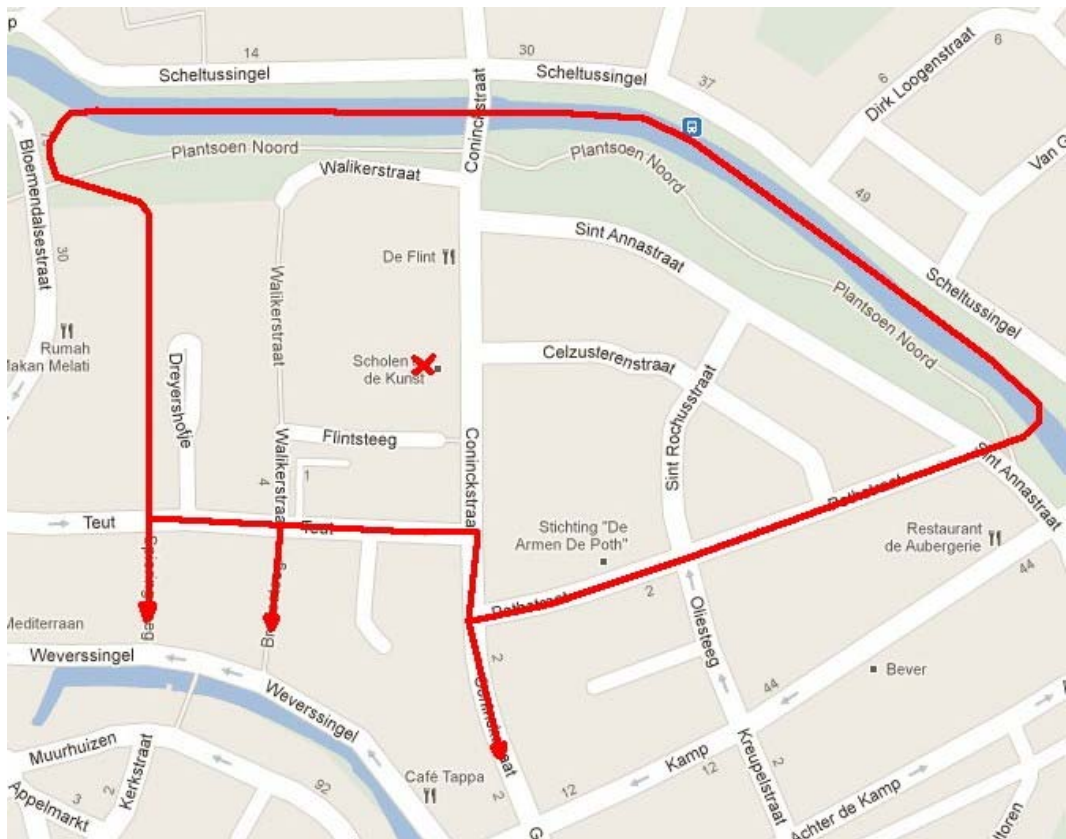
5 Locatie Coninckstraat

5.1 Algemeen beeld van de buurt

De locatie Coninckstraat 58 betreft het gebouwgedeelte van Scholen in de Kunst, het zuidelijk deel van het gebouw waarin ook de Flint gevestigd is. De locatie ligt op loopafstand van de binnenstad en maakt deel uit van het Stadshart¹¹.

De buurten rondom de locatie kenmerken zich door kleinschalig wonen. De Flint, met de Scholen in de Kunst en de naastliggende parkeergarage vormen opvallend grootschalige elementen in het gebied. Aan de noordkant ligt, langs de singel, Plantsoen Noord.

Als onderzoeksgebied is het gebied afgebakend dat gevormd wordt door de Singel aan de noordzijde, de Pothstraat en Teut aan de zuidzijde en de achterzijde van de bebouwing aan de Bloemendalsestraat aan de westzijde.

Er zijn verschillende routes naar de binnenstad, bijvoorbeeld via Spieringsteeg, Bredesteeg, of Coninckstraat.

Noot 11 Er is geen recente wijkatlas van de wijk beschikbaar (de laatste cijfers dateren uit 2007). Omdat de Coninckstraat onderdeel uit maakt van het Stadshart, bieden de cijfers sowieso een algemeen beeld, gedomineerd door de situatie in het centrum.

5.2 Huidige situatie

5.2.1 Schouwresultaten

De Coninckstraat zelf is een overzichtelijke straat. In het noordelijk gedeelte staan aan de ene zijde de Flint en de Scholen in de Kunst en aan de andere zijde woningen, met zicht op de entrees van beide voorzieningen. Deze entrees liggen aan een flink bemeten voetgangersgebied, waardoor een royale afstand tot de rijweg bestaat. Vanuit de entree van de Scholen in de Kunst is zicht op het voorterrein en de weg goed mogelijk.

In het gedeelte van Plantsoen Noord, ten oosten van de Coninckstraat, loopt de oude stadswal. Vanuit de Sint Annastraat is daardoor geen zicht op het plantsoen, het voetpad dat langs het water loopt, het zitbankje en het speelplaatsje. Het plantsoen is 's avonds wel voldoende verlicht. Bovenop de wal, waarover ook een voetpad loopt, liggen aan de muur enkele uitkragingen (bastions), waar zitbankjes zijn. Aan het zwervuul is te zien dat deze onder andere gebruikt worden door bierdrinkers. Vanaf de openbare weg is geen zicht op wie zich hier (zittend of liggend) bevindt.

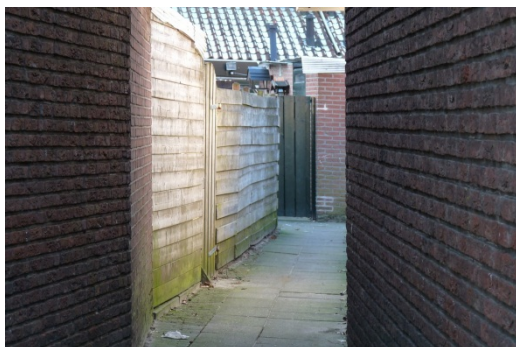
De Sint Annastraat zelf is een rustige overzichtelijke straat, aan een zijde bebouwd, waarachter een kleinschalige woonbuurt ligt. Tussen de huizen lopen op enkele plaatsen niet afgesloten doorsteken naar achterpaden. Alleen één achterpad is 's avonds verlicht, de andere zijn aardedonker.

Zicht op Scholen in de Kunst

Coninckstraat, gezien richting binnenstad

Achterpad met blinde knik in Sint Annastraat

Bastion stadswal met restanten van verblijf

De Celzusterenstraat ligt recht tegenover de ingang van de Scholen in de Kunst. De straat zelf is overzichtelijk. Nabij de Coninckstraat zijn links en rechts toegangen naar achterpaden. Deze zijn vrij toegankelijk en 's avonds niet verlicht.

Vanaf de Coninckstraat kan men op twee plaatsen het hofje 'De Armen de Poth' in. In de poorten zijn hekken aangebracht. Tijdens de dagschouw stonden beide hekken open, 's avonds waren deze gesloten. Een derde toegang bevindt zich aan de Pothstraat. Deze is ook 's avonds open. Vanuit de woningen aan het hofje is overal zicht op het binnenterrein. De gescheiden tuintjes zijn overal afgebakend met ongeveer een meter hoge hagen. Er zijn zoveel sociale ogen dat nauwelijks te verwachten valt dat ongewenste bezoekers zich in de tuintjes zullen ophouden. Naast de Sint Rochuskapel is een stuk waar minder zicht op is, maar dit is opgeruimd en overzichtelijk. Achter de woningen van het hofje lopen vrij toegankelijke achterpaden. Hierop is weinig zicht, wat de woningen kwetsbaar maakt voor inbraak. De achterpaden zijn 's avonds echter wel goed verlicht.

Voorbij de Teut, richting binnenstad, liggen aan beide zijden van de Coninckstraat bedrijven en woningen, met goed zicht op de openbare weg. Het is een overzichtelijke straat. De enige voorziening die mogelijk aandacht vraagt is Erotica Cinema. Het pand heeft een in de gevel terugliggende entree, waar mensen zich zouden kunnen ophouden. Ongewenst confrontaties tussen bezoekers van Erotica en cliënten van de opvangvoorziening zijn mogelijk. 's Avonds ziet de entree er netjes en goed verlicht uit.

De Coninckstraat vormt een belangrijke toegangsroute voor (uitgaans)publiek uit Kruiskamp naar de binnenstad. Aan de zijde van Erotica is het trottoir nogal smal, maar aan de overzijde ligt een alternatief (vermijden ongewenste confrontatie).

Het plantsoen ten westen van de Coninckstraat is overzichtelijk en zonder bijzondere aandachtspunten. Het plantsoen ziet er goed onderhouden uit en is goed verlicht. Tussen Flint en plantsoen loopt de Walikerstraat, die om de Flint heen buigt en doorloopt tot aan het Flintplein. Op plantsoen en het gedeelte van de Walikerstraat ten noorden van de Flint is geen zicht. De Flint heeft hier een blinde gevel. Daar waar de Walikerstraat om de hoek van de Flint heen buigt, is parkeer- en manoeuvreerruimte voor vrachtwagens, waardoor een paar onaantrekkelijke 'dode' hoeken en gaten ontstaan, waarop niemand zicht heeft. Opmerkelijk genoeg oogt dit 'niemandsland' 's avonds minder onplezierig, dankzij goede verlichting.

Achterzijde Flint en parkeergarage

Insteek voor vrachtwagens

Aan de Walikerstraat bevindt zich een ingang naar de Flint en de toegang tot de parkeergarage. Deze is goed afgesloten. De hele Walikerstraat is echter erg stenig, zonder sociale ogen. Die zijn er

alleen vanuit auto's die de garage in en uit gaan. De rooilijn van de Flint wordt gevormd door zich herhalende nissen, die aanleiding kunnen geven tot onveiligheidsgevoelens. Passanten zien niet goed of/wat zich in die nissen afspeelt. De Walikerstraat is een onaantrekkelijke straat, maar 's avonds wel goed verlicht.

Walikerstraat, gezien richting Flintplein

Walikerstraat, links inspringende rooilijn Flint

Verder westelijk in het onderzoeksgebied ligt het Dreyershofje, met toegang vanaf de Teut aan de zuidzijde, en vanaf een doorsteek van de Bloemendalsestraat aan de noordzijde. Het Dreyershofje zelf is overzichtelijk, met centraal enkele speeltoestellen met een bankje. Dit kan een aantrekkelijke plek zijn voor de doelgroep om neer te strijken, maar er zijn veel sociale ogen, dus de kans daarop is niet erg groot. Achter de woningen lopen achterpaden, die vrij toegankelijk zijn. Dit vormt een risico voor inbraak/insluiping. De achterpaden zijn niet verlicht. Het hofje zelf en de poorten die daarnaartoe toegang geven zijn wel voldoende verlicht.

Beslist onplezierig is het onduidelijke gebied aan de noordkant van het hofje, grenzend aan de achterzijde van de parkeergarage. Hierop komt ook de doorsteek vanuit de Boemendalsestraat uit en het voetpad dat door het plantsoen loopt. Het gebied geeft toegang tot enkele private achterterreinen, overdag deels en 's avonds geheel afgesloten. Het is erg stenig, anoniem, onaantrekkelijk en lijkt weinig functie te hebben. Aan de zijde van de garage staan enkele afvalcontainers. Vanuit de bebouwing is er nauwelijks zicht op het gebied. Het gebied geeft weinig aanleiding tot ongewenst verblijf, maar biedt daartoe wel gelegenheid. Passanten zullen zich hier snel onplezierig voelen. 's Avonds is ook dit gebied wel goed verlicht, waardoor de onplezierige uitstraling wordt verzacht.

Achterzijde parkeergarage, waarop Dreyershofje uit komt

Achterzijde parkeergarage met doorgang naar plantsoen

De Walikerstraat komt aan de zuidkant van de Flint uit op het Flintplein, met parkeergelegenheid. Aan drie zijden staan woningen met zicht hierop. Er zijn geen bijzondere aanleidingen tot overlast. Het pleintje is 's avonds voldoende verlicht.

Voor de woningen aan de oostzijde van het pleintje en die aan de Flintsteeg, tegenover de Scholen in de Kunst, staan gemetselde muurtjes. Deze kunnen aanleiding geven om te gaan zitten/hangen. Het zicht op beide plekken is overigens goed. Met de muurtjes ontstaat wel een zekere ruimtelijke zonering, waardoor voetgangers niet direct langs de ramen van de woningen lopen.

Door dit bouwblokje loopt ook 'intern' de Flintsteeg, met toegang tot diverse (atelier)woningen. De toegangspunten tot de steeg liggen aan de Teut en aan de Coninckstraat. In de openbaar toegankelijke steeg zitten enkele haakse bochten, waardoor deze slecht overzichtelijk is. Ongewenste bezoekers van de steeg (toegang tot voor- en achterdeuren) zijn snel verdwenen achter een bocht. De steeg is 's avonds goed verlicht.

Zitmuurtjes Flintsteeg

Zitmuurtjes Flintplein

Flintsteeg

Blinde knik Flintsteeg

Tegenover het Flintplein kan men vanaf Teut een privaat achterterrein oplopen. Het terrein is niet afgesloten en voor iedereen vrij toegankelijk. Het wordt gebruikt als parkeerplaats, als opslagplaats voor gebruikt witgoed en andere goederen. Het is een onoverzichtelijk, rommelig gebied, dat uitstekende verstoppelplekken biedt. Vanuit de achterzijde van woningen is beperkt zicht op het terrein mogelijk. Omgekeerd zijn de achtertuinten en achter toegangspunten van de woningen vanaf het terrein gemakkelijk te bereiken. Kwetsbaar voor inbraak dus. 's Avonds is het gebied gedeeltelijk verlicht.

Schuin tegenover de toegang tot het Dreyershofje aan de Teut, tussen Bredesteeg en Spieringsteeg, bevindt zich nog een doorsteek tussen de woningen, die toegang geeft tot een achterpad. Dat pad is eveneens niet afgesloten. Het maakt een haakse hoek en is daardoor onoverzichtelijk. 's Avonds is het er volledig donker.

Looproutes voor de cliënten naar de binnenstad gaan vanaf de Coninckstraat via Flintplein en Teut door Bredesteeg of Spieringsteeg. Behalve het eerder genoemde Erotica aan de Coninckstraat zijn er geen bijzondere aanleidingen voor overlast. Aan beide straatwanden staan woningen en kleine bedrijfjes, met zicht op de openbare weg.

Deze routes door Bredesteeg en Spieringsteeg zijn voldoende verlicht. In de Bredesteeg zijn twee doorsteken naar achterpaden, maar deze zijn afgesloten met een hek.

Aan Teut en in de Bredesteeg zijn twee voorzieningen voor begeleid/beschermd wonen. In de voorziening aan de Bredesteeg is 24 uur per dag begeleiding aanwezig. De voorziening aan de Teut geeft voor zover bekend geen overlast.

5.2.2 Informatie van sleutelpersonen

Het Pothkwartier, de woonbuurt achter de Sint Annastraat en Coninckstraat, kent een vrij goede sociale samenhang, waar redelijke sociale controle bestaat. Dit neemt wel wat af, omdat wegtrekkende 'oudere' gezinnen plaats maken voor jongere een- en tweepersoons huishoudens, waarvan beide partners overdag weg zijn.

De buurt kent geen bijzondere overlastproblemen. Alleen op de stadswal geven jongeren wel eens wat overlast. Bij de politie bestaat het vermoeden dat daar ook gebruikt wordt. In het plantsoen was voorheen wel eens sprake van jeugdoverlast, maar ook daar is het inmiddels rustig. Rond de trappen in de nissen aan de zijkant van de Flint hangen wel eens jongeren rond. Erotica Cinema aan de Coninckstraat veroorzaakt geen problemen.

Het private achter terrein dat via Teut toegankelijk is, is in handen van meerdere particuliere eigenaren. Daardoor is toezicht, beheer en onderhoud hier niet optimaal. Er zijn hier echter geen veiligheidsproblemen bekend.

5.2.3 Informatie van buurtbewoners

Op de informatieavond van 1 maart hebben bewoners (en instellingen en ondernemers) uit de buurt hun mening gegeven over de huidige veiligheidssituatie. De volgende punten zijn genoemd:

- In de Walikerstraat wordt regelmatig gedeald en gehandeld. Onder andere in de inham tussen garage en plantsoen, maar ook op andere plekken.
- In de Flintsteeg zijn veel verstopplekken. Er hangen van tijd tot tijd mensen rond die er niet thuis horen. In de Flintsteeg wonen onder andere mensen die voorheen in een voorziening voor begeleid wonen verbleven; zij zijn kwetsbaar.
- Voor de ingang van de Flint (Coninckstraat) hangen mensen rond en wordt ook gedeald.
- Op het private achter terrein (doorsteek via Teut) is het erg donker en hangen onduidelijke figuren rond. Toegang naar de tuinen is erg gemakkelijk.
- Het hele gebied ten oosten van de Coninckstraat wordt gekenmerkt door vaak openbaar toegankelijke brandgangen, die de buurt kwetsbaar maken, onder andere voor inbraak.
- In het plantsoen wordt gedronken en doen mensen hun behoefte. Bewoners hebben de indruk dat hier ook gedeald wordt.
- In de Bredesteeg en aan de Teut (tegenover Flintplein) bevinden zich voorzieningen voor begeleid wonen, kwetsbare voorzieningen voor kwetsbare personen dus. In de Bredesteeg veroorzaakt dat in de zomer voor omwonenden soms lawaaioverlast (geschreeuw).

De gemeente heeft ook schriftelijk bezwaren uit de buurt ontvangen. De belangrijkste punten zijn:

- In de Oliesteeg zit Oliekruid, een voorziening waar het straatpastoraat drie maal per week maaltijden voor dak- en thuislozen verzorgt. De buurt acht de combinatie van deze voorziening met een opvangvoorziening onwenselijk. Bovendien te veel belasting voor de buurt.
- Bij de relatief oude huurders van het Pothof bestaat grote onrust en ongerustheid over de mogelijke keuze van deze locatie. Men voelt zich daar niet veilig bij.
- Tijdens het Spoffin festival worden (kleine) voorstellingen en uitvoeringen gegeven in het hofje. In de Sint Rochuskapel vinden huwelijksplechtigheden plaats, muziekuitsvoeringen, workshops, etc. Tijdens deze momenten kunnen cliënten vrijelijk meelopen. Zij kunnen voor onrust zorgen.

5.2.4 Politieregistratie

In figuur 5 en 6 zijn de absolute en de relatieve cijfers over aangiften in het onderzoeksgebied Coninckstraat weergegeven¹². In figuur 5 staan de absolute cijfers over aangiften die in 2010 en 2011 zijn gedaan over de genoemde onderwerpen. In 2010 werd bijvoorbeeld 27 maal aangifte gedaan van vernielingen. In 2011 was dat 19 maal.

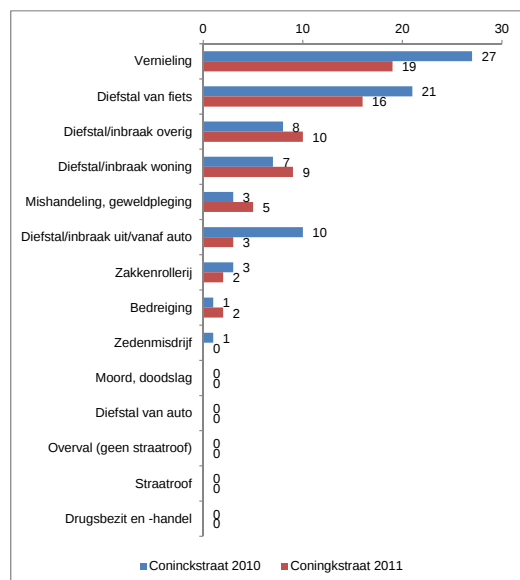
Figuur 6 geeft per onderwerp aan hoe de ontwikkeling in de aangiften was, in de periode 2010-2011. Lichtgroen en lichtrood geven de ontwikkeling in het onderzoeksgebied weer, donkergroen en donkerrood de ontwikkeling in het referentiegebied. Als referentiegebied voor dit onderzoeksgebied is de Stadskern genomen.

Leesvoorbeeld: in figuur 6 is bijvoorbeeld te zien dat in de periode 2010-2011 het aantal aangiften van vernielingen in het onderzoeksgebied met 30% is afgenomen. In de Stadskern als geheel was in die periode sprake van een lichte toename (11%). In het onderzoeksgebied is dus zowel in absolute zin als in vergelijking met de Stadskern als geheel, sprake van een gunstige ontwikkeling. Woninginbraak/diefstal uit woningen heeft zich in het onderzoeksgebied zowel in absolute als in relatieve zin net wat ongunstiger ontwikkeld. Het gaat in absolute zin echter om minimale verschillen, zoals in figuur 5 is te zien.

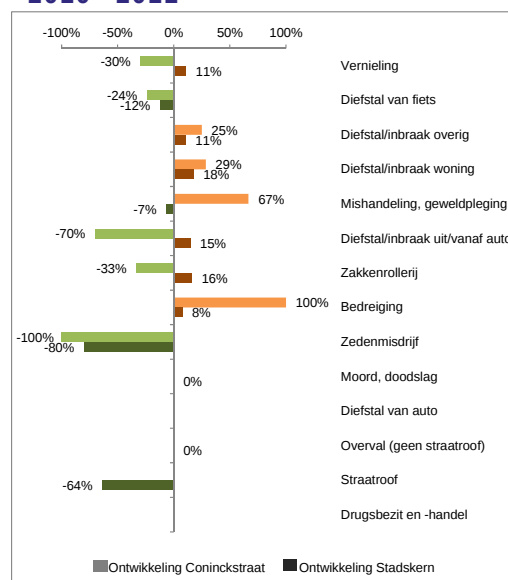
In totaal werd in het onderzoeksgebied Coninckstraat in 2011 66 keer aangifte gedaan (van door ons geselecteerde delicten). In de Stadskern als geheel 941 keer.

Noot 12 Het betreft een selectie van typen delicten. Zie paragraaf 1.2.

Figuur 5: Aantal politieaangiften gebied Coninckstraat, 2010 en 2011

Figuur 6: Ontwikkelingen gebied Coninckstraat ten opzichte van referentiegebied Stadskern, 2010 - 2011

De cijfers laten voor dit onderzoeksgebied en nogal wisselend beeld zien. De veiligheid is in een aantal opzichten zowel in absolute als in relatieve zin verbeterd en in een aantal opzichten nagenoeg gestabiliseerd of licht verslechterd (kleine fluctuaties). Positieve ontwikkelingen waren in het onderzoeksgebied gunstiger dan in de Stadskern als geheel. Bij de negatieve ontwikkelingen gaat het om zulke kleine aantallen, dat daaraan geen conclusies kunnen worden verbonden¹³. Al met al ontstaat een beeld waarin de veiligheid in het onderzoeksgebied gunstig naar voren komt.

5.3 Verwachtingen

5.3.1 Visie beheerders

Met de vertegenwoordigers van Kwintes en Centrum Maliebaan zijn de kansen en kwetsbaarheden op de zoeklocaties besproken. De reacties staan hieronder samengevat.

Kwintes

- De ligging in een woonwijk en de nabijheid van het uitgaansleven wordt door Kwintes als minder gunstig beoordeeld.
- De nabijheid van binnenstad is vanuit het perspectief van de cliënten wel gunstig.

Noot 13 De percentages geven de toe- of afname weer van het aantal betreffende aangiften. Wanneer het om een klein aantal aangiften gaat, kan dit percentage al snel extreme waarden aannemen. Wanneer er in 2010 geen aangiften waren is het percentage weggelaten. Er is immers geen aantal aangiften om het verschil tegen af te zetten (delen door nul).

Centrum Maliebaan

- De situering pal naast de Flint wordt minder geschikt geacht. Het is niet wenselijk dat wankelende alcoholisten zich tussen uitgaanspubliek mengen. In de Flint vinden ook allerlei openbare activiteiten plaats en cliënten kunnen ongemerkt mee naar binnen lopen.
- De kleinschaligheid van de buurt met veel smalle straten, doorgangen en achterpaden maakt de omgeving kwetsbaar. Hoewel de alcoholcliënten vooral geneigd zijn de vaste routes richting drank te kiezen, is niet uit te sluiten dat ze onderzoekend de buurt in zullen gaan.
- De bankjes op de stadswal kunnen aantrekkelijk zijn voor de cliënten.

5.3.2 Visie handhavers en toezichthouders

Ook de wijkagent wijst op de vele doorsteken, achterpaden, stegen, nissen en hofjes. Het hele gebied is daardoor voor de politie slecht surveilleerbaar. Er zijn veel plekken waarop bij een normale surveillance geen zicht is. Potentiële verstopplekken dus. De aanrijtiden naar het gebied zijn bovendien relatief lang. In risicosituaties kan dit voor de politie hinderlijk zijn voor goede handhaving.

5.3.3 Visie buurtbewoners

Tijdens de informatieavond hebben buurtbewoners (en vertegenwoordigers van instellingen) hun zorgen geuit over verwachte overlast als de voorziening in hun buurt wordt gevestigd. De volgende zaken zijn genoemd:

- Het dealen in de buurt zal toenemen.
- Bewoners maken zich zorgen dat cliënten gaan rondhangen in de Flintsteeg en in de vele doorsteken en achterpaden en daar voor overlast zorgen of delicten plegen.
- Woningen aan de Coninckstraat en Flintsteeg hebben direct zicht op Scholen in de Kunst. Bewoners vinden dat ongewenst. Omgekeerd vinden zij het ook niet plezierig dat cliënten vanuit de voorziening direct bij hen naar binnen kunnen kijken.
- Bezoekers van de Flint kiezen soms per abuis de ingang van de Scholen in de Kunst. Dat zal ook gebeuren als hier de opvang gevestigd is. De vertegenwoordiger van de Flint acht dit onwenselijk. Ook vreest genoemd persoon dat het straatbeeld voor de Flint door de komst van de voorziening zal achteruitgaan. Anti-reklame voor de Flint, in deze toch al moeilijke tijden.
- De binnenplaats van het gebouw wordt momenteel gedeeld door Scholen in de Kunst en de Flint. Het delen van deze binnenplaats met de cliënten van de opvang is voor de Flint onacceptabel.

5.4 Samenvatting en vooruitblik

In deze paragraaf vatten we de bevindingen samen, door deze te structureren volgens de basiscriteria van sociale veiligheid. We nemen hierin niet alle details mee, maar volgen zo veel mogelijk de hoofdlijn. We besluiten de paragraaf met een vooruitblik op de inzet van maatregelen om tot een beheersbare situatie te komen.

5.4.1 Risicoprofiel: beoordeling sociale veiligheid

Sociale setting

- + De veiligheidssituatie is redelijk gunstig en stabiel.
- In de woonwijk vallen cliënten snel op; er is geen sprake van anonimiteit.
- Cliënten van de voorziening en bezoekers van de Flint kunnen ongewenst mengen en er bestaat een risico dat de cliënten de Flint inlopen. De Flint vreest aantasting van het straatbeeld en imagooverlies voor het theater.

Zichtbaarheid

- + Er is vanuit het pand zicht op het gebied voor de entree.
- + Er is zicht op pand en entree vanuit woningen (Coninckstraat).
- + Looproute naar de binnenstad over Coninckstraat is overzichtelijk.
- + Naar verwachting is er veel informele sociale controle in het woongebied, echter...
- ... voor de politie is dit gebied met de vele achterpaden juist slecht surveilleerbaar.
- Slecht surveilleerbaar is ook de Flintsteeg.
- Er is geen zicht op de bastions (stadswal).
- In het hele gebied zijn de zichtlijnen kort en onderbroken door hoeken, gaten en nissen. Dit geldt voor het woongebied maar ook voor het 'niemandsland' rond Flint en parkeergarage.

Toegankelijkheid/bereikbaarheid-vluchtwegen

- + De locatie ligt op loopafstand van de binnenstad.
- + De locatie is goed bereikbaar voor hulpdiensten.
- + De locatie is goed bereikbaar voor vrachtwagens (laden en lossen goederen).
- + Voetgangers kunnen op enige afstand van de entree het pand passeren.

Eenduidigheid/zonering

- Het voetgangersgebied voor de entree van Scholen in de Kunst en Flint loopt in elkaar over. Dit is niet goed te markeren/zoneren.
- De buitenruimte van het gebouw wordt gedeeld.
- Woningen zijn dichtbij, zodat visueel- en/of geluidsoverlast mogelijk is.
- Aan alle kanten bevindt zich kleinschalige woongebied met vrij toegankelijke hofjes en achterpaden, die kunnen uitnodigen tot ongewenst rondzwerven en/of diefstal/inbraak.
- De muurtjes voor de woningen aan Flintsteeg en Flintplein kunnen uitnodigen te gaan hangen.
- Hetzelfde geldt voor de bastions op de stadswal.

Attractiviteit

- + Het plantsoen, achter de stadswal, is goed verzorgd en daardoorheen loopt een aantrekkelijke (hondenuitlaat-) wandelroute.
- Het 'niemandsland' achter Flint en de parkeergarage vormt een onaantrekkelijk stenig gebied, waar nauwelijks sociale ogen zijn, niet plezierig om door te lopen en een aantrekkelijke plek voor ongewenste activiteiten.

5.4.2 Vooruitblik op maatregelen

- In dit gebied zijn weinig (eenvoudige) maatregelen te nemen. Het gaat vooral om toezicht en handhaving, terwijl juist dat hier lastig is. Daarnaast is goede communicatie met de buurt noodzakelijk (informatie, buurtbeheergroep, klachtenregeling, etc.).
- Het versnipperd eigendom van het (vrij toegankelijke) achter terrein aan de Teut (tegenover Flintplein) valt slecht te beheren. Gemeente heeft hier geen zeggenschap.

5.4.3 Concluderend

Hoewel de locatie Coninckstraat op het eerste gezicht goede kansen lijkt te bieden (gunstig gelegen, ruimte rondom, redelijk draagvlak in de buurt) en hier een gunstige mix van anonimiteit en sociale controle bestaat, vormt de slechte surveilleerbaarheid van de woonomgeving een serieus risicopunt. Of de cliënten (of mensen die door de voorziening worden aangetrokken) op alle mogelijke genoemde plekken zullen gaan rondhangen, en voor overlast zorgen, is zeer de vraag, maar als dit het geval zou zijn, is toezicht en handhaving lastig te realiseren. Ook het ontbreken van ruimtelijke mogelijkheden om cliënten van de opvang en bezoekers van de Flint te scheiden, is ongunstig. Op de basiscriteria van sociale veiligheid scoort de locatie mager (met uitzondering van het criterium toegankelijkheid/bereikbaarheid-vluchtwegen) en oplossingen zijn er weinig. Al met al achten we dit niet de meest optimale plek om een van beide voorzieningen te plaatsen.

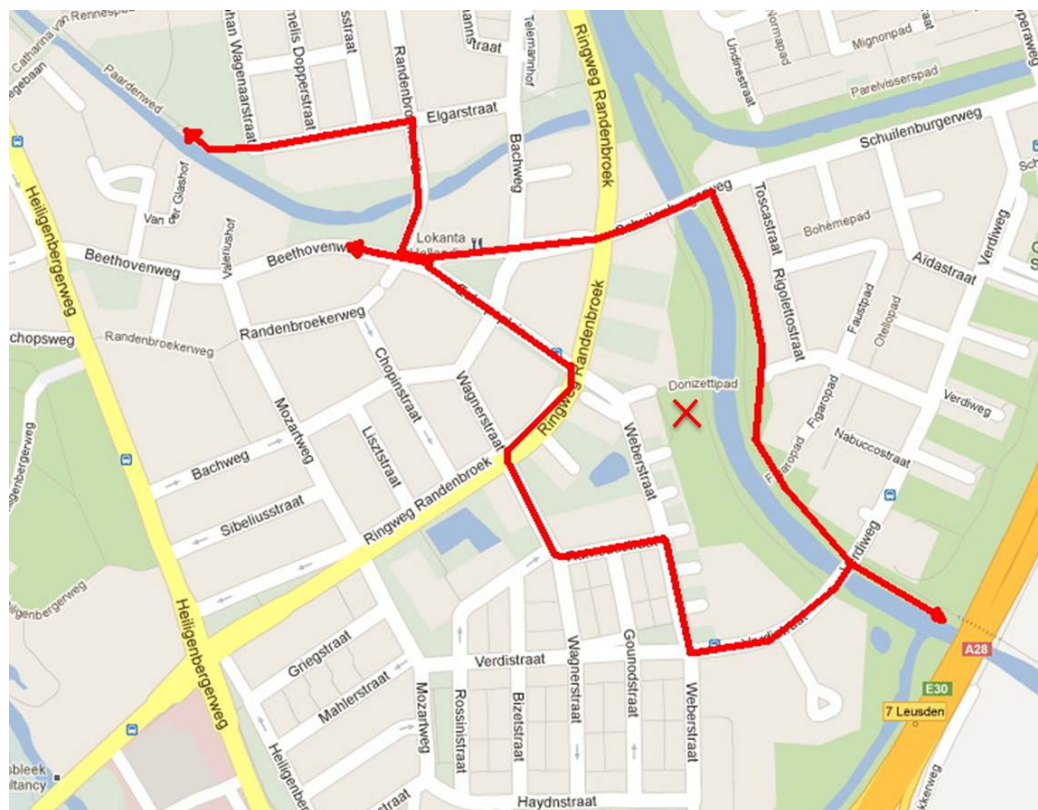
6 Locatie Weberstraat

6.1 Algemeen beeld van de buurt

Locatie Weberstraat (wijkcentrum Het Klokhuis) ligt in de wijk Randenbroek, aan de zuid-oostkant van Amersfoort, nabij de A28. Het Klokhuis staat aan de rand van de woonbebouwing, in de groenstrook, die langs het Valleikanaal loopt. Bebouwing rondom bestaat uit flats en portieketagewoningen, van jongere en oudere datum.

Uit de wijkatlas blijkt dat in de buurt rondom de locatie relatief veel niet-westerse huishoudens, eenoudergezinnen en alleenstaanden wonen. Bewoners geven hun buurt een relatief laag rapportcijfer¹⁴. Ook de mutatiegraad is relatief hoog. Dit is de laatste jaren nog toegenomen als gevolg van het feit dat de strook flats langs de Weberstraat is aangewezen als vernieuwingsgebied (AV wijk). De bewoners van de flats zijn, vooruitlopend op de ingreep, deels al verhuisd en hebben plaatsgemaakt voor tijdelijke bewoning. De sociale diversiteit in deze strook is daarom groot en de samenhang gering.

Uit de wijkatlas blijkt verder dat in Randenbroek als geheel relatief veel sprake is van overlast en dat het veiligheidsgevoel onder de bewoners relatief slecht is.

Het onderzoeksgebied is aan de noordzijde begrensd door Euterpeplein en Schuilenburgerweg, aan de oostzijde door het Valleikanaal, aan de zuidkant door de Verdijkstraat en aan de westkant

Noot 14 De meest recente wijkatlas geeft informatie over de periode 2007-2009 en is dus niet actueel.

door Weberstraat, Rameaustraat, Wagnerstraat, Ringweg Randenbroek en eindigt in de punt van het Euterpeplein.

Vanaf de locatie loopt de route naar de binnenstad via het Euterpeplein en verder door de Beethovenstraat. Het Euterpeplein is recent opgeknapt en is het winkelcentrum van de wijk.

De flats aan de Weberstraat worden over maximaal 2 jaar gesloopt. Op dezelfde plek wordt nieuwbouw gerealiseerd. Het Stedenbouwkundig Plan gaat uit van woonbebouwing direct nabij het Klokhuis. Het plan gaat uit van het bestaan van het wijkcentrum, niet van een opvangvoorziening. Het Valleikanaalpark blijft onveranderd.

6.2 Huidige situatie

6.2.1 Schouwresultaten

Hoewel voor de entree van het Klokhuis een flink bemeten voetgangersgebied ligt, is de afstand tot de omringende flats niet erg groot. Vanuit diverse woningen is goed zicht op straat en ook straatgeluiden worden gemakkelijk opgevangen.

Op de entree en de beide zijanten van het Klokhuis is goed zicht vanuit de flats in de directe nabijheid, onder andere die aan de Ringweg Randenbroek. Ook vanuit de openbare ruimte is dat het geval, maar er is geen druk verkeer en het aantal passanten, en dus sociale ogen, is beperkt.

De ruimte voor de entree van het Klokhuis is overkapt. Dat is plezierig wanneer het regent, maar geeft ook vaak aanleiding om bij de entree rond te blijven hangen. Er is geen eigen terrein rond het Klokhuis, vanuit het pand staat men direct in de openbare ruimte.

Het pand heeft rondom ramen met goed zicht op de buitenruimte. De effectiviteit van deze zicht- en controle mogelijkheden is natuurlijk wel afhankelijk van inrichting en gebruik van het pand.

Flats rond Klokhuis (links midden achterin)

Voorterrein Klokhuis

Aan de achterzijde grenst het Klokhuis aan een speelterrein voor jonge kinderen. De toegang tot het terrein bevindt zich precies op de grens met het pand, op een plek waarop weinig zicht is. Aanleg van het terrein is parkachtig, met wat heuveltjes. Tijdens de dagschouw, een winterse donderdagmiddag, lag het er nagenoeg verlaten bij. Zicht op dit gebied is beperkt, onder andere

door het groen tussen speelterrein en flats. Het speelterrein is begrensd door een laag hek en wat struiken.

Het Valleikanaalpark en de wandelpaden die hier doorheen lopen zien er overzichtelijk uit. Het Valleikanaalpark is 's avonds erg donker en op het gebied achter het Klokhuis is helemaal geen zicht.

Speeltuin grenzend aan Klokhuis

Wandelpad Valleikanaalpark langs Klokhuis en speeltuin (rechts)

Verder zuidwaarts ligt sinds eind 2010 de opgeknapte openbare 'sport, spel en ontmoetingsplek'. Hier staat een grote en kleine voetbalkooi, een natuurspeelplek enkele speelvoorzieningen en er zijn picknicktafels. Het terrein is toegankelijk vanaf de Verdijkstraat, maar hoewel dat geen formele toegangspunten zijn ook vanaf de Weberstraat (tussen de flats door) en vanaf het voetpad langs het Valleikanaal. Aan de Verdiweg is een J(ongeren)O(ntmoetings)P(lek) geplaatst. Afgezien van wat graffiti ziet deze er keurig uit (maar blijkt nauwelijks gebruikt te worden).

Aan de overzijde van de Verdiweg staat een basisschool (Anne Annemaschool voor speciaal onderwijs) en een woonwagenkampje. Dit is wat ver van het Klokhuis om een directe aanleiding tot ongewenste confrontaties op te leveren.

De onderdoorgang onder de A28 ligt aan de andere zijde van het Valleikanaal. De tunnel is goed overzichtelijk. Dat cliënten deze route naar het zuiden/oosten zullen kiezen is overigens niet voor de hand liggend.

Tunnel onder A28, gezien richting Leusden

Idem

De garageboxen tegenover het Klokhuis vormen een onaantrekkelijke plek in het gebied. De openbare ruimte, die door de situering van de garages wordt gevormd, oogt vanaf het Klokhuis als een dode functioneloze stenen vlakte. Vanaf het Klokhuis is hier goed zicht op, maar vanaf daar kan men vrij doorlopen tot achter de garages, en daarop is (bijna) geen zicht mogelijk. Niet vanuit het

Klokhuis en nauwelijks vanuit de flats aan Ringweg Randenbroek, zeker niet op de achterzijde van de strook die aan de zijde van het kanaal ligt. Het struikgewas dat zich hier bevindt onttrekt bovendien in belangrijke mate het zicht op wie hier ongewenste activiteiten wil verrichten. Een onaangename plek. De straatlantaarn aan de kop van het wigvormige garagecomplex bleek tijdens de avondschouw niet te functioneren.

Garageboxen tegenover Klokhuis

Achterzijde garageboxen

Donizetpad, gezien richting Verdiweg buurt

Donizetpad, gezien richting Weberstraat

Het Donizetpad, dat de Weberstraat met de Verdiweg buurt verbindt - de woonbuurt aan de oostzijde van het water -, is een voetpad, maar wordt intensief gebruikt door fietsers. Ter hoogte van het Klokhuis rijden zij in feite op de stoep en passeren het pand op korte afstand. Deze route verbindt de Verdiweg buurt onder andere met het winkelcentrum aan het Euterpeplein.

De tijdelijkheid van de situatie aan de Weberstraat is goed te zien. De omgeving rond de flats is rommelig, slecht onderhouden, oogt onaantrekkelijk en nodigt daardoor gemakkelijk uit tot het achterlaten van rommel en tot ongewenst gedrag.

Aan de overzijde van de straat staat de basisschool Prins Willem Alexander. De plek ziet er netjes uit, maar 's avonds is het er erg donker.

Het winkelcentrum Euterpeplein is recent vernieuwd. Op het centrale plantsoentje bevindt zich een kleine speelplek en enkele bankjes. Het winkelcentrum wordt door veel mensen bezocht en het is er levendig. Veel sociale ogen dus.

Euterpe Stede (ouderenflat tussen Ringweg Randenbroek en Euterpeplein) en de directe omgeving ziet er goed onderhouden uit en lijkt geen bijzondere aanleiding voor sociale onveiligheid te geven. Datzelfde geldt voor het de flats langs Ringweg Randenbroek (aan beide zijden van de

Weberstraat). Aandachtspunt zijn de onderdoorgangen (met toegang tot bergingen). Deze kunnen gelegenheid geven tot hangen en/of andere ongewenste activiteiten. Het maaiveld rond de flats oogt niet erg aantrekkelijk, maar er zijn geen directe probleempunten. Over het algemeen is de verlichting voldoende.

Onderdoorgang flats Ringweg Randenbroek

Idem

De meest voor de hand liggende route naar de binnenstad loopt vanaf het Klokhuis langs het Euterpeplein en de Beethovenweg. De Beethovenweg is een overzichtelijke straat, zonder bijzondere aanleidingspunten voor overlast. Buurtbewoners geven echter aan dat de meest gebruikte route loopt via Weberstraat, Euterpeplein, Randenbroekerweg, J.P. Sweelinckstraat, Paardenwed en Catharina van Rennespad. Naar verwachting zullen de cliënten van de voorziening ook deze route volgen. Paardenwed is een 'landelijke' fiets- en wandelroute door de stad. Het pad loopt langs een bescheiden groengebied (bos). De route zelf is verlicht, het groengebied niet. Er zijn vanuit de omgeving geen/nauwelijks sociale ogen op het pad. Het groengebied biedt verstoppelken. 's Avonds kan dit een onveilig gevoel geven. Echter, er zijn alternatieven voor deze route (bijvoorbeeld Beethovenweg).

Het oversteekpunt bij de Ringweg is druk en niet voorzien van stoplichten en voetgangersoversteekplaatsen.

6.2.2 Informatie van sleutelpersonen

In de interviews met wijkagent, medewerker Veiligheid en Wijken, straatcoaches, buurtvaders en wijkbeheer woningcorporatie zijn de volgende aandachtspunten naar voren gebracht:

- De vervangende nieuwbouw aan de Weberstraat moet een andere doelgroep aantrekken. In afwachting hiervan wordt een deel van de flats inmiddels bewoond door tijdelijke huurders. Van de 'oude' huurders is een deel nog gebleven, wachtend tot zij er definitief uit moeten. Deze gemêleerde bewoning komt de sociale cohesie niet ten goede, maar wel zijn de problemen die door de jongeren werden veroorzaakt, in het afgelopen jaar verminderd. Van straatterreur is op dit moment geen sprake meer. Er is door politie, straatcoaches en buurtvaders hard aan gewerkt de situatie te verbeteren. Daarnaast is een deel van de jongeren inmiddels verhuist en een deel is op een leeftijd gekomen dat andere activiteiten de dag vullen. Dat de problemen echter niet over zijn geeft de wijkagent aan: nog steeds vinden criminele en overlastgevende feiten plaats.

- Geen van de bewoners van de Weberflats heeft veel belang bij een duurzaam goede woonsituatie, en dat vormt een risico. Van sociale controle valt niet veel te verwachten en de buurt is in sociaal opzicht op dit moment kwetsbaar.
- De wijkagent geeft aan dat het gebied rond de locatie voor de politie lastig te surveilleren is.
- In het Valleikanaalpark wordt incidenteel gedeald.
- Aan de Bachweg, bij de hoek met de Wagnerstraat, bevindt zich Grand Café Randenbroek. Er zijn signalen over onwenselijke activiteiten in het café. Dit is niet bevestigd, maar vraagt om aandacht.
- De straatcoaches hebben van omwonenden vernomen dat bij de 'kikkerpoel', het vijvertje tussen de kinderspeelplaats en de sport, spel en ontmoetingsplek in het Valleikanaalpark, zou worden gedeald. Of dit daadwerkelijk gebeurt, is niet bekend.
- Op de bijna volledig 'zwarte' Basisschool Prins Willem Alexander zitten veel kinderen uit gezinnen met zorg, die daarom kwetsbaar zijn. De kinderen maken gebruik van het speelterrein achter het Klokhuys. Zij lopen vanaf school tussen de flats door hier naar toe. Dit speelterrein blijft behouden. Hier zijn geen problemen bekend.
- Van de sport, spel en ontmoetingsplek wordt goed gebruik gemaakt, het is een aantrekkelijk gebied voor de lokale jongeren. Bewoners van het woonwagenkamp aan de Verdiweg voelen zich betrokken bij dit gebied en oefenen veel sociale controle uit. De JOP wordt nauwelijks gebruikt.
- In de tunnel onder het viaduct (A28) –deel van een belangrijke fietsroute- wordt rondgehangen, maar er zijn geen feitelijke problemen bekend.
- In de flats aan de overzijde van het Valleikanaal wonen veel ouderen (Verdiweg buurt), voor wie het groen langs het water een aangenaam wandelgebied vormt. De medewerker Veiligheid en Wijken verwacht dat deze bewoners zich wellicht bedreigd zullen voelen door cliënten van de voorziening.
- Ook voor fietsers die via het Donizettipad naar het winkelcentrum aan het Euterpeplein gaan –vooral bewoners van de laagbouw aan de overzijde van het Valleikanaal – kan de opvang een hindernis betekenen. Vooral als het de alcoholcliënten zou betreffen moeten zij rekening houden met onverwachte situaties. Ouderen die wat slechter ter been zijn, of met een rollator lopen, hebben overigens last van mensen die fietsend over de loopbrug gaan.

6.2.3 Informatie van buurtbewoners

Op de informatieavond van 27 februari hebben bewoners (en instellingen en ondernemers) uit de buurt hun mening gegeven over de huidige veiligheidssituatie. De opmerkingen betroffen het onderzoeksgebied zelf en enkele aangrenzende buurten. In onderstaande samenvatting maken we dat onderscheid ook. De volgende punten zijn genoemd:

Huidige problemen binnen het onderzoeksgebied

- De wandelroute door het Valleikanaalpark wordt als onveilig ervaren. Het is er donker en er zijn nauwelijks sociale ogen.
- In het Valleikanaalpark (bij het bruggetje (Donizettipad) en bij de bankjes) wordt gedeald en gedronken (men vindt er soms gebroken glas).

- In de seniorenflat Euterpe Stede (Euterpeplein) heeft men soms last van insluipers. Daklozen glippen binnen om een slaapplek voor de nacht te vinden. Zij vervuilen gangen en entrees van de flat.
- Op en rond het parkeerterrein voor het Klokhuis wordt gedeald. Ook geven bewoners aan dat wordt gedeald op de Verdiweg, Weberstraat, rond het Euterpeplein en op verschillende andere locaties in het onderzoeksgebied. Scooterdealers zijn snel weg als de politie aanrijdt. Politieauto's kunnen hen niet volgen, omdat de politie auto's niet overal door kunnen.
- In de onderdoorgangen van de flats aan de Ringweg Randenbroek staan/hangen tot diep in de nacht mensen rond, vermoedelijk daklozen. Een enkele keer ligt er iemand te slapen. Dit wordt als erg bedreigend ervaren.
- De tunnel onder de A28 (route naar Leusden) wordt als onveilig ervaren. Er zijn geen sociale ogen en geen hulp als er iets gebeurt.

Huidige problemen in de directe omgeving van het onderzoeksgebied

- In Juliettestraat (Romeostraat buurt) wordt gedeald. In de buurt hieromheen wordt relatief veel ingebroken en treft men regelmatig daklozen aan.
- Op het Schuilenburgerplein (Verdiweg buurt) wordt gedeald.
- Op parkeerterrein aan de kop van de Cornelis Dopperstraat (grens Willem III en Randenbroekerweg buurt) wordt gedeald.
- In de Nabuccostraat (Verdiweg buurt) is sprake van overlast en criminaliteit: onder andere worden inbraken en het ingooien van ruiten gemeld.
- In Schuilenburg worden 5 voorzieningen voor jeugdzorg genoemd, waarvan overlast worden ervaren.
- Op het woonwagenveld aan de Verdiweg zijn recent wietplantages ontmanteld.

6.2.4 Politieregistratie

In figuur 7 en 8 zijn de absolute en de relatieve cijfers over aangiften in het onderzoeksgebied Weberstraat weergegeven¹⁵. In figuur 7 staan de absolute cijfers over aangiften die in 2010 en 2011 zijn gedaan over de genoemde onderwerpen. In 2010 werd bijvoorbeeld 11 maal aangifte gedaan van mishandeling/geweldpleging (tegen personen). In 2011 was dat 4 maal.

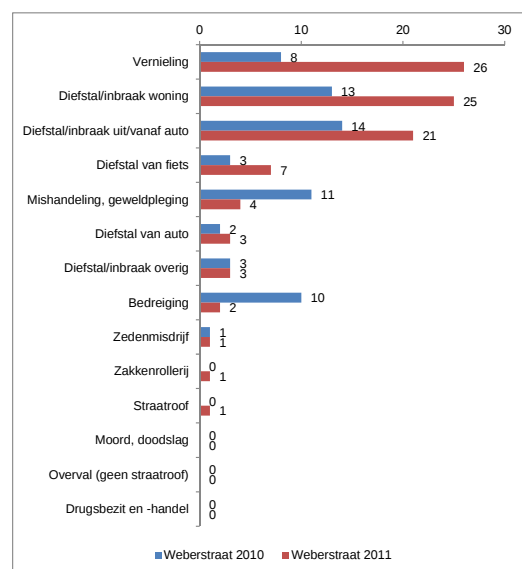
Figuur 8 geeft per onderwerp aan hoe de ontwikkeling in de aangiften was, in de periode 2010-2011. Lichtgroen en lichtrood geven de ontwikkeling in het onderzoeksgebied weer, donkergroen en donkerrood de ontwikkeling in het referentiegebied. Als referentiegebied voor dit onderzoeksgebied is Randenbroek genomen.

Leesvoorbeeld: in figuur 8 is bijvoorbeeld te zien dat in de periode 2010-2011 het aantal aangiften van mishandeling/geweldpleging in het onderzoeksgebied met 64% is afgenomen. In Randenbroek als geheel was in die periode sprake van een afname van 28%. In het onderzoeksgebied is dus zowel in absolute zin als in vergelijking met Randenbroek als geheel, sprake van een gunstige ontwikkeling. Woninginbraak/diefstal uit woningen heeft zich in het onderzoeksgebied ongunstig ontwikkeld (92% toename). Deze ontwikkeling onderscheidt zich echter nauwelijks van die in Randenbroek als geheel, waar een toename van 87% te zien is.

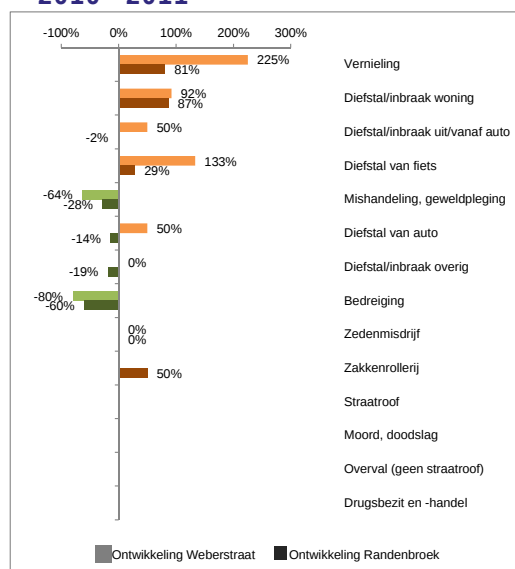
Noot 15 Het betreft een selectie van typen delicten. Zie paragraaf 1.2.

In totaal werd in het onderzoeksgebied Weberstraat in 2011 94 keer aangifte gedaan (van door ons geselecteerde delicten). In Randenbroek als geheel 332 keer.

Figuur 7: Aantal politieaangiften gebied Weberstraat, 2010 en 2011

Figuur 8: Ontwikkelingen gebied Weberstraat ten opzichte van referentiegebied Randenbroek, 2010 - 2011

De aangiftecijfers over onderzoeksgebied Weberstraat laten voor een aantal delicten een ongunstig beeld zien. Vernielingen, woninginbraak/diefstal uit woningen en voertuigcriminaliteit kwamen in 2011 vaker voor dan in 2010 en deze ontwikkeling is bovendien ongunstiger dan die in Randenbroek als geheel. De ontwikkelingen wijzen echter wel in dezelfde richting. Dat geldt ook voor de positieve ontwikkelingen, die vooral te zien zijn bij de delicten mishandeling/geweldpleging en bedreiging. De druk op de persoonlijke integriteit is dus iets afgenomen, en dat is in het onderzoeksgebied sterker het geval dan in Randenbroek als geheel. Echter gaat het om zulke kleine aantallen, dat daaraan geen conclusies kunnen worden verbonden¹⁶ De omvang en de ontwikkeling van de criminaliteit is daarmee al met al niet onverdeeld gunstig te noemen, wat de buurt kwetsbaar maakt.

6.3 Verwachtingen

6.3.1 Visie beheerders

Met de vertegenwoordigers van Kwintes en Centrum Maliebaan zijn de kansen en kwetsbaarheden op de zoeklocaties besproken. De reacties staan hieronder samengevat.

Noot 16 De percentages geven de toe- of afname weer van het aantal betreffende aangiften. Wanneer het om een klein aantal aangiften gaat, kan dit percentage al snel extreme waarden aannemen. Wanneer er in 2010 geen aangiften waren is het percentage weggelaten. Er is immers geen aantal aangiften om het verschil tegen af te zetten (delen door nul).

Kwintes

- In de ogen van de beheerder van de dag/nachtopvang is een locatie nabij een basisschool en nabij een voorziening voor kinderen uit deze leeftijdscategorie minder gunstig. Kinderen zijn beperkt weerbaar en de populatie van de opvang vormt geen prettig voorbeeld. Er zijn overigens geen voorbeelden bekend waarbij daadwerkelijk problemen zijn opgetreden.
- Nadeel van deze locatie is voor de cliënten van de dag/nachtopvang de afstand tot de binnenstad.

Centrum Maliebaan

- Dat er in de Weberstraat de komende jaren veel bouwactiviteiten zullen zijn, zal (ook) bij de cliënten tot onrust leiden. De bouwplaats kan aantrekkingskracht hebben op sommige cliënten; overlast en mogelijk criminele activiteiten van de cliënten zijn niet uit te sluiten.
- De nabijheid van de speeltuin acht men geen risico. Veel cliënten zijn positief gericht op kinderen, zonder daarin de neiging te hebben tot ongewenst gedrag.
- Geschreeuw rond de voorziening is niet te voorkomen. De flats staan dichtbij het Klokhuis, het Donizettipad loopt er direct langs en de speeltuin grenst aan het pand. Overlast van luidruchtig gedrag is goed denkbaar.
- Voor de cliënten van de alcoholopvang vormt de afstand tot de binnenstad geen bezwaar.

6.3.2 Visie handhavers en toezichthouders

- De wijkagent wijst er op dat cliënten in deze omgeving snel zullen opvallen en overlast kunnen veroorzaken.
- De straatcoaches achten het niet ondenkbaar dat (sommige) bewoners van het woonwagenkampje aan de Verdijkstraat cliënten als potentiële afnemers van drugs zien.
- In het beeld van de straatcoaches is de supermarkt aan het Euterpeplein verleidelijk, en kan een kwetsbaar punt voor overlast op het Euterpeplein vormen.
- De buurtvaders zien in de komst van cliënten met een alcoholverslaving een nieuw risico op het ontstaan van conflicten met de lokale (vooral allochtone) jeugd. Uitdagingen wederzijds zouden tot onverkwikkelijke confrontaties kunnen leiden ("Je kunt dan van alles verwachten.").

6.3.3 Visie buurtbewoners

Tijdens de informatieavond hebben buurtbewoners hun zorgen geuit over verwachte overlast als de voorziening in hun buurt wordt gevestigd. We maken een onderscheid tussen opmerkingen die betrekking hebben op het onderzoeksgebied zelf en opmerkingen die de directe omgeving van het onderzoeksgebied betreffen. De volgende punten zijn naar voren gebracht:

Zorgen over mogelijke problemen in het onderzoeksgebied

- Bestaande overlast en onveiligheid zal toenemen.
- Er wonen relatief veel ouderen (o.a. Euterpeplein) en allochtonen in het onderzoeksgebied, die zich snel onveilig voelen, zeker als er een opvangvoorziening in de buurt komt.
- Op de route naar de binnenstad zijn Paardenwed, Van der Glashof en Catharina van Rennespad kwetsbaar, omdat er weinig sociale ogen zijn.
- Men is bevreesd dat cliënten die voor de nachtopvang worden geweigerd (als de opvang vol is) in de buurt gaan rondhangen (en op ongewenste plekken een slaappleats zoeken en hun

behoefte doen, bijvoorbeeld in de seniorenflats bij het Euterpeplein en in de onderdoorgangen van de flats aan de Ringweg Randenbroek, waar dat ook nu al gebeurt).

- Men is sowieso bevreesd dat de afstand tot de binnenstad te groot is, waardoor cliënten geneigd zullen zijn in de buurt rond te gaan hangen.
- De directe nabijheid van de speeltuin acht men ongewenst. Bewoners verwachten dat bezorgde ouders hun kinderen hier niet meer zullen laten spelen, vanwege de negatieve uitstraling van de voorziening.
- De nabijheid van de Prins Willem Alexander school (en de daar weer achterliggende school) vormt een risicofactor.
- Bewoners vrezen dat huidige overlast op Euterpeplein zal toenemen (onder de luifels hangen 's avonds en 's nachts ook nu al mensen rond).
- Als de daklozen op de bankjes in het Valleikanaalpark gaan zitten, zullen de ouderen deze wandelroute niet meer lopen, omdat ze deze onveilig vinden en omdat ze hun rustpunten zullen missen.
- Bewoners wijzen op de slechte bereikbaarheid van het Klokhuis voor de hulpdiensten. Politieauto's kunnen maar via een route aanrijden en 'daders' (vaak op scootertjes) kunnen overal heen vluchten.

Zorgen over mogelijke problemen in directe omgeving onderzoeksgebied

- Cliënten zullen naar het Operaplein gaan (grens Romeostraat en Ariaweg buurt) en daar voor extra overlast zorgen (onder andere bij Hoogvliet, waar men drank kan halen).
- De buurten Willem III, Weberstraat, Verdibuurt, Ariaweg en Romeostraat zijn kwetsbaar voor onder andere inbraak, vanwege veel smalle doorsteken, achteringen, brandgangen, poortjes e.d. Lastig te surveilleren gebieden.
De route naar de stad (via Paardenwed) loopt door Willem III.
- In Schuilenburg zijn hier en daar kleine onverlichte pleintjes en bosjes, waar geslapen kan worden (o.a. worden Undinestraat en Juliettestraat genoemd).
- De (voor de nachtopvang geweigerde) cliënten zullen naar het park Randenbroek gaan en daar voor overlast en onveilige situaties zorgen.

Aanvullingen vanuit wijkbeheer Alliantie

- Het Klokhuis staat midden tussen de bewoning, waardoor de kans op overlast groot is.
- Er bestaat een risico dat jongeren bij de voorziening gaan rondhangen, wat tot ongewenste confrontaties kan leiden.
- Het vestigen van een voorziening die risico's met zich meebrengt, verhoudt zich slecht met de wijkvernieuwing, die de buurt juist minder kwetsbaar moet maken.

6.4 Samenvatting en vooruitblik

In deze paragraaf vatten we de bevindingen samen, door deze te structureren volgens de basiscriteria van sociale veiligheid. We nemen hierin niet alle details mee, maar volgen zo veel mogelijk de hoofdlijn. We besluiten de paragraaf met een vooruitblik op de inzet van maatregelen om tot een beheersbare situatie te komen.

6.4.1 Risicoprofiel: beoordeling sociale veiligheid

Sociale setting

- Cliënten gaan hier niet in de anonimiteit op.
- De jeugdoverlast is weliswaar verminderd, maar de buurt is op dit moment sociaal niet stabiel. Vanwege de tijdelijke bewoning (flats Weberstraat) is weinig sociale controle te verwachten.
- De algehele veiligheidssituatie is niet erg gunstig.
- De bouwactiviteiten zullen in de buurt voor onrust zorgen en deze kunnen aanleiding zijn tot ongewenste activiteiten van jongeren en cliënten.
- Een speelterrein voor kleine kinderen als directe buur is niet wenselijk.
- Sociale vernieuwingskansen (en draagvlak daarvoor) komen wellicht onder druk te staan als een opvangvoorziening in de ontwikkelingsstrook wordt geplaatst, die samen met de buurt tot stand is gekomen, en waarin geen rekening is gehouden met een opvangvoorziening.
- Buurtbewoners maken zich grote zorgen over toename van de overlast, die ook nu al als drukkend wordt ervaren.

Zichtbaarheid

- + Vanuit de omgeving is goed zicht op de (entree van de) voorziening, sociale controle is mogelijk.
- + Vanuit de voorziening is zicht op de entree en de openbare ruimte voor het pand.
- + De locatie is excentrisch gesitueerd in de woonbuurt.
- + Route naar winkelgebied is overzichtelijk.
- + De bankjes op het Euterpeplein kunnen mensen van de doelgroep aantrekken. Ze zitten daar echter goed in beeld, waardoor bijzondere overlast niet te verwachten is.
- De directe omgeving van het Klokhuis is voor de politie slecht surveilleerbaar, omdat er geen doorgaande routes rond het pand zijn.
- Er is nauwelijks zicht op het gebied achter de garageboxen (vooral aan kanaalzijde).
- Zicht op de speeltuin achter het pand en, zuidelijk daarvan, op het groengebied rond het vijvertje ('kikkerpoel') ontbreekt. Hier is het 's avonds bovendien erg donker. Het is niet wenselijk het Valleikanaalpark te verlichten (ecologisch lint).
- Op een deel van de route naar de binnenstad (Paardenwed) is het zicht minimaal.

Toegankelijkheid/bereikbaarheid/vluchtwegen

- + De locatie is goed bereikbaar voor hulpdiensten.
- + De locatie is bereikbaar voor vrachtwagens (laden en lossen goederen).
- De locatie ligt vrij ver van de binnenstad af, wat rondzwerven in de buurt in de hand kan werken (wellicht vooral van toepassing op cliënten van de dag/nachtopvang).
- De oversteek van de Ringweg Randenbroek kan onveilig zijn.
- Er is geen drempel voor ongewenste personen om in de onderdoorgangen bij de flats aan de Ringweg Randenbroek te verblijven.
- Ongewenste personen kunnen te gemakkelijk Euterpe Stede in.

Eenduidigheid/zonering

- Eenduidigheid op het voetgangersgebied voor en naast het pand is ver te zoeken. Fietzers gebruiken dit als verkeersruimte. Dat levert op zijn minst verkeersonveiligheid op.

- Het pand heeft geen eigen terrein. Afstand is niet goed te creëren.
- In het Valleikanaalpark gaan verschillende functies ongemarkeerd in elkaar over. Dat geldt ook voor de ligging van het pand in deze zone. Dat maakt toezicht en beheer lastig en leidt tot onduidelijkheid bij cliënten, gebruikers van de openbare ruimte en passanten.
- Mogelijkheid voor het realiseren van een afgeschermd buitenruimte kan alleen gevonden worden door een deel van de speeltuin af te halen. Dat vraagt dan ook om een fysieke afscheiding met goede visuele- en akoestische kwaliteiten.
- Flats zijn nogal dichtbij; visuele- of geluidsoverlast is mogelijk.

Attractiviteit

- + De huidige onaantrekkelijk strook flats aan de Weberstraat wordt na vervangende nieuwbouw een mooi gebied.
- + Het pand zelf heeft een vriendelijke uitstraling.
- + Het Valleikanaalpark vormt een plezierige groenstrook. Dat wil de buurt – terecht – graag zo houden.
- De garageboxen vormen een onaantrekkelijke plek in het gebied. Het manoeuvreer gebied kan voor hangen en/of voetballen gebruikt worden (kan door cliënten gekoloniseerd worden) .

6.4.2 Vooruitblik op maatregelen

- Maatregelen zullen in belangrijke mate in de sfeer van handhaving liggen. Lastig, want het gebied is niet goed surveilleerbaar. Fysieke maatregelen zijn maar beperkt mogelijk.
- Eigen buitenruimte is alleen te creëren door een strook van het speelterrein af te halen en dit ook visueel te begrenzen. Geluidsbelasting blijft echter bestaan. Kinderen kunnen dat bedreigend vinden. De toegang tot het speelterrein zou wel zuidelijk verplaatst kunnen worden.
- Overwogen moet worden of de speeltuin niet beter een andere plek kan krijgen.
- Op het Donizettipad kunnen fietswerende maatregelen worden getroffen. Let op: rollators moeten hier zonder beperking kunnen rijden.
- Een locatie aan de overzijde van het Donizettipad zou minder belastend zijn en hier is zonering beter te realiseren. Achter de garageboxen, maar liever nog in plaats hiervan.
- Overleg met Atrium om toegankelijkheid Euterpe Stede te beperken.
- Overleg met eigenaren om eventueel onderdoorgangen van de flats aan de Ringweg Randenbroek af te sluiten.
- Monitoren waar cliënten blijven, die voor de nacht geweigerd worden. Dat verdient echter ook opvolging.

6.4.3 Concluderend

Door de aanwezigheid van veel kwetsbare plekken en voorzieningen in de directe nabijheid van het Klokhuis, alsmede de relatief grote afstand tot de binnenstad, waardoor er veel 'zwerflijnen' zullen ontstaan, brengt de vestiging van een opvangvoorzieningen in het Klokhuis veel risico's met zich mee. Op deze locatie zouden veel (fysieke) ingrepen nodig zijn om de veiligheid te garanderen en er zou een groot beroep op toezicht en handhaving worden gedaan. Dat de locatie voor de politie slecht surveilleerbaar is en van sociale controle (voorlopig) niet veel te verwachten valt, vormt in dit opzicht een ongunstige factor. Uit oogpunt van beheersbaarheid van de openbare orde en

veiligheid achten we deze locatie daarom niet gunstig. De ligging van het Klokhuis zo dicht tussen woonblokken in, versterkt deze mening.

Bijlagen

Bijlage 1

B1. Geïnterviewde personen

Gemeente: Medewerkers van de afdeling Veiligheid en Wijken
Medewerker van de afdeling Zorg
Programmamanager Amersfoort Vernieuwt

Politie: Wijkagenten

HOR Amersfoort: Straatcoaches

Buurtvaders

Centrum Maliebaan:
Teamleiders Zorgcentrum Kleine Haag
Unitmanager

Kwintes: Leidinggevende Cluster OGGZ

Alliantie: Medewerkers Wijkbeheer

Aanwezigen uit de buurten op de informatieavonden

Bijlage 2

B2. Politieaangiften die in de analyse zijn betrokken

Overzicht van aangiften die zijn meegenomen in de analyse van politieregistraties en de indeling in het type delict, zoals door DSP-groep gegroepeerd.

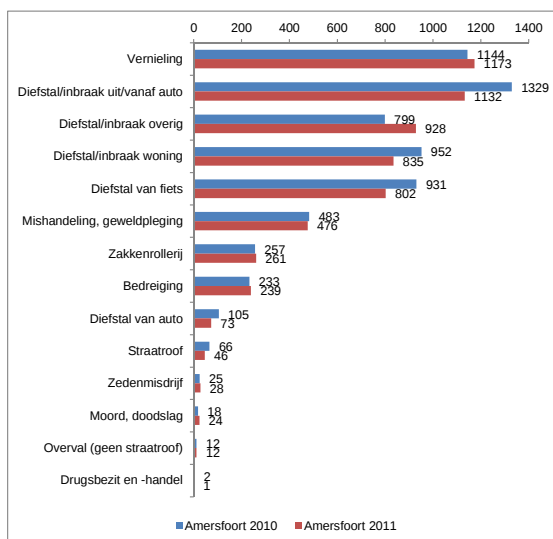
Politiecode (maatschappelijke klasse) waarvoor aangifte opgenomen	Type delict waarvoor aangifte opgenomen
A10 DIEFSTAL (OOK BRAAK) UIT/VANAF PERSONENAUTO	Diefstal/inbraak uit/vanaf auto
A20 INBRAAK WONING	Diefstal/inbraak woning
A22 INBRAAK WINKEL	Diefstal/inbraak overig
A23 INBRAAK BEDRIJF/KANTOOR	Diefstal/inbraak overig
A26 INBRAAK SCHOOL	Diefstal/inbraak overig
A30 DIEFSTAL IN/UIT WONING (GEEN BRAAK)	Diefstal/inbraak woning
A31 DIEFSTAL IN/UIT SCHOOL (GEEN BRAAK)	Diefstal/inbraak overig
A32 DIEFSTAL IN/UIT BEDRIJF/KANTOOR (GEEN BRAAK)	Diefstal/inbraak overig
A40 ZAKKENROLLERIJ/TASSENROLLERIJ	Zakkenrollerij
A50 WINKELDIEFSTAL	Diefstal/inbraak overig
A70 DIEFSTAL VAN PERSONENAUTO	Diefstal van auto
A72 DIEFSTAL VAN FIETS	Diefstal van fiets
B10 DIEFSTAL (OOK BRAAK) UIT/VANAF PERSONENAUTO GEVLGD	Diefstal/inbraak uit/vanaf auto
B20 INBRAAK WONING GEVOLGD DOOR GEWELD	Diefstal/inbraak woning
B22 INBRAAK WINKEL GEVOLGD DOOR GEWELD	Diefstal/inbraak overig
B23 INBRAAK BEDRIJF/KANTOOR GEVOLGD DOOR GEWELD	Diefstal/inbraak overig
B26 INBRAAK SCHOOL GEVOLGD DOOR GEWELD	Diefstal/inbraak overig
B30 DIEFSTAL IN/UIT WONING GEVOLGD DOOR GEWELD (GEEN B	Diefstal/inbraak woning
B31 DIEFSTAL IN/UIT SCHOOL GEVOLGD DOOR GEWELD (GEEN B	Diefstal/inbraak overig
B32 DIEFSTAL IN/UIT BEDRIJF/KANTOOR GEV DOOR GEWELD (G	Diefstal/inbraak overig
B50 WINKELDIEFSTAL GEVOLGD DOOR GEWELD	Diefstal/inbraak overig
B62 DIEFSTAL VAN FIETS GEVOLGD DOOR GEWELD	Diefstal van fiets
B70 STRAATROOF	Straatroof
B72 OVERVAL IN WONING	Overval (geen straatroof)
B73 OVERVAL OP OVERIGE OBJECTEN	Overval (geen straatroof)
B74 OVERVAL OP GELDINSTELLING/-LOPER	Overval (geen straatroof)
C10 VERNIELING VAN/AAN AUTO	Vernieling
C30 VERNIELING VAN/AAN OPENBAAR GEBOUW	Vernieling
C40 VERNIELING OVERIGE OBJECTEN	Vernieling
C50 VANDALISME/BALDADIGHEID	Vernieling
E10 SCHIETPARTIJ (ZONDER GEVOLGEN)	Mishandeling, geweldpleging
E15 STEEKPARTIJ (ZONDER GEVOLGEN)	Mishandeling, geweldpleging
F11 OPENLIJKE GEWELDPLEGING TEGEN GOEDEREN	Vernieling
F12 OPENLIJKE GEWELDPLEGING TEGEN PERSONEN	Mishandeling, geweldpleging
F40 BEZIT HARD-DRUGS (LIJST 1)	Drugsbezit en -handel
F41 BEZIT SOFTDRUGS (LIJST 2)	Drugsbezit en -handel
F42 HANDEL E.D. HARD-DRUGS (LIJST 1)	Drugsbezit en -handel
F43 HANDEL E.D. SOFTDRUGS (LIJST 2)	Drugsbezit en -handel
F44 VERVAARDIGEN HARD-DRUGS (LIJST 1)	Drugsbezit en -handel
F45 VERVAARDIGEN SOFTDRUGS (LIJST 2)	Drugsbezit en -handel
F520 OPENBARE SCHENNIS DER EERBAARHEID	Zedenmisdrijf
F521 VERKRACHTING	Zedenmisdrijf
F522 AANRANDING	Zedenmisdrijf
F523 OVERIGE ZEDENMISDRIJVEN	Zedenmisdrijf
F527 SEXUEEL MISBRUIK KINDEREN (GEEN INCEST)	Zedenmisdrijf
F530 BEDREIGING	Bedreiging
F531 OVERIGE MISDRIJVEN TEGEN DE PERSOONLIJKE VRIJHEID	Bedreiging

F533 STALKING	Bedreiging
F540 DOODSLAG/MOORD	Moord, doodslag
F542 OVERIGE MISDRIJVEN TEGEN HET LEVEN	Moord, doodslag
F550 EENVOUDIGE MISHANDELING	Mishandeling, geweldpleging
F551 ZWARE MISHANDELING	Mishandeling, geweldpleging
F552 OVERIGEN MISHANDELING	Mishandeling, geweldpleging

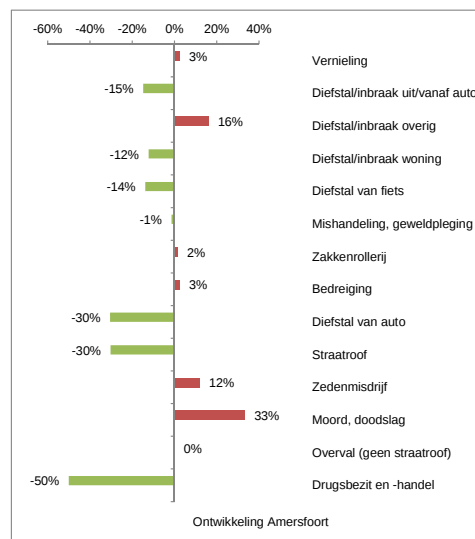
Bijlage 3

B3. Ontwikkeling politieaangiften Amersfoort

Figuur B3.1 Aantal politieaangiften Amersfoort, 2010 en 2011

Figuur B3.2 Ontwikkelingen Amersfoort 2010 - 2011

In bovenstaande figuren is te zien hoe de ontwikkeling van de aangiften in de onderzoeksperiode in heel Amersfoort was (volgens selectie zoals in dit onderzoek toegepast). Bij veel onderwerpen is sprake van een afname van het aantal aangiften, en dus een verbetering van de veiligheid¹⁷.

Noot 17 De percentages in figuur B3.2 geven de toe- of afname weer van het aantal betreffende aangiften. Wanneer het om een klein aantal aangiften gaat, kan dit percentage al snel extreme waarden aannemen.

Bijlage 4

B4. Toelichting basiscriteria sociale veiligheid

Of een situatie sociaal veilig is en/of aanleiding voor overlast geeft, kan door allerlei factoren worden bepaald. DSP-groep hanteert vier criteria die deze factoren samenvatten:

- zichtbaarheid
- toegankelijkheid/bereikbaarheid
- attractiviteit
- zonering/markering

De beoordelingscriteria zijn vastgelegd in het Handboek Veilig Ontwerp en Beheer, dat op basis van jarenlange ervaring mede door DSP-groep is opgesteld¹⁸.

De vier basiscriteria hebben vooral betrekking op ruimtelijke aspecten. Voor het onderzoeken van de sociale veiligheid rond voorzieningen voor bijzondere doelgroepen, voegen we een vijfde criterium toe:

- sociale setting

Met dit criterium beoordelen we of in sociale zin sprake is van conflicterende voorzieningen of doelgroepen, die spanningen, overlast of onveiligheid kunnen veroorzaken.

- *Zichtbaarheid*

Gebruikers van een gebied kunnen de omgeving overzien en hebben het gevoel dat andere aanwezigen hen kunnen zien. Goede zichtlijnen en verlichting vormen hiervan een onderdeel. Mensen voelen zich hierdoor veiliger en personen met kwaad in de zin worden geremd in hun kwade plan. Nissen, donkere stegen, kronkelige paden, zones zonder zicht, e.d. worden dan ook zo veel mogelijk vermeden.

- *Toegankelijkheid/bereikbaarheid-vluchtwegen*

Duidelijke routing met goede oriëntatiemogelijkheden is belangrijk voor een positieve beleving van een gebied. Het gebied moet voor zijn gebruikers goed toegankelijk zijn, maar indien nodig wordt de toegankelijkheid (voor onbevoegden) beperkt. Mensen moeten in geval van nood weg kunnen komen (alternatieve route/uitgang), maar tegelijkertijd is het niet de bedoeling dat die alternatieve routes door kwaadwillenden worden gebruikt. Dat vereist een zorgvuldige afweging. Tevens is goede bereikbaarheid voor politie (tevens surveilleerbaarheid) en andere hulpdiensten van belang.

- *Attractiviteit*

Schoon, heel, zorgvuldig gekozen materialen en kleuren en prettige verlichting dragen bij aan een veilig gevoel, voor iedereen die in een bepaalde omgeving vertoeft. Daarnaast moet de

Noot 18 Ita Luten et al., 'Handboek Veilig Ontwerp en Beheer', Sociale veiligheid in buitenruimten, gebouwen en woningen, Bussum, 2008. Dit Handboek is de actualisering van D.J.M. van der Voordt en H.B.R. van Wegen, 'Sociaal veilig ontwerpen', Checklist ten behoeve van het ontwikkelen en toetsen van (plannen voor) de gebouwde omgeving', Delft, 1990. Deze studie gold jarenlang als standaardwerk voor het vakgebied van de sociale veiligheid in de openbare ruimte.

inrichting tegemoet komen aan de praktische behoeften van de gebruikers. Al deze kenmerken dragen bij aan een veilig gevoel bij de gebruikers. Daarnaast is de factor 'menselijke maat' van belang. Hoge en brede gebouwen en brede lanen bijvoorbeeld kunnen mensen op straat een nietig gevoel geven en dat gaat ten koste van de beleving van veiligheid.

- *Eenduidigheid/zonering*

Voor zowel gebruikers/bezoekers als voor beheerders moet duidelijk zijn wat de status van een gebied is (privé-eigendom, semi-privé, semi-openbaar of openbaar bezit), zodat duidelijk is wie waar toegang heeft en welk gedrag verondersteld wordt. Hier hoort ook bij dat duidelijk dient te zijn wie voor toezicht, beheer en onderhoud verantwoordelijk is. Dit hangt gedeeltelijk samen met toegankelijkheid.

- *Sociale setting*

Bij het vestigen van bijzondere voorzieningen voegen we dit criterium toe. Het gaat om de draagkracht van de buurt en om voorzieningen (of doelgroepen) die een aanzuigende/aanjagende werking op de doelgroep van de voorziening kunnen hebben, dan wel tot ongewenste confrontaties kunnen leiden. Dit zou zo veel mogelijk vermeden moeten worden.

Maatregelenmix

Veiligheid is een complex thema. Zelden is één omstandigheid verantwoordelijk voor één probleem. Omgekeerd is het zelden zo dat men met één maatregel kan volstaan om een veiligheidsprobleem aan te pakken. Voor het verbeteren van de veiligheidssituatie is het daarom altijd raadzaam een combinatie van maatregelen in te zetten van verschillende aard:

- Inrichting (Fysiek)
- Beheer
- Organisatie
- Communicatie

Fysieke maatregelen kunnen zijn: toegangsbeperkende voorzieningen, verlichting, zichtlijnen verbeteren, onderhoud groenvoorziening, nissen en hoeken dichtmaken of rechte trekken, herinrichting, etc.

Beheermaatregelen betreffen bijvoorbeeld de huisregels, toezicht en handhaving, onderhoud, interventiebeleid, etc.

Bij **Organisatorische maatregelen** kan men denken aan samenwerking, toedelen van verantwoordelijkheden, het maken van bindende afspraken (eventueel via convenant), het instellen van omgevingsoverleg of buurtbeheergroep, etc. Onder dit type maatregelen vallen bijvoorbeeld ook logistieke aanpassingen, zoals de routing in een gebied.

Communicatieve maatregelen betreffen bijvoorbeeld het contact met en de betrokkenheid bij de buurt, de informatievervalsing, de bereikbaarheid, het instellen van een klachtenmeldpunt (met terugkoppeling!), etc.

Bijlage 5

B5. Reactie DSP-groep op inbreng bewoners, betreffende veiligheid en leefbaarheid op de zoeklocaties

In de voorgaande hoofdstukken is de inbreng van de bewoners, op de informatieavonden van 27 februari en 21 maart '02, voor zover zij de veiligheid en de leefbaarheid betreffen, beschreven en integraal verwerkt. Er is niet specifiek op de afzonderlijke opmerkingen ingegaan, zoals dat ook niet is gedaan met de opmerkingen van sleutelpersonen. Om het rapport overzichtelijk en leesbaar te houden zijn opmerkingen vaak samengevoegd en de strekking daarvan is verwerkt in de conclusies.

In deze bijlage zetten we de punten die in de bijeenkomsten naar voren zijn gebracht, en die de veiligheid en leefbaarheid betreffen, nog een keer op een rij, en geven daar nu wel, per onderwerp, expliciet onze reactie bij weer. Er zijn ook enkele punten genoemd die buiten veiligheid en leefbaarheid vallen. Als dat vaker gebeurde zijn zij hier nu ook opgenomen, om het beeld zo compleet mogelijk te houden. Voor een reactie op onderwerpen die buiten het kader van dit veiligheidsonderzoek vallen verwijzen we echter door naar de gemeente.

Het volledige verslag van de informatiebijeenkomsten is bij de gemeentelijke stukken opgenomen.

Locatie Keerkring

- Bewoners geven aan dat het om een kwetsbare achterstandsbuurt gaat, die al flink belast wordt door gedrag van 'doelloze jongeren' die soms voor problemen zorgen.
Reactie DSP-groep: DSP-groep begrijpt dat bewoners zich zorgen maken dat een opvangvoorziening de buurt extra zal belasten en herkent de achtergrond hiervan. Om zaken goed en veilig te laten verlopen zou door diverse partijen tezamen fors en duurzaam moeten worden ingezet in intensief beheer – zowel fysiek als sociaal.
- In en bij de Meridiaantunnel hangen vaak jongeren rond, en worden ook mensen overvallen of beroofd. Enkele bewoners zijn bang dat uitgaanspubliek onder invloed van alcohol slaags kan raken met cliënten van de voorziening.
*Reactie DSP-groep: We onderschrijven de opmerking van de bewoners dat hier sprake is van een onveilige situatie, al is de situatie verbeterd ten opzichte van een paar jaar geleden; er is op ingezet door gemeente en politie. Het voorkomen van zeer vervelende incidenten wordt bevestigd door politie en andere sleutelfiguren. Het plaatsen van camera's heeft dit niet volledig kunnen voorkomen. Zicht op de onderdoorgang door sociale ogen van personen is minimaal.
Dat cliënten met uitgaanspubliek slaags zullen raken betwijfelen we. Vermoedelijk passeert het publiek in de nachtelijke uren de tunnel. De cliënten zijn tegen die tijd binnen.*
- Op het terrein achter de winkelstrip aan de Meridiaan wordt gedeald.

Reactie DSP-groep: Ook bij de politie bestaat het vermoeden dat hier (soms) gedeald wordt. De politie heeft hier aandacht voor, maar kan dit nog niet bewijzen krijgen. DSP-groep constateert dat sprake is van onvoldoende zicht, onduidelijke zonering (wat is van wie en welke bevoegdheden gelden) en onduidelijk beheer. Er zijn bovendien veel vluchtwegen door defecte en openstaande hekken.

- Bewoners geven aan dat het café aan de winkelstrip aan de Meridiaan veel overlast veroorzaakt.

Reactie DSP-groep: We zijn het met bewoners eens dat dit een aandachtspunt is. Als (ook) cliënten met een alcoholverslaving op locatie Keerkring worden opgevangen, geldt dat eens te meer. Dat vraagt om concrete afspraken met de uitbater en om intensivering van handhaving.

- In portieken van woningen aan de Meridiaan hangen jongeren rond.

Reactie DSP-groep: Dit punt wordt meegenomen bij de algemene risico inschatting dat het hier om een kwetsbare buurt gaat met al bestaande (jongeren-) problemen.

- Langs de Hooglandse Dijk, langs het spoor en aan de Sextant zijn plekken (bosjes, portieken) waar momenteel al junkies rondhangen en/of daklozen slapen.

Reactie DSP-groep: Dergelijke incidenten wijzen op het belang van toezicht en handhaving. De reikwijdte daarvan door de beherende instelling is uiteraard beperkt. In het bredere gebied is stadstoezicht of politie de aangewezen instantie. Dit kan niet tot de verantwoordelijkheden van een beheerinstelling worden gerekend. Het is bekend dat de veiligheid en de rust in het beheergebied rond een opvangvoorziening vaak verbetert, door intensivering van toezicht.

- Enkele bewoners geven aan zich ook nu niet veilig te voelen in de nabijheid van het voormalige schoolgebouw.

Reactie DSP-groep: We begrijpen dat een verlaten, aan erosie onderhevig pand, waar zich soms 'onduidelijke' figuren ophouden onbehaaglijke gevoelens op roept. Mocht de opvangvoorziening hier worden gevestigd, dan wordt er in deze situatie ingegrepen en zal dat verbeteren. DSP-groep adviseert hierin adequaat te investeren.

- De combinatie van de opvangvoorziening met de voedselbank en de kledingbank vinden enkele buurtbewoners ongunstig. Bovendien zijn bewoners van mening dat de buurt al genoeg ruimte biedt aan sociaal zwakkeren.

Reactie DSP-groep: Wanneer het voormalige schoolgebouw wordt gesloopt en plaats maakt voor nieuwbouw, zal de kledingbank hier waarschijnlijk verdwijnen. Opvangvoorziening en voedselbank hebben geen directe connectie met elkaar. De cliënten van de opvang zijn geen klant van de voedselbank en komen hier niet langs op hun meest logische looproute naar het centrum. Wellicht zal het in de eerste periode wenselijk zijn er actief op toe te zien dat de cliënten hier niet gaan rondhangen.

Of de buurt onevenredig belast is met de aanwezigheid van sociaal zwakkeren kan DSP-groep in het kader van dit onderzoek niet overzien. Voor beantwoording van deze vraag verwijzen we naar de gemeente.

- Een enkele bewoner geeft aan zich sowieso onveilig te zullen voelen nabij een opvangvoorziening aan de Keerkring.
Reactie DSP-groep: Zolang nog niet concreet duidelijk is wat het zal betekenen als een opvangvoorziening in de buurt geplaatst wordt, roept dat onvermijdelijk bij veel mensen gevoelens van onrust op. Deze reactie delen de bewoners in het gebied rond Meridiaan en Keerkring met bewoners rond de andere zoeklocaties in Amersfoort, maar ook met bewoners in allerlei andere gemeenten, waar sprake is van het plaatsen van een opvangvoorziening. Deze onrust en zorg is begrijpelijk. In de praktijk blijkt echter steeds opnieuw dat wanneer de voorziening is geplaatst, en men de cliënten en hun gedrag feitelijk heeft kunnen waarnemen, de onrust en de onveiligheidsgevoelens enorm afnemen. Ook blijkt uit onderzoek dat de feitelijke veiligheid rond opvangvoorzieningen vaak verbetert, omdat sprake is van geïntensiveerd toezicht.
- Bewoners voorzien vervelende confrontaties tussen cliënten en jongeren, onder andere op het kruispunt van Keerkring en Meridiaan, direct naast de locatie.
Reactie DSP-groep: DSP-groep deelt deze zorg. Op dit punt staan vaak mensen te praten en moeten mensen passeren. De ruimte is daarvoor aan de krappe kant, waardoor zij elkaar in de weg zitten.
- Het gebied is volgens bewoners moeilijk te bereiken voor hulpdiensten, vanwege de fietsroutes rond de locatie.
Reactie DSP-groep: DSP-groep voorziet geen bereikbaarheidsproblemen. De normale aanrijroute loopt over de Meridiaan of over het verlengde van de Keerkring (Hooglandsedijk). Onder het fietspad van de Keerkring ligt een zandpakket, dat is afgestemd op de draaglast van het brandweermaterieel (en van bijvoorbeeld verhuishagens die bij de woningen moeten kunnen komen). Ook de onderdoorgang onder de Meridiaantunnel is geschikt gemaakt voor brandweerauto's. Als het nodig is kan de brandweer dus ook via deze routes bij de locatie komen. Wanneer de bereikbaarheid voor de brandweer goed is, is die dat ook voor andere hulpdiensten (ambulance, politie); hun materieel is qua draaglast maatgevend. Als de voorziening hier wordt gevestigd zal er samen met de brandweer een aanvalsplan op maat moeten worden opgesteld.
- Het is niet te vermijden dat ook cliënten op de binnenterreinen van de woonblokken van de nieuwbouw aan en achter de Keerkring gaan rondhangen.
*Reactie DSP-groep: In principe is dit mogelijk. DSP-groep heeft dit aandachtspunt tijdens de schouw ook geconstateerd. Er zijn echter overal hekken geplaatst, tussen openbare ruimte en prive-terrein, waarmee de binnenterreinen kunnen worden afgesloten. Bewoners hebben dit dus zelf in de hand.
Daarnaast is het zo dat cliënten overdag zo veel mogelijk een dagbesteding hebben of aan het werk zijn (onder andere via Amfors klussenbureau). Met name de alcohol cliënten van het zorgcentrum zijn veel binnen de voorziening, omdat zij daar gelimiteerd en onder toezicht mogen drinken en omdat zij zich op veel andere plekken ongewenst voelen.*
- Bewoners achten de voorziening ongewenst omdat er veel kleine kinderen in de directe omgeving wonen (onder andere aan de Keerkring) en omdat er in het onderzoeksgebied drie

scholen zijn (en nog twee in de directe omgeving). Ouders maken zich zorgen dat hun kinderen geconfronteerd worden met daklozen en verslaafden.

Reactie DSP-groep: Er zijn bij DSP-groep (en ook bij de beherende instellingen Kwintes en Centrum Maliebaan) geen voorbeelden bekend waarbij cliënten van dit type voorzieningen zich op ongewenste wijze of grensoverschrijdend gedragen naar kinderen. Zeker alcoholisten zijn niet op kinderen (maar op drank) gericht. Desondanks is het nooit uit te sluiten dat een persoon zich ooit een keer vervelend zal gedragen. Dit geldt echter niet méér voor de hier betrokken cliënten, dan voor de bevolking in het algemeen.

- Bewoners zijn bang voor waardevermindering en onverkoopbaarheid van de nieuwbouwwoningen aan en achter de Keerkring.

Reactie DSP-groep: Dit is (altijd) een lastig te onderzoeken punt, omdat de ontwikkeling van de huizenmarkt/woningmarkt van veel invloeden afhankelijk is. Naar prijsontwikkelingen en verkoopbaarheid van woningen, bij vestiging van een opvangvoorziening is, voor zover bij DSP-groep bekend, nog nergens steekhoudend onderzoek verricht.

Het onderwerp valt echter buiten het kader van de huidige onderzoeksopdracht aan DSP-groep, die zich specifiek op de veiligheid richt.

- Een van de bewoners geeft aan dat plaatsing van de opvangvoorziening aan de Keerkring minder onveiligheid zal opleveren als de ingang van de opvang direct zou uitkomen op de Meridiaantunnel.

Reactie DSP-groep: We onderschrijven deze aanbeveling.

- Een van de bewoners uit zijn zorg dat de cliënten in een dergelijk onveilig, verpauperd pand zouden worden ondergebracht.

Reactie DSP-groep: Het is bekend dat het gebouw op dit moment door de brandweer is afgekeurd. Voor hergebruik is een flinke verbeterslag noodzakelijk. Voor een optimale huisvesting van de cliënten heeft het absoluut de voorkeur om eerst te slopen en daarna nieuwbouw te realiseren.

- Tot slot geven bewoners aan dat de verantwoordelijke wethouder in 2005 heeft toegezegd dat de vestiging van de opvang in die periode tijdelijk en eenmalig zou zijn. Hier nu toch een opvangvoorziening plaatsen zou een vertrouwensbreuk met de buurt betekenen.

Reactie DSP-groep: Dit is bij het onderzoeksbureau niet bekend, hiervoor verwijzen we naar de gemeente.

Locatie Oliemolenkwartier

- Bewoners (vooral van Kleine en Grote Koppel) geven aan dat er in de zomer veel overlast is van dronken mensen, mensen die overal rondhangen en mensen die op willekeurige plekken hun behoefte doen.

Reactie DSP-groep: het is onduidelijk door welke personen genoemde overlast precies wordt veroorzaakt. Het lijkt vooral om een seizoensprobleem te gaan, waarbij niet speciaal daklozen

betrokken zijn. De politie geeft wel aan dat op de steigers en bankjes langs de kade soms ook door daklozen wordt gedronken en geblowd.

- Bewoners noemen tegenstrijdige ervaringen met overlast door drinken, glasafval en plassen onder de tunnel van de Grote Koppel. Zouden deze problemen in de toekomst ook kunnen gaan optreden onder de tunnel van de Kleine Koppel?

Reactie DSP-groep: Afgaande op de gesprekken met sleutelpersonen en uit vergelijking van de huidige schouw met die van 2007/2008 concluderen we dat dit probleem is afgenomen sinds de coffeeshop aan de Schimmelpenninckstraat is gesloten. Gezien de beperkte zichtlijnen bij de Grote Koppel, achten we dit wel blijvend een aandachtspunt. Vergelijkbare problemen liggen minder voor de hand onder de tunnel van de Kleine Koppel. De tunnel is ruimer en het overzicht is beter. De tunnel onder de Grote Koppel is ook kwetsbaar omdat alleen voetgangers passeren. De tunnel onder de Kleine Koppel is een intensievere doorgangroute, ook voor fietsers.

- Ondanks de slagboom die voor het parkeerterrein is geplaatst, wordt nog steeds op het Oliemolenkwartier gedeald. Scooters rijden nu via de Jeu de boules baan het terrein op. Het dealen vanuit auto's is deels verplaatst naar (het parkeerterrein achter) de Grote Koppel.

Reactie DSP-groep: Volgens de sleutelpersonen is het probleem afgenomen, maar ook wij constateerden bij de schouw de eenvoudige doorgang via de Jeu des boules baan. Dit vormt een aandachtspunt.

- Een vertegenwoordiger van de bibliotheek geeft aan dat in de vestiging aan de Zonnehof (vooral in de winter) met enige regelmaat daklozen binnen zitten te drinken (alcohol in koffiebekertjes). Als de bibliotheek verhuist naar het Eemplein, zal dit probleem niet alleen mee verhuizen, maar zelfs toenemen als de opvangvoorziening zo dichtbij is

Reactie DSP-groep: Dat cliënten (ook hier) de bibliotheek als warme verblijfplek zullen opzoeken, is niet denkbeeldig. Echter, cliënten hebben vaak werk op een deel van de dag (via Amfors klussen bureau bijvoorbeeld) en/of zij hebben dagbesteding. Met name de alcohol cliënten van het zorgcentrum zijn veel binnen de voorziening, omdat zij daar gelimiteerd en onder toezicht mogen drinken en omdat zij zich op veel andere plekken ongewenst voelen. Op dit moment gaat het goed rond de huidige voorziening, vanwege voldoende toezicht en afspraken met de opvanginstelling.

Toezicht houden en ongewenste gasten wegsturen behoort tot het beleid van de bibliotheek. Wel adviseren we nadrukkelijk om duidelijke afspraken met de beherende instelling(en) te maken (zodat deze weer afspraken met de cliënten maken) en te participeren in de op te zetten buurtbeheergroep.

- Een vertegenwoordiger van de Hogeschool maakt zich zorgen over de veiligheid omdat men vreest dat de cliënten:
 - op de trappen van het bordes zullen gaan zitten;
 - de school binnen zullen komen. 's Avonds is er minder toezicht dus is het risico hierop groter;
 - de school een negatief imago zullen bezorgen.

Reactie DSP-groep: We verwachten niet dat de school voor de cliënten een aantrekkelijke plek is. Zie ook de reactie hierboven, en de toelichting waarom dit bij de huidige voorziening geen problemen geeft. Cliënten zullen bij en in de school bovendien veel meer opvallen dan in bijvoorbeeld de bibliotheek en door de leerlingen wellicht eerder worden aangesproken dan door andere gasten van de bibliotheek. Uitsluiten kunnen we het echter niet. We adviseren ook de Hogeschool om afspraken met de opvanginstelling(en) te maken en in de buurtbeheergroep te participeren.

- Een bewoner van de Grote Koppel is bevreesd dat cliënten van de opvang de portieken van de woningen als wc zullen gebruiken (zoals in zijn ervaring jongeren en daklozen dat ook nu al doen).

Reactie DSP-groep: Er lijkt geen causaal verband gelegd te kunnen worden de huidige, vervelende ervaringen en de doelgroep in kwestie. Het lijkt vooral een 'zomerprobleem' en ten minste ten dele gekoppeld aan de waterrecreatie. Echter, om problemen te voorkomen, is goed toezicht en beheer zonder meer van belang. In uiterste nood bestaat altijd nog de mogelijkheid de portieken afsluitbaar te maken, maar dat lijkt ons op voorhand niet nodig en niet wenselijk.

Bij de gemeente zijn ook enkele schriftelijke reacties binnengekomen, waarin zorgen geuit worden over het effect van de voorziening op de buurt:

- Briefschrijver maakt zich zorgen dat de aantrekkelijkheid van het Oliemolenkwartier en het winkelgebied aan het Eemplein zal afnemen met de komst van een opvangvoorziening.

Reactie DSP-groep: Wij verwachten dat de opvangvoorziening uiteindelijk voldoende op zal gaan in de dynamiek, die in dit gebied tot stand komt. Het blijft echter belangrijk dat goed toezicht op de cliënten wordt gehouden; veel voorzieningen in de omgeving kunnen hun nieuwsgierigheid oproepen. Wij adviseren (vertegenwoordigers van) alle omliggende voorzieningen en functies te participeren in de buurtbeheergroep zodat belangen, zorgen en ervaringen zo goed mogelijk met elkaar besproken kunnen worden en voor eventuele knelpunten naar een oplossing kan worden gezocht.

- Verschillende briefschrijvers maken zich zorgen dat de komst van de opvangvoorziening schade zal toebrengen aan de economische groei in het Oliemolenkwartier en het nabijgelegen Eemplein. De komst van de voorziening zou investeringen teniet kunnen doen, het ondernemersklimaat kunnen doen verslechteren en de aantrekkelijkheid voor de vestiging van opleidingen doen afnemen. Het zal afbreuk doen aan het imago van het gebied.

Reactie DSP-groep: Onderzoek naar de economische effecten vallen buiten het kader van het huidige veiligheidsonderzoek. Voor een reactie op dit punt verwijzen we door naar de gemeente.

Locatie Coninckstraat

- Enkele bewoners voorzien dat het dealen in de buurt zal toenemen.
Reactie DSP-groep: DSP-groep heeft in de afgelopen jaren de veiligheidssituatie rond de huidige voorzieningen aan het Smallepad en aan de Kleine Haag gemonitord. Gebleken is dat er op die locaties geen sprake is van het aantrekken van dealers. Op grond van deze ervaring is het niet te verwachten dat dat hier wel het geval zal zijn.
- Bewoners maken zich zorgen dat cliënten gaan rondhangen in de Flintsteeg en in de vele doorsteken en achterpaden en daar voor overlast zorgen of delicten plegen. In de Flintsteeg is ook nu sprake van overlast en dealen.
Reactie DSP-groep: Rondzwerven van de cliënten in de buurt is niet uit te sluiten. Gezien de bevindingen tijdens de schouw, deelt DSP-groep de zorg van de bewoners op dit punt. Verstop- en vluchtplekken zijn legio en surveillance is lastig. Hiervoor zijn weinig oplossingen te bedenken. Als de voorziening op deze locatie zou worden gevestigd is het zeer aan te bevelen dat bewoners actief in de buurtbeheergroep participeren om de vinger aan de pols te houden.
- Bewoners geven aan dat er wordt gedeald in de Walikerstraat en rondom de Flint en de Scholen in de Kunst.
Reactie DSP-groep: Ook uit de schouw komt naar voren dat diverse plekken rond het gebouw uit het zicht liggen en daardoor kwetsbaar zijn voor ongewenste activiteiten.
- Sommige bewoners voelen zich momenteel onveilig op het parkeerterrein naast de Bredesteeg, omdat daar onbekende mensen rondhangen.
Reactie DSP-groep: Beleving van onveiligheid is erg subjectief: de een vindt dit onplezierig, de ander heeft daar minder last van. Betere kennis van de feiten helpt soms om onveiligheidsgevoelens te verminderen. Bij de sleutelpersonen zijn geen bijzondere incidenten op de parkeerplaats bekend.
- Bewoners geven aan dat in het Plantsoen Noord sprake is van wildplassen.
Reactie DSP-groep: Van de politie werd niet vernomen dat zich bijzondere problemen in het plantsoen voordoen, maar wildplassen is vaak een probleem in openbare groene ruimtes, zoals plantsoenen en parken. We zien dit niet als een specifiek veiligheidsrisico. Rond het huidige zorgcentrum aan de Kleine Haag wordt dit niet als overlastprobleem ervaren, blijkt uit de veiligheidsmonitor. Centrum Maliebaan poogt, door binnen de muren van de voorziening, onder toezicht gelimiteerd drank te verstrekken, overlast in de openbare ruimte door alcoholverslaafden te minimaliseren.
- Door enkele bewoners wordt de kwetsbaarheid van het gebied ten oosten van de Coninckstraat naar voren gebracht. Veel achteromsteegjes, donkere hoeken, etc.
Reactie DSP-groep: Ook wij constateerden tijdens de schouw dat sprake is van een kleinschalig gebied met veel onoverzichtelijke paden en stegen. Veel vluchtwegen en veel mogelijkheden om op plekken te komen waarop weinig zicht is. Ook de politie ziet een risico, omdat het gebied, door zijn structuur, moeilijk te surveilleren is.

- Woningen aan de Coninckstraat en Flintsteeg hebben direct zicht op Scholen in de Kunst, en daarmee op cliënten die hier zouden worden gehuisvest. Bewoners vinden dat ongewenst. Omgekeerd vinden zij het ook niet plezierig dat cliënten vanuit de voorziening direct bij hen naar binnen kunnen kijken.

Reactie DSP-groep: We achten de afstand tussen het beoogde pand en de overliggende woningen, zeker aan de Coninckstraat, voldoende groot om daarvan geen bijzondere overlast te verwachten. Aan de zijde van de Flintsteeg kunnen we dat niet goed beoordelen. Bij de inrichting van het pand kan hier overigens wel rekening mee gehouden worden. Ook kan op cruciale plekken overwogen worden in- en uitzicht van ramen met behulp van folie of matglas te beperken. Het bouwbesluit 2012 stelt hieraan echter wel beperkingen.

- Bezoekers van de Flint kiezen soms per abuis de ingang van de Scholen in de Kunst. Verwacht wordt dat dat ook zal gebeuren als de opvang hier is gevestigd. Vanuit de Flint achten men dit onwenselijk. Ook vreest men dat het straatbeeld voor de Flint door de komst van de voorziening zal achteruitgaan. Anti-reklame voor de Flint, in deze toch al moeilijke tijden.

Reactie DSP-groep: Met goede communicatiemiddelen kan zo veel mogelijk voorkomen worden dat bezoekers de verkeerde deur kiezen, het is echter niet uit te sluiten. Of dit schadelijk is voor de reputatie van de Flint kan DSP-groep niet aangeven.

Adequaat optreden door de beherende instelling moet voorkomen dat cliënten van de voorziening op straat rondhangen. In onze opinie is het zeer aan te bevelen dat de Flint in de buurtbeheergroep participeert.

- De binnenplaats van het gebouw wordt momenteel gedeeld door Scholen in de Kunst en de Flint. Het delen van deze binnenplaats met de cliënten van de opvang is voor de Flint onacceptabel.

Reactie DSP-groep: DSP-groep is niet op de hoogte van de interne organisatie, onderlinge afspraken en het gebruik van ruimten binnen de muren van Scholen in de Kunst en de Flint. We achten dit wel een wezenlijk punt, dat om nader architectonisch onderzoek vraagt.

Gedeeld gebruik van de binnenplaats door de Flint en de opvanginstelling achten ook wij zeer onwenselijk. De opvanginstelling heeft, in onze opinie, een eigen buitenruimte nodig.

- In Teut en Bredesteeg staan twee voorzieningen voor begeleid wonen. Enkele bewoners zijn bang dat als ook de opvangvoorziening in de buurt komt, de concentratie van mensen met problemen te groot wordt.

Reactie DSP-groep: Uit de reactie van burens aan de Teut maken we op dat er soms sprake is van geluidsoverlast op zomeravonden, burengerucht dus. Andere problemen zijn we in het onderzoek niet tegen gekomen. In de voorziening in de Bredesteeg is 24 uren begeleiding aanwezig. Bij overlast is er dus altijd een aanspreekpunt. Op grond van de verkregen informatie acht DSP-groep de belasting van beide voorzieningen voor de buurt niet van dien aard dat toevoeging van een opvangvoorziening de leefbaarheid in de buurt tot op ongewenst niveau onder druk zal zetten.

Bij de gemeente zijn ook enkele schriftelijke reacties binnengekomen, waarin zorgen geuit worden over het effect van de voorziening op veiligheid en leefbaarheid van de buurt:

- Briefschrijver is bevreesd dat de veilige en rustige omgeving het risico loopt verstoord te raken door een opvang voor (alcoholverslaafde) daklozen.

Reactie DSP-groep: Gezien de ervaringen rond de voorzieningen op de huidige locaties – die in de afgelopen jaren gemonitord zijn – is er geen aanleiding te verwachten dat de aanwezigheid van de cliënten tot onveiligheid of onrust zal leiden. Dat is echter nooit volledig uit te sluiten. Goed beheer en toezicht en goede samenwerking in de buurtbeheergroep vormen effectieve instrumenten om veiligheid en leefbaarheid scherp in beeld te houden en zo nodig extra maatregelen te treffen.

- Verschillende briefschrijvers wijzen op de kwetsbare situatie in het hofje Armen de Poth.
 - Er bestaat zorg dat kwetsbare ouderen stress kunnen ervaren bij onrust of overlast van daklozen.
 - Er wordt op gewezen dat het hofje een middeleeuws monument betreft dat kwetsbaar is en gekoesterd dient te worden.
 - Er bestaat zorg dat de privé tuinen in het hofje gebruikt zullen worden als slaapplek door daklozen die geen plek in de nachtopvang kunnen krijgen.
 - Er bestaat zorg dat een daklozenopvang het toerisme zal verminderen en een aantasting zal vormen van het cultureel erfgoed van het hofje, als daklozen in de buurt (geluids)overlast veroorzaken.

Reactie DSP-groep: Dat sommige cliënten nieuwsgierig zullen zijn naar hun nieuwe omgeving en ook in het hofje een kijkje zullen nemen is niet uit te sluiten. Naar verwachting zullen de meesten zich in een dergelijke besloten situatie echter erg bekeken voelen en dat niet prettig vinden.

Als geweigerde cliënten voor de nachtopvang een alternatieve slaapplek in de buurt zoeken, zullen zij naar verwachting eerder kiezen voor een minder opzichtige plek dan het hofje.

De cliënten zijn er niet op uit om overlast te veroorzaken en ze laten zich over het algemeen goed wegsturen. Duidelijke gedragsregels moeten de cliënten ervan weerhouden zich hier op te houden en duidelijke afspraken met de beherende instelling moeten er voor zorgen dat overlastgevers direct uit het hofje worden verwijderd.

Aan de zijde van de Coninckstraat hebben beide toegangspunten een afsluitbaar hek. Het is dus altijd mogelijk de toegang ook fysiek te beperken.

We achten de kans op geluidsoverlast door cliënten zeer gering. Als cliënten op de Coninckstraat (geluids)overlast zouden veroorzaken kunnen zij onmiddellijk door de beheerder tot de orde worden geroepen.

Het is mogelijk om in de eerste tijd na de vestiging, met de beherende instelling af te spreken dat (tijdelijk)ook toezicht wordt gehouden in het hofje.

- Briefschrijver geeft aan dat bewoners aan de Coninckstraat al regelmatig overlast hebben door aan de toegangs- en uitvalsweg richting Kruiskamp te zitten.

Reactie DSP-groep: Vermoedelijk gaat het om overlast door uitgaanspubliek dat van deze route van en naar het centrum gaat. Er is geen link met de cliënten en wij hebben begrepen dat genoemde overlast vooral in de avond- en nachtelijke uren optreedt. De cliënten zijn dan binnen. Vermenging van doelgroepen zal dus niet optreden.

- Briefschrijver geeft aan dat op de hoek van de Coninckstraat een verlaten pand staat, dat een bedreigende schuilplaats zou kunnen worden voor daklozen die geen plek vinden in de opvang.

Reactie DSP-groep: Verlaten en aan verval onderhevige panden vormen altijd een aantrekkelijke locatie voor mensen die je daar eigenlijk niet zou willen hebben. Het is daarom van belang dat genoemd pand hermetisch afgesloten is en blijft. De eigenaar moet hierop aangesproken worden. Daarvoor kunnen de reguliere wegen worden bewandeld. De praktijk laat zien dat een op te richten buurtbeheergroep ook wel eens druk kan uitoefenen om buurtzaken op te lossen, ook al gaat het niet per sé om aan de voorziening gekoppelde veiligheidskwesties.

Locatie Weberstraat

Zorgen over mogelijke problemen in het onderzoeksgebied

- Bestaande overlast en onveiligheid –gerelateerd aan de jeugd - zal toenemen.
Reactie DSP-groep: We verwachten niet dat de veiligheid in de buurt, door de aanwezigheid van de cliënten van de voorziening op zich negatief beïnvloed zal worden. Echter, gezien de ligging van het Klokhuis in de buurt, is de kans dat de cliënten en jongeren elkaar tegenkomen, zeker niet uitgesloten. Van beide zijden is niet op voorhand te voorspellen hoe men op elkaar zal reageren. Wederzijds uitlokkend gedrag is mogelijk. Ook is het bijvoorbeeld mogelijk dat er territoriumgedrag optreedt, waarbij de ene groep de andere diens aanwezigheid ontzegt, wat tot spanningen kan leiden.
- Op verschillende plaatsten in de omgeving van de locatie wordt gedeald. Genoemd worden verschillende pleinen en parkeerplaatsen in de directe nabijheid van het Klokhuis en verder weg.
Reactie DSP-groep: Er is geen aanleiding te verwachten dat het dealen zal toenemen. Uit de monitoren rond de huidige voorzieningen komt een dergelijke ontwikkeling niet naar voren. Voor het oplossen van bestaande problematiek is toezicht en handhaving geboden.
- Onder de flats aan de Ringweg Randenbroek zijn onderdoorgangen, waar mensen 's nachts verblijven of slapen. Dit roept onveiligheidsgevoelens op. Dit zal verergeren als er een opvangvoorziening in de buurt is.
Reactie DSP-groep: Ook wij constateerden tijdens de schouw dat deze onderdoorgangen aanleiding voor onveiligheid kunnen geven. In de 'Vooruitblik op maatregelen', paragraaf 6.4.2 doen we een aanbeveling voor maatregelen.
- Enkele bewoners geven aan zich ook nu al onveilig te voelen op de onverlichte paden langs het Valleikanaal.
Reactie DSP-groep: Beleving van onveiligheid is subjectief: wat de een als onveilig ervaart zal de ander als veilig ervaren. Belangrijk is of er een alternatieve route beschikbaar is, zodat men de als onveilig ervaren plekken kan vermijden. Dat is hier het geval. Verlichting is vanuit een ander oogpunt bovendien niet wenselijk, omdat het om een ecologische zone gaat. Dit zou bij de eventuele komst van de voorziening een punt van aandacht zijn om verder uit te werken.

- Een van de bewoners noemt een aantal van 68 arrestaties, die in november 2011 in Randenbroek zouden zijn verricht.
Reactie DSP-groep: Navraag (bij politie en gemeente) heeft aan het licht gebracht dat hier waarschijnlijk sprake is van een misverstand. Het vermoeden bestaat dat dit getal komt uit het 'Criminaliteitsbeeld Randenbroek, Schuilenbroek', dat de gemeente in november 2011 openbaar maakte. Hierin staat dat in Randenbroek in 2011 bij de politie 68,9 aangiften zijn gedaan per 1000 inwoners, ten opzichte van 53,3 per 1000 inwoners in 2010. Dus niet enkel in november en het betreft geen arrestaties.
- Een bewoner geeft aan dat er relatief veel ouderen (o.a. Euterpeplein) en allochtonen in het onderzoeksgebied wonen, die zich snel onveilig voelen, zeker als er een opvangvoorziening in de buurt zou komen.
Reactie DSP-groep: Zolang nog niet concreet duidelijk is wat het zal betekenen als een opvangvoorziening in de buurt geplaatst wordt, roept dat onvermijdelijk bij veel mensen gevoelens van onrust op. Deze reactie delen de bewoners in het gebied rond de locatie Weberstraat met bewoners rond de andere zoeklocaties in Amersfoort, maar ook met bewoners in allerlei andere gemeenten, waar sprake is van het plaatsen van een opvangvoorziening. Deze onrust en zorg is begrijpelijk. In de praktijk blijkt echter steeds opnieuw dat wanneer de voorziening is geplaatst, en men de cliënten en hun gedrag feitelijk heeft kunnen waarnemen, de onrust en de onveiligheidsgevoelens enorm afnemen. Ook blijkt uit onderzoek dat de feitelijke veiligheid rond opvangvoorzieningen vaak verbetert, omdat sprake is van geïntensiveerd toezicht.

De algemene opinie is, dat ouderen zich extra kwetsbaar zouden voelen in de nabijheid van een opvangvoorziening. Ouderen zelf verschillen daarin nogal, net zo als de mening van andere mensen onderling kan verschillen. Het is overigens niet bekend dat het type cliënten waar het hier om gaat, oudere mensen lastig valt. Naar verwachting zal de aanvankelijke bezorgdheid na verloop van tijd ook bij bezorgde ouderen afnemen. Het geven van duidelijke (en herhaalde) informatie over de voorziening en de cliënten (en de buurt bijvoorbeeld een keer uitnodigen om een kijkje te komen nemen), draagt daar zeker aan bij. Dezelfde opmerkingen kunnengemaakt worden over de mogelijke onrust bij allochtone bewoners. Volgens onze informatie zijn zij over het algemeen eerder bevreesd voor drugsgebruikers dan voor alcoholgebruikers. Maar ook dat zal niet voor iedereen persoonlijk opgaan. Het is wenselijk dat ook ouderen in de buurtbeheergroep participeren.
- Op de route naar de binnenstad zijn Paardenwed, Van der Glashof en Catharina van Rennespad kwetsbaar, omdat er weinig sociale ogen zijn.
Reactie DSP-groep: Met name op Paardenwed zijn inderdaad weinig sociale ogen gericht. Het pad loopt door een binnenstadsbos, met aan één zijde hier en daar bebouwing, op enige afstand. Ook op dit moment zouden zich hier vervelende zaken kunnen afspelen. En misschien lopen er ook nu wel eens mensen die men daar liever niet tegen zou komen. Het risico op vervelende ontmoetingen met cliënten valt niet te voorspellen, maar belangrijker vindt DSP-groep het, dat er een alternatieve route naar en van het centrum is. Het is dus niet noodzakelijk om het Paardenweg te kiezen, als men zich daar niet veilig zou voelen.

- Men is bevreesd dat cliënten die voor de nachtopvang worden geweigerd (als de opvang vol is) in de buurt gaan rondhangen (en op ongewenste plekken een slaappleats zoeken en hun behoefte doen, bijvoorbeeld in de seniorenflats bij het Euterpeplein en in de onderdoorgangen van de flats aan de Ringweg Randenbroek, waar dat ook nu al gebeurt).
Reactie DSP-groep: We achten deze gedachte niet onredelijk. Kwintes heeft aangegeven dat het bij de nachtopvang maar om weinig weigeringen gaat, en dat de meeste geweigerde cliënten een slaappleats bij kennissen of familie vinden (Kwintes weet niet exact waar iedereen slaapt). Maar één geweigerde klant kan natuurlijk al voor onrust genoeg zorgen. Omdat we dit een reëel aandachtspunt vinden adviseren we met Kwintes te bezien hoe hiermee om te gaan.
- Men is sowieso bevreesd dat de afstand tot de binnenstad te groot is, waardoor cliënten geneigd zullen zijn in de buurt rond te gaan hangen.
Reactie DSP-groep: Ook DSP-groep is van mening dat de afstand zo groot is, dat zwerfroutes onderweg en door de buurt kunnen ontstaan. Het Euterpeplein zou een aantrekkelijke pleisterplaats kunnen zijn. Overigens zouden zij hier beter in beeld zijn dan wanneer zij achter het Klokhuis zouden gaan rondhangen.
- De directe nabijheid van de speeltuin acht men ongewenst. Bewoners verwachten dat bezorgde ouders hun kinderen hier niet meer zullen laten spelen, vanwege de negatieve uitstraling van de voorziening.
Reactie DSP-groep: De speeltuin grenst zo direct aan het Klokhuis, dat cliënten, kinderen en hun ouders/verzorgers elkaar onvermijdelijk zullen ontmoeten. De buitenruimte die er bij het Klokhuis moet worden gecreëerd voor de cliënten, zal ook ergens aan deze zijde een plek moeten krijgen. Het direct aan elkaar grenzen acht ook DSP-groep niet wenselijk. Wij adviseren daarom minimaal het creëren van een flinke bufferstrook (afstand, geluid en zicht) tussen beide voorzieningen en het verplaatsen van de toegang naar het speelterrein in zuidelijke richting.
- De nabijheid van de Prins Willem Alexander school (en de daar weer achterliggende school) vormt een risicofactor.
Reactie DSP-groep: Volgens de algemene opinie is de nabijheid van een (basis) school ongewenst. Beeldvorming en stigmatisering zijn hierbij nogal bepalend. Bij DSP-groep zijn geen voorbeelden bekend waarbij sprake is van ongewenste effecten. Verslaafden zijn vooral gericht op de bevrediging van de verslaving, niet op kinderen. De Prins Willem Alexanderschool ligt niet op de looproute naar de stadskern, het valt daarom niet te verwachten dat de cliënten veelvuldig in de buurt van de school zullen rondhangen. DSP-groep acht dit daarom geen risicofactor.
- Bewoners vrezen dat huidige overlast op Euterpeplein zal toenemen (onder de luifels hangen 's avonds en 's nachts ook nu al mensen rond).
Reactie DSP-groep: Gezien de relatief grote afstand tot het stadscentrum bestaat deze mogelijkheid (zie ook drie punten eerder). Toezicht en beheer vanuit de instelling, samen met stadstoezicht en politie, moet voorkomen dat hier problemen ontstaan. Dat er ook nu al

mensen op het plein rondhangen zegt overigens niets over het gedrag van de cliënten, het kan voor hen juist ook aanleiding zijn liever elders heen te gaan.

- Een bewoner geeft aan dat als daklozen op de bankjes in het Valleikanaalpark gaan zitten, de ouderen deze wandelroute niet meer zullen lopen, omdat ze deze onveilig gaan vinden en omdat ze hun rustpunten zullen missen.
Reactie DSP-groep: Ook daklozen mogen gebruik maken van algemene voorzieningen. Zij mogen daar (APV) evenwel niet gaan zitten drinken. Het toezicht vanuit de beherende instelling moet voorkomen dat cliënten bankjes gaan 'bezetten' (groepsvorming). Het valt niet te voorspellen of (oudere) buurtbewoners last hebben van individuele cliënten die incidenteel op een bankje zitten.
- Bewoners wijzen op de slechte bereikbaarheid van het Klokhuis voor de hulpdiensten. Politieauto's kunnen maar via een route aanrijden en 'daders' (vaak op scootertjes) kunnen overal heen vluchten.
Reactie DSP-groep: Het Klokhuis is voor hulpdiensten goed te bereiken. Ook voor de huidige functie gelden normen voor de bereikbaarheid. De surveilleerbaarheid rond het pand is veel lastiger, omdat er geen doorgaande routes zijn. Vluchtmogelijkheden zijn ruim voorhanden. In dit opzicht deelt DSP-groep de zorg van de bewoners. Ook de politie geeft aan dat dit een aandachtspunt is.
- Er is en wordt vanuit Amersfoort Vernieuwt flink geïnvesteerd in het gebied. Bewoners zijn bevreesd dat de investering teniet wordt gedaan als de opvangvoorziening hier geplaatst wordt.
Reactie DSP-groep: We kunnen ons deze zorg goed voorstellen. In de ontwikkelingsplannen voor de Weberstraat is een mogelijke opvangvoorziening niet opgenomen. Dat betekent bijvoorbeeld dat geen rekening is gehouden met gewenste bebouwingsafstanden, geen rekening met gewenste zonering en functiescheiding, etc. Het draagvlak voor de vernieuwing kan hiermee onder druk komen te staan. We adviseren om de stedelijke vernieuwingsplannen op dit punt te herijken.
- Een bewoner stelt dat, met de sluiting van het Klokhuis als een plek waar ook jongeren worden opgevangen, en in plaats daarvan een voorziening voor daklozen te plaatsen, de gemeente een signaal afgeeft dat de daklozen belangrijker zijn dan de jongeren.
Reactie DSP-groep: We begrijpen deze reactie uit de buurt, maar verwijzen hiervoor verder naar de gemeente.

Zorgen over mogelijke problemen in directe omgeving van het onderzoeksgebied

- Enkele straten in Schuilenburg hebben veel onverlichte hoekjes en achterpaden, waarop zicht ontbreekt. Dat maakt dit gebied kwetsbaar voor inbraak en dealen.
Reactie DSP-groep: We onderschrijven het beeld dat slechte zichtbaarheid en het bestaan van veel toegangspunten en vluchtwegen – waardoor ook de surveilleerbaarheid slecht is – een buurt kwetsbaar maken. Wij achten de link met een mogelijke opvangvoorziening aan de

Weberstraat echter niet gegeven en zien dit niet als extra risicopunt. De afstand is te groot en de routing loopt hier niet doorheen.

- Enkele bewoners achten het hostel Hirundo aan de Hogeweg/Zwaluwenstraat te nabij. Zij vinden dat sprake is van een onterechte en ongewenste concentratie van opvangvoorzieningen.
Reactie DSP-groep: In de visie van DSP-groep is er geen sprake van nabijheid. De afstand tot het hostel is fors, ze bevinden zich in zeer verschillende buurten ende routes naar het centrum kruisen elkaar niet. Doelgroepen van beide voorzieningen hebben weinig belangstelling voor elkaar, dus er is ook geen aanleiding te veronderstellen dat zij elkaar doelbewust zullen opzoeken.
- Cliënten zullen naar het Operaplein gaan (grens Romeostraat en Ariaweg buurt) en daar voor extra overlast zorgen (onder andere bij Hoogvliet, waar men drank kan halen).
Reactie DSP-groep: Er is geen aanleiding te veronderstellen dat dit zal gebeuren. De afstand nogal groot, het ligt niet op de route naar het centrum en er zijn voor de cliënten geen speciale prikkels om hiernaartoe te gaan. Op het Euterpeplein kan ook drank worden verkregen.
- De buurten Willem III, Weberstraat, Verdibuurt, Ariaweg en Romeostraat zijn kwetsbaar voor onder andere inbraak, vanwege veel smalle doorsteken, achteringen, brandgangen, poortjes e.d. Lastig te surveilleren gebieden.
De route naar de stad (via Paardenwed) loopt door Willem III.
Reactie DSP-groep: Uit de veiligheids-monitoren van de algemene dagopvang en van het zorgcentrum voor alcoholverslaafden komt niet naar voren dat er sprake is van een toename van inbraak. De cliënten zijn vrij om zich door de stad te bewegen en kunnen altijd langs/door meer of minder kwetsbare buurten komen. Dat is ook nu het geval. Rondhangen op plekken waar men dat niet wil is niet uit te sluiten. Genoemde buurten liggen deels op te grote afstand van het Klokhuis om een direct risico aan te wijzen. Over het onderzoeksgebied zelf hebben we al opgemerkt dat de sureveileerbaarheid te wensen over laat. Over de risico's op Paardenwed maakten we bovenstaand al een opmerking.
- In Schuilenburg zijn hier en daar onverlichte pleintjes en bosjes, waar geslapen kan worden (o.a. worden Undinestraat en Juliettestraat genoemd).
Reactie DSP-groep: In de hele stad bevinden zich overal plekken waar mensen ongezien iets ongewenst kunnen doen. Dat is enerzijds onvermijdelijk, anderzijds betekent dat niet dat er ook daadwerkelijk iets gebeurt. De looproute van en naar het Klokhuis loopt niet door Schuilenburg en er is geen aanleiding te veronderstellen dat de pleintjes en bosjes die zich hier bevinden speciale aantrekkingskracht zullen hebben. Wat betreft het mogelijk rondhangen van mensen die geweigerd worden voor de nachtopvang hebben we bovenstaand onze reactie al weergegeven. Zorg hieromtrent lijkt gerechtvaardigd. Het is echter niet bekend dat mensen die op dit moment niet naar binnen kunnen op de nachtopvang aan de Arnhemseweg, daar in de omgeving voor overlast zorgen. Bij de beheerder van de nachtopvang zijn hierover geen klachten bekend.

- De (voor de nachtopvang geweigerde) cliënten zullen naar het park Randenbroek gaan en daar voor overlast en onveilige situaties zorgen.
Reactie DSP-groep: Of geweigerde cliënten naar het park Randenbroek gaan is niet te voorspellen. Ook nu zouden ze zich daar kunnen bevinden. Het park ligt te ver van het Klokhuis af om een directe link te kunnen leggen. Veel cliënten vinden overigens een slaapplek bij kennissen of familie, als zij een nacht geweigerd zijn.
- Het recreatiegebied de Schammer (ten oosten van de snelweg) zal gebruikt kunnen worden om te slapen of rond te hangen, dat zal het recreëren verstoren.
Reactie DSP-groep: Dit gebied ligt zo zeer uit de route dat we niet verwachten dat cliënten hier rond gaan hangen of gaan slapen. Niet meer of minder dan dat nu ook gebeurt.
- De tunnel onder de A28 (route naar Leusden) wordt door sommige bewoners als onveilig ervaren. Er zijn geen sociale ogen en geen hulp als er iets gebeurt.
Reactie DSP-groep: Dit punt ligt buiten het onderzoeksgebied en is daarom niet uitvoerig onderzocht. Gezien de bewonerservaringen zou dat wellicht wel aan te bevelen zijn. Zorgvuldig onderzoek ter plekke kan aanknopingspunten opleveren voor mogelijke maatregelen.
- Meer in het algemeen zijn sommige bewoners van mening dat het onderzoeksgebied te krap is afgebakend voor het veiligheidsonderzoek.
*Reactie DSP-groep: Het onderzoeksgebied is zodanig afgebakend dat in alle redelijkheid nog kan worden verwacht dat daar directe effecten van een voorziening merkbaar kunnen zijn. In de wijdere omgeving zijn zoveel meer invloeden van kracht dat de aanwezigheid van de voorziening niet meer als enige factor kan worden aangewezen. Het speculatieniveau wordt dan te groot om nog zinnige constatering te kunnen doen. Al te gemakkelijk worden daklozen en verslaafden als 'daders' van ongewenste zaken aangemerkt. Ook nu zijn op diverse plekken in de stad (helaas) dealers actief, zijn soms mensen aanwezig die overlast veroorzaken, is sprake van vandalisme en zijn kwetsbare situaties aan te wijzen. Per incident moet bekeken worden wat de werkelijke oorzaken zijn.
Naar aanleiding van opmerkingen daarover in de bijeenkomst is de route vanaf het Klokhuis naar het centrum via het Paardenwed, toegevoegd aan het onderzoeksgebied.*

DSP-groep BV
Van Diemenstraat 374
1013 CR Amsterdam

T +31 (0)20 625 75 37
dsp@dsp-groep.nl
www.dsp-groep.nl

KvK A'dam 33176766

DSP-groep, opgericht in 1984, is een onafhankelijk landelijk bureau voor onderzoek, advies en management, met zestig medewerkers. We werken in opdracht van de overheid (ministeries, provincies en gemeenten), maar ook van maatschappelijke organisaties op landelijk, regionaal en lokaal niveau.

Werkvelden

De werkvelden waarop we de meeste expertise hebben opgebouwd zijn veiligheid, jeugd, sport, kunst en cultuur, onderwijs, openbare ruimte en groen, sociaal beleid, stedelijke vernieuwing, welzijn, wonen en wijkgericht werken.

Dienstverlening

We ondersteunen onze opdrachtgevers bij complexe vraagstukken. We kunnen onderzoek doen, een registratiesysteem of monitor ontwikkelen, een advies uitbrengen, een beleidsvisie voorbereiden, een plan toetsen of tijdelijk het management voeren. DSP-groep geeft ook trainingen, workshops en lezingen.

Meer weten?

Neem vrijblijvend contact met ons op voor meer informatie of om een afspraak te maken. Bezoek onze website www.dsp-groep.nl voor onze projecten, publicaties en opdrachtgevers.